

सत्यमेव जयते

कृषि विभाग

महाराष्ट्र शासन

जुणवता नियंत्रण कार्माच्या जार्जदर्शक सूचना

सन २०१२-१३

मंत्री
कृषी व पणन
महाराष्ट्र शासन
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
www.maharashtra.gov.in
दिनांक : ०२.०४.२०१२

शुभ संदेश

राज्यात कृषी उत्पादन वाढीमध्ये शेतक-यांच्या श्रमाबरोबरच गुणवत्तापूर्व निविष्ठांचा वेळेवर व पूरेशा प्रमाणात पुरवठा होणे अत्यंत आवश्यक बाब आहे. रासायनिक खते, किडनाशके व बियाणेची विक्री विविध कंपन्या व खाजगी दुकानदारांच्या माध्यमातून गावोगाव होत असते. या निविष्ठांचे गुणनियंत्रणासाठी विविध उपाययोजना करण्याची जबाबदारी राज्यातील गुणनियंत्रण विभागामार्फत पार पाडली जाते.

सदर निविष्ठांचे गुणवत्ता नियंत्रणाचे काम गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षकांमार्फत योग्य पद्धतीने होण्यासाठी सन २०१२-१३ करीता “कृषि निविष्ठा व गुणवत्ता नियंत्रण मार्गदर्शक सुचना” ही पुस्तिका कृषि आयुक्तालयाने तयार केलेली आहे. सदर पुस्तिका प्रकाशित करण्याचा उपक्रम स्तुत्य असून या पुस्तीकेतील सुचनांप्रमाणे कामकाज करून येत्या खरीप हंगामात गुणवत्तापुर्ण बियाणे, खते व किटकनाशके शेतक-यांना उपलब्ध होतील अशी खात्री बाळगतो.

या उपक्रमास माझ्या हार्दिक शुभेच्छा.

११

(राधाकृष्ण विखे पाटील)

शुभ संदेश

राज्यमंत्री
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धविकास
जलसंधारण, रोजगार हमी योजना
रोजगार व स्वयंरोजगार आणि परिवहन
महाराष्ट्र शासन
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
www.maharashtra.gov.in

दिनांक ३/८/२०१२

महाराष्ट्र राज्यात सिंचनाच्या सोयी सुविधा मर्यादित प्रमाणात आहेत. राज्यातील सुमारे ८२ टक्के शेती ही कोरडवाहु स्वरूपाची शेती आहे. कोरडवाहु शेती मुख्यत्वे पावसावर अवलंबुन असल्याने येथील पिकांची उत्पादकता कमी आहे. कोरडवाहु शेती फायद्याची करावयाची असेल तर या क्षेत्रामधील पिकांचा प्रती हेक्टर खर्च कमीतकमी ठेवावा लागेल आणि त्यासाठी अशा कोरडवाहु शेतक-यांना चांगल्या गुणवत्तेच्या निविष्टा सहजतेने उपलब्ध होणे आवश्यक आहे.

राज्यात बियाणे विक्री करणा-या १४१ कंपन्या कार्यरत असुन त्या ३४०१० डिलरच्या माध्यमातुन विविध पिकांचे बियाणे शेतक-यांना उपलब्ध करून देत आहेत. खर्तांच्या ३१३ उत्पादक कंपन्या त्यांच्याकडील विविध प्रकारची खते ४०४७२ डिलरच्या माध्यमातुन राज्यातील सर्व शेतक-यांना उपलब्ध करत आहेत. राज्यातील १६३ किटकनाशक उत्पादक व बाह्य राज्यातील ११० उत्पादक आपली किटकनाशके ३०६५० डिलरच्या माध्यमातुन राज्यात किटकनाशके विक्री करीत आहेत.

निविष्टांची गुणवत्ता चांगली असावी यासाठी राज्यात १११९ गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षक कार्यरत असुन त्यांना कृषि निविष्टांच्या गुणवत्ता नियंत्रणाबाबत मार्गदर्शन होणे गरजेचे आहे. त्यासाठी राज्याच्या कृषि विभागामार्फत निविष्टांच्या गुणवत्ता नियंत्रणविषयक मार्गदर्शक सुचना पुस्तीकारुपाने प्रकाशीत होत आहेत, याचा मला विशेष आनंद वाटतो. राज्यातील सर्व निरीक्षक या मार्गदर्शक सुचनांचा प्रभावीपणे अवलंब करून राज्यात कृषि निविष्टा गुणवत्ता नियंत्रण अभियान यशस्वीपणे राबवितील अशी मला खात्री आहे.

त्यांच्या या उपक्रमास माझ्या हार्दीक शुभेच्छा.

(श्री गुलाबराव देवकर)

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विभाग
व मत्स्यव्यवसाय विभाग,
मंत्रालय, मुंबई ४०००३२

डॉ. सुधीर कुमार गोयल (भा.प्र.से)
प्रधान सचिव

शुभेच्छा संदेश

खरिप हंगाम लवकरच सुरु होत आहे, शेतकरी बांधव जमिनीची मशागत करण्याच्या कामामध्ये मग्न आहेत. कृषि उत्पादनांमध्ये मोसमी पाऊस, आपली मेहनत आणि त्या सोबतच कृषि उत्पन्नांसाठी लागणा-या विविध निविष्टांच्या दर्जांचे अनन्यःसाधारण महत्व आहे. यामध्ये खते, बियाणे व किडनाशके या निविष्टांचा प्रामुख्याने समावेश आहे. या निविष्टांची गुणवत्ता राखण्याकरिता कृषि विभागामार्फत गंभीरपणे दखल घेण्यात येते. या निविष्टां बाबत असलेले विविध कायदे, नियम यांची अंमलबजावणी करून शेतकरी बांधवांना योग्य दर्जांच्यां निविष्टा रास्त भावांत उपलब्ध होण्यासाठी दरवर्षी कृषि विभागामार्फत कार्यवाही करण्यात येते.

निविष्टांचे गुणवत्तेवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी कृषि विभागाची यंत्रणा कार्यरत आहे. या यंत्रणेची कार्यपद्धती आखून देणेसाठी सन २०१२-१३ करीता कृषि निविष्टा व गुणवत्ता नियंत्रण मार्गदर्शक सुचना ही पुस्तिका तयार केलेली आहे. या पुस्तीकेचा उपयोग कृषि विभागातील अधिकाऱ्यांना निविष्टांची गुणवत्ता राखणेसाठी होणार असून या गुणवत्ता पुर्ण निविष्टांचा लाभ शेतकरी बांधवांना त्यांचे शेती उत्पन्न वाढविणेसाठी निश्चीत लाभ होईल असा मला विश्वास वाटतो.

या स्तुत्य उपक्रमांस माझ्या हार्दिक शुभेच्छा.

(डॉ. सुधीर कुमार गोयल)

उमाकांत दांगट, भा.प्र.से.
आयुक्त कृषि, महाराष्ट्र राज्य

कृषि आयुक्तालय, दुसरा मजला,
मध्यवर्ती इमारत, पुणे-४११ ००९

प्रस्तावना

कृषि उत्पादन वाढीमध्ये कृषि निविष्ठांना अनन्यसाधारण महत्व आहे. त्यामुळे निविष्ठांची गुणवत्ता निश्चित केलेल्या मानकांप्रमाणे असणे अत्यंत आवश्यक आहे. कृषि निविष्ठांच्या गुणवत्ता नियंत्रणासाठी राज्यात स्वतंत्र कक्ष कार्यरत असून बियाणे, खते व किटकनाशके यांच्या गुणवत्ता तपासणीसाठी राज्यात एकूण १११९ गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षक कार्यरत आहेत. बियाणांची गुणवत्ता तपासणीसाठी तीन, खतांची गुणवत्ता तपासणीसाठी पाच आणि किटकनाशकांची गुणवत्ता तपासणीसाठी चार अशा एकूण १२ सुसज्ज प्रयोगशाळा राज्यात कार्यरत आहेत.

सद्यस्थितीत राज्यात व राज्याबाहेर उत्पादन होणा-या कृषि निविष्ठांचे (बियाणे, खते व किटकनाशके) १०५१३२ विक्रेते आणि ६२० उत्पादकांची नोंदणी झालेली आहे. कृषि निविष्ठांच्या गुणवत्ता नियंत्रणासाठी राज्यात बियाणे कायदा १९६६, महाराष्ट्र कापूस बी-बियाणे (पुरवठा वितरण, विक्री व विक्रीच्या किंमतीचे निश्चितीकरण) अधिनियम २००९, किटकनाशक कायदा १९६८ व अत्यावश्यक वस्तु अधिनियम १९५५ इत्यादी कायदे आणि त्याखाली तयार करण्यात आलेले नियम / आदेश प्रचलित आहेत.

वर नमूद केलेल्या कायदे / नियमातील विविध तरतुदीनुसार गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षकांनी काम करणे अनिवार्य आहे. गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षकांनी सन २०१२-१३ मध्ये गुणवत्ता नियंत्रणाचे कामकाज करतांना शेतक-यांना गुणवत्तापूर्ण निविष्ठांचा पुरवठा होण्यासाठी विविध टप्प्यावर, नेमकेपणाने कोणती कार्यवाही करावी, याबाबतच्या सर्वसमावेशक सविस्तर मार्गदर्शक सूचना पुस्तिकेच्या स्वरूपात प्रथमच प्रकाशीत करण्यात येत आहेत. संचालक (निविष्ठा व गुणनियंत्रण) आणि त्यांचे सहकारी यांनी विशेष मैहनत घेऊन ही पुस्तिका तयार केली आहे. त्या सर्वचे भी अभिनंदन करतो. या पुस्तिकेचा सर्व स्तरावरील गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षकांना निश्चितपणे उपयोग होईल असा मला विश्वास वाटतो.

३०२/१०१२
(उमाकांत दांगट) ०१/०६/२०१२ .

डॉ. सु. शं. अडसुल
कृषि संचालक
(नि. व गु. नि.)

कार्यालय : ०२० - २६१२ ७७०८
फैक्स : ०२० - २६१३ ९०६४
निवास : ०२० - २४३६ २३५०
Email : directorqc@rediffmail.com

- मनोगत -

कृषि निविष्टांच्या गुणवत्ता नियंत्रणासाठी राज्यात १९८३ पासून स्वतंत्र गुणवत्ता नियंत्रण कक्ष कार्यरत आहे. कृषि निविष्टांच्या गुणवत्ता नियंत्रणासाठी राज्यात १९९१ बियाणे, खते व किटकनाशके निरिक्षक कार्यरत आहेत. राज्यात बियाणांच्या गुणवत्ता तपासणीसाठी तीन प्रयोगशाळा, खतांच्या गुणवत्ता तपासणीसाठी पाच प्रयोगशाळा तसेच किटकनाशकांच्या गुणवत्ता तपासणीसाठी चार प्रयोगशाळा कार्यरत आहेत. तसेच किटकनाशके उवरीत अंश तपासणीसाठी दोन प्रयोगशाळा नागपूर व पुणे येथे स्थापन करण्यात आलेल्या आहेत.

राज्यात बियाणे, खते व किटकनाशकांचे ६२० उत्पादक आहेत तर राज्यात व राज्याबाहेरील उत्पादित होणा-या कृषि निविष्टांच्या विक्रीसाठी (बियाणे, खते व किटकनाशके) १०५१३२ विक्रेते, कार्यरत आहेत. कृषि निविष्टांच्या गुणवत्ता नियंत्रणासाठी राज्यात अत्यावश्यक वस्तु अधिनियम १९५५, बियाणे कायदा १९६६, बियाणे नियम १९६८, बियाणे नियंत्रण आदेश १९८३, महाराष्ट्र कापूस बी-बियाणे (पुरवठा वितरण, विक्री व विक्रीच्या किमतीचे निश्चितीकरण) अधिनियम २००९ व महाराष्ट्र कापूस बी-बियाणे (पुरवठा वितरण, विक्री व विक्रीच्या किमतीचे निश्चितीकरण) नियम २०१०, खत नियंत्रण आदेश १९८५, खत वाहतूक नियंत्रण आदेश १९७३, किटकनाशके कायदा १९६८ व नियम १९७१, इत्यादी कायदे राबविले जातात.

या कायद्यांमधील विविध तरतुदीनुसार गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षक कृषि निविष्टांचे नमुणे घेणे, विक्रीबंद करणे, जप्ती करणे, कोटकेसेस अथवा पोलीस केसेस करणे अशा स्वरूपाची कारवाई करीत असतात. या निरीक्षकांना सन २०१२-१३ मध्ये गुणवत्ता नियंत्रणाचे कामाचे लक्ष्य व वेळोवेळी करावयाची कार्यवाही, शेतक्यांच्या तक्रारीचे निवारण करण्याबाबत सविस्तर मार्गदर्शक सूचना या पुस्तिकेद्वारे त्यांच्या हातात देण्यात येत आहेत. या मार्गदर्शक सूचनांच्या गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षकांना त्यांचे दैनंदिन कामकाज करतांना निश्चितपणे उपयोग होईल याची मला खात्री वाटते.

(डॉ. सु. शं. अडसुल)

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सूचना सन २०१२-१३

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	तपशिल	पृ.क्र.
१	निविष्ठांचे नमुने घेणे	
२	उत्पादक व विक्रेते तपासणी	
३	विश्लेषण प्रयोगशाळा	
४	भरारी पथकाची स्थापना	
५	तालुका तक्रार निवारण समिती	
६	ऊती संवर्धित रोपांचे विक्रीसाठी परवाना घेणे बंधनकारक करणे.	
७	खत व किटकनाशक उत्पादकांचे संदर्भात अ,ब,क व ड वर्गीकरण तक्ता क्रमांक-१	
८	खत व किटकनाशके उत्पादन स्थळाची तपासणी तक्ता क्रमांक-२	
९	भरारी पथकांची संरचना तक्ता क्रमांक-३	
१०	निविष्ठांचे नमुने काढण्याचे लक्षांक तक्ता क्रमांक -४	
	(अ) बियाणे तक्ता क्रमांक-४(अ)	
	(ब) खते तक्ता क्रमांक -४(ब)	
	(क) किटकनाशके तक्ता क्रमांक -४(क)	

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

कृषि निविष्टांच्या गुणवत्ता नियंत्रणासाठी राज्यात स्वतंत्र कक्ष कार्यरत असून राज्यात १११९ बियाणे /खते/ किटकनाशके निरीक्षकांची नेमणूक केली आहे. प्रत्येक जिल्ह्यांत कृषि विकास अधिकारी यांना परवाना प्राधिकारी म्हणून घोषीत करण्यांत आलेले आहे. बियाणे, खते व किटकनाशकासाठी आयुक्त कृषि, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१ यांना राज्यस्तरावरील परवाना प्राधिकारी / नोंदणी अधिकारी म्हणून अधिसूचित करण्यांत आलेले आहे. खत कायद्याअंतर्गत न्यायालयीन प्रकरणांना संमती देण्याचे अधिकार त्या त्या स्तरावर कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा अधिकारी, विभागीय कृषि सह संचालक व संचालक (नि. व गु.नि.) यांना दिलेले आहेत. किटकनाशक कायद्यांतर्गत न्यायालयीन संमती देण्याचे अधिकार शासनाने विभागीय कृषि सह संचालक यांना प्रदान केले आहेत.

राज्यात व राज्याबाहेर उत्पादित होणा-या निविष्टांचे (बियाणे, खते व किटकनाशके) मिळून १०५१३२ वितरक व विक्रेते असून ६२० उत्पादक राज्यात कार्यरत आहेत. गुणवत्ता नियंत्रण कामामध्ये प्रामुख्याने खालील कामाचा समावेश होतो.

१. उत्पादक , वितरक व विक्रेते स्तरावर नमुने काढणे, त्यांचे विश्लेषण करणे व अप्रमाणित नमून्यांवर पुढील न्यायालयीन प्रक्रिया पार पाडणे .
२. उत्पादक, वितरक व विक्रेत्याकडील उत्पादन केंद्र, प्रयोगशाळा, साठवूणक केंद्र इ.ची तपासणी करणे .
३. कायदेशीर बाबीचे उल्लंघन , संशयीत निविष्टा , अनाधिकृत, बोगस , अप्रमाणित निविष्टा संदर्भात विक्रीबंद आदेश देणे , जप्ती करणे.
४. उत्पादक, वितरक व विक्रेत्यांना नवीन परवाने देणे, परवान्याचे नूतनीकरण करून देणे, त्याच बरोबर दिलेल्या परवान्यासंदर्भात कायद्याचे उल्लंघन होत असल्यास प्रशासकीय कारवाई करणे.

१. **निविष्टांचे नमुने घेणे**

सन २०१२-१३ ह्या वर्षात राज्यात बियाण्यांचे २१०००, खतांचे १३००० व किटकनाशकांचे ५४०० नमुने काढण्याचे उद्दिष्ट निश्चित करण्यांत आले आहे. निरीक्षकनिहाय मासिक व प्रागतीक लक्षांक सोबत **तक्ता-४** नुसार दिलेले आहेत. विभागीय कृषि सह संचालक यांनी सदरचे नमूना काढण्याबाबतचे लक्षांक आपले अधिनस्त राज्यस्तर व जिल्हा परिषद स्तरावरील सर्व निरीक्षकांना कळवावेत.

उत्पादक स्तरावरील नमुने प्राधान्याने काढण्यात यावेत. आपले विभागातील सर्व उत्पादकांचे नमुने काढले जातील याबाबत तंत्र अधिकारी (गुनि) व विभागीय गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षक यांनी नियोजन करावे. विभागातील सर्व उत्पादकांकडील नमुने काढले जातील याची सर्व जबाबदारी तंत्र अधिकारी (गुनि), व विभागीय गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षक व ज्याच्या कार्यक्षेत्रात सदरचे उत्पादन केंद्र आहे, त्या गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षकांची राहील.

१.१ बियाण्याचे नमूने घेणे

बियाणे नमुने काढताना निरीक्षकांनी खाली दिलेल्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार व टक्केवारीनुसार विभागनिहाय नमुने काढावेत. जिल्ह्यातील लक्षांकाचे वाटप करताना तेथील पिकरचनेनुसार आवश्यक बदल विभागीय कृषि सह संचालक यांचे मान्यतेने करावा व त्याची प्रत आयुक्तालयास सादर करावी. बदल करताना कोणतेही पीक वगळले जाणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

अ क्रं	पिकाचे नांव	नमूने काढ ण्याची टक्के वारी	ठाणे	पुणे	को ल्हा पू र	ना शि क	ओ रं गा बा द	ला तू र	अ म रा व ती	ना ग पू र
१	तृणधान्य	३०	९४	४०	४५	३०	१५	२०	१४	४०
२	कडधान्य	१५	१	१०	१०	४	१०	२०	१८	७
३	गळीतधान्य	२०	०	१५	२०	५	१५	२०	३५	२०
४	संकरित कापूस	१५	-	२	५	४०	४०	२०	२०	२५
५	भाजीपाला	१०	२	२०	१५	२०	१५	१५	१०	१०
६	इतर	१०	३	१३	५	१	५	५	३	३
	एकूण	१००	१००	१००	१००	१००	१००	१००	१००	१००

नमुने घेताना सार्वजनिक क्षेत्रातील उत्पादकांचे / विक्रेत्यांचे २५ टक्के व खाजगी क्षेत्रातील उत्पादकांचे / विक्रेत्यांचे ७५ टक्के नमुने घ्यावेत.

१.२ खतांचे नमूने घेणे

खताचे नमुने काढताना निरीक्षकाने त्यांना दिलेल्या लक्षांकानुसार खालील प्रमाणे खतप्रकारनिहाय नमुने काढावेत.

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

अ.क्रं.	खताचा प्रकार	नमुने काढण्याची टक्केवारी
१	दाणेदार / हात मिश्र खते	३०
२	सुपर फॉस्फेट	३०
३	सुक्ष्म मिश्र खते	२०
४	सेंद्रीय खते व जैविक खते	५
५	पाण्यात विद्राव्य खते	५
६	इतर सर्व प्रकारची खते	१०

टीप :-

कारखाना स्तरावरील नेमणुक केलेल्या निरिक्षकांनी एनपीके मिश्रखत/हात मिश्रखतांच्या काढलेल्या नमुन्यांपैकी जास्तीत जास्त ३० टक्क्यांपर्यंत नमुने लक्षांक साध्यासाठी ग्राह्य धरण्यात येतील. उर्वरित खत प्रकारानुसार दिलेल्या टक्केवारीप्रमाणे नमुने काढणे निरिक्षकांवर बंधनकारक राहील.

एस.एस.पी.खतांमध्ये अप्रमाणित नमून्यांची वारंवारता अत्यंत महत्वाची असलेने, अशी वारंवारता आयुक्तालय स्तरावर विचारात घेऊन उत्पादकांचे अ,ब,क व ड मध्ये वर्गीकरण करण्यांत आले असून ज्या उत्पादकाचे नमुने काढले गेले नाहीत, अगर अल्प प्रमाणांत काढले आहेत अशा उत्पादकांचे नमुने काढणेसाठी त्यांना 'ड' वर्गात समाविष्ट केले आहे. एस.एस.पी.खतांच्या संदर्भात दिलेल्या लक्षांकानुसार खालील प्रमाणे नमुने काढण्यात यावे.

वर्गीकरण	काढावयाचे नमुने टक्केवारी
अ	५
ब	१०
क	२५
ड	६०

उत्पादकांचे संदर्भात अबकड वर्गीकरणाचा तक्ता क्रमांक-१ सोबत जोडला आहे. सदर यादीमध्ये समाविष्ट नसलेल्या उत्पादकांना ड वर्गात गृहीत धरून नमुने घेण्यात यावेत.

१.३ किटकनाशकांचे नमूने घेणे

किटकनाशकांमध्ये अप्रमाणित नमून्यांची वारंवारता अत्यंत महत्वाची असलेने अशी वारंवारता आयुक्तालय स्तरावर विचारात घेऊन उत्पादकांचे अ,ब,क व ड मध्ये वर्गीकरण करण्यांत आले असून ज्या उत्पादकाचे नमुने काढले गेले नाहीत, अगर अल्प प्रमाणांत काढले आहेत, अशा उत्पादकांचे नमुने काढणेसाठी त्यांना 'ड' वर्गात समाविष्ट केले आहे. किटकनाशकांच्या संदर्भात दिलेल्या लक्षांकानुसार खालील प्रमाणे नमुने काढण्यात यावेत.

वर्गीकरण	काढावयाचे नमुने टक्केवारी
अ	५
ब	१०
क	२५
ड	६०

उत्पादकांचे संदर्भात अबकड वर्गीकरणाचा तक्ता क्रमांक-२ सोबत जोडला आहे. सदर यादीमध्ये समाविष्ट नसलेल्या उत्पादकांना ड वर्गात गृहीत धरून नमुने घेण्यात यावेत.

१.३.१ मोठ्या पॅकिंगमधून किटकनाशकाचे नमुने काढणे

राज्यात सोयाबीन, कापुस या पिकांकरीता काही किटकनाशके जास्त प्रमाणात लागतात, अशा किटकनाशकांची विक्री एक लिटर व त्यापेक्षा मोठ्या प्रकाराच्या पॅकिंगमधून होत असते. त्या संदर्भात कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी आढावा घेवून कोणत्या किटकनाशकाचे एक लिटर व त्यापेक्षा मोठ्या प्रकाराच्या पॅकिंगमधून विक्री होते त्याची माहिती जिल्हयातील सर्व गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षकांना दयावी. एक लिटर पेक्षा मोठ्या पॅकिंगमधून विक्री होणा-या किटकनाशकाचे नमुने घेताना काळजीपूर्वक नमुने घ्यावेत. त्यासाठी कृषि विकास अधिकारी, यांनी जिल्हयातील प्रशिक्षणाच्या वेळी सर्व गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षकांना त्याबाबतचे सखोल मार्गदर्शन करावे.

१.३.२ नियम ५ (सी) व ५ (डी) अंतर्गत किटकनाशक नमुने घेणेबाबत.

किटकनाशक अधिनियम, १९६८ व नियम, १९७१ अंतर्गत नियम ५ (सी) नूसार किटकनाशकाच्या नोंदणी प्रमाणपत्रामधील अटींची पूर्तता तसेच नियम ५ (डी) अंतर्गत बायोइफिकसी व फायटोटॉकझीसिटी तपासणी करण्याचे काम केंद्रीय किटकनाशक प्रयोगशाळा, फरिदाबाद यांना देण्यात आलेले असून, त्यानूसार केंद्र शासनाकडून राज्याला नमुने काढण्याचे लक्षांक प्राप्त झालेले आहेत. राज्याला प्राप्त झालेले लक्षांक विभागनिहाय खालील प्रमाणे देण्यात येत आहेत.

अ.क्र .	किटकनाशक निरिक्षक	नियम ५ (सी) अंतर्गत लक्षांक	नियम ५ (डी) अंतर्गत लक्षांक
१	तंत्र अधिकारी (गुनि) ठाणे/पुणे/औरंगाबाद/अमरावती विभाग	प्रत्येकी १	सर्वसाधारण किटकनाशकांचा १ व घरगूती किटकनाशकांचा १
२	तंत्र अधिकारी (गुनि) नाशिक/कोल्हापूर/लातूर/नागपूर विभाग	प्रत्येकी १	बुरशीनाशकाचा प्रत्येक गु.नि.नि.१ याप्रमाणे
३	विभागीय गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षक, ठाणे/पुणे/औरंगाबाद विभाग	प्रत्येकी १	--

४	विभागीय गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षक, नाशिक	प्रत्येकी १	तणनाशकाचा प्रत्येक गु.नि.नि.१ याप्रमाणे
५	एकुण महाराष्ट्र राज्य	१२	१३

उत्पादनाच्या नमुन्यासोबत संबंधीत उत्पादनाचे नोंदणी प्रमाणपत्र, लेबल, लिफलेट सुध्दा पाठविण्यात यावेत. तसेच सदर लक्षांकाच्या ५० टक्के नमुने प्राधान्याने खरीप हंगामापूर्वी व उर्वरित ५० टक्के नमुने रब्बी हंगामापूर्वी पाठविण्यात यावेत. मुदतबाह्य होण्यासाठी थोडाच कालावधी शिल्लक असलेल्या उत्पादनांचे नमुने घेऊ नयेत. नियम ५ (सी) चे नमुने पॅकिंग विभागास व नियम ५ (डी) चे नमुने बायोअंसे विभागास संचालक, केंद्रीय किटकनाशक प्रयोगशाळा, डायरेक्टोरेट ऑफ प्लॅन्ट प्रोटेक्शन, क्वारंटाईन ॲण्ड स्टोरेज, राष्ट्रीय महामार्ग क्र.४, फरिदाबाद-२१००१. (हरियाना) या पत्त्यावर पाठविण्यात यावेत.

१.३.३ परराज्यातील किटकनाशक उत्पादकांचे/ विक्रेत्याचे गोडावुनस्तरावरुन नमुने काढणे

राज्यामध्ये पुणे, अकोला, औरंगाबाद, नासिक, नागपूर, अमरावती, नांदेड ई. जिल्हयामध्ये परराज्यातील किटकनाशकांची मोठ्या प्रमाणात साठवणुक केंद्रे आहेत. या जिल्हयातील विक्रेत्याकडून कृषी आयुक्तालय स्तरावर परवाने देताना हमीपत्र घेण्यात आलेली आहेत, त्याचा नमुना सोबत जोडला आहे. त्या हमीपत्रानुसार गोडावुन तपासणी करणे, संबंधित विक्रेत्याच्या अहवालानुसार किटकनाशकाचे नमुने काढणे आवश्यक आहे. यासाठी कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी हमीपत्रानुसार आवश्यक कार्यवाही केली जाईल यांची दक्षता घ्यावी.

१.३.४ बाजारात उपलब्ध असलेली परंतू प्रचलित कृषि निविष्टा कायद्यात समाविष्ट नसलेली पिकवाढ संजिवकांचे नमुने काढणेबाबत

बाजारात पिक वाढ संजिवके (पि.जी.आर व तत्सम) मोठ्या प्रमाणात उपलब्ध आहेत. शेतक-याकडून सदर संजिवकांचा वापर सुरु असल्याचे दिसुन येत आहे. सदर पिकवाढ संजिवकांची (पि.जी.आर व तत्सम) गुणवत्ता तपासणी करणे आवश्यक आहे. कायद्यांतर्गत समाविष्ट नसलेल्या पिकवाढ संजिवकामध्ये नोंदणीकृत किटकनाशकांचे काही घटक आहेत किंवा कसे? याबाबत किडनाशके उर्वरित अंश तपासणी प्रयोगशाळांमध्ये तपासणी करणे आवश्यक आहे. त्यामुळे शेतक-यांची फसवणूक होणार नाही. तरी आपले कार्यक्षेत्रातील बाजारात उपलब्ध असलेली पिकवाढ संजिवके (पि.जी.आर व तत्सम) चे प्रत्येक प्रकारनिहाय व उत्पादकनिहाय १ नमुना याप्रमाणे प्रत्येक जिल्हयातुन १० नमुने तपासणीसाठी पुणे येथील किडनाशके उर्वरित अंश तपासणी प्रयोगशाळेत तपासणीसाठी पाठवावेत. सदर पिक वाढ संजिवके (पि.जी.आर व तत्सम) नमुना किडनाशके उर्वरित अंश तपासणी प्रयोगशाळेत तपासणीसाठी पाठवतांना सुस्थितीत असणे आवश्यक आहे. तसेच नमुना प्रयोगशाळेत पाठवतांना नमुन्यासोबत लेखी पत्र देऊन त्यामध्ये उत्पादनाचे नाव, ऊत्पादकांचे नाव, ऊत्पादनावर नमुद केलेले घटक, बॅच क्रमांक, नमुना आकार (उदा. २५० मिली/५०० मिली

) इ. कोणत्या पिकासाठी वापर प्रस्तावीत आहे ? व माहितीपत्रक (लेबल) इ. माहिती पाठवावी.

१.४ संदर्भ (रेफरी) प्रयोगशाळेत नमुने पाठविण्याचे नियोजन

बियाणे व किटकनाशके नमुने संदर्भ प्रयोगशाळेत न्यायालयामार्फत पुनर्विश्लेषणासाठी पाठविले जातात. अशा प्रकरणांचा जिल्हास्तरावर आढावा घेऊन प्रकरणे निकाली काढण्यासाठी निरिक्षकांकडे पाठपुरावा करण्यात यावा.

उत्पादकाने खतांच्या अप्रमाणित नमुन्याबाबत अपिल केल्यास संदर्भ प्रयोगशाळेत नमुने विभागीय कृषि सहसंचालकामार्फत पाठविले जातात. सदरचे नमुने अपील प्राप्त झाल्यापासून प्रकरणाच्या योग्यतेनुसार कमाल सात दिवसाच्या आंत संदर्भ प्रयोगशाळेत पाठवावेत. सदर नमुन्याचे अहवाल एक महिन्यात प्राप्त न झाल्यास संबंधित प्रयोगशाळेकडे सतत लेखी पाठपुरावा करावा. या संदर्भात संपुर्ण नियोजन व सनियंत्रण करण्याची जबाबदारी संबंधित विभागाचे विभागीय कृषि सह संचालक यांची राहील.

१.५ प्रयोगशाळामध्ये नमुने विश्लेषणासाठी देतांना गुणनियंत्रण निरीक्षकांनी घ्यावयाची दक्षता

१.५.१ बिज परिक्षण प्रयोगशाळेत नमुने पाठविताना घ्यावयाची काळजी.

- नमुना स्लिप व नमुना क्र.५ परिपुर्ण भरलेला असावा.
- नमुना क्र.५ वरील व नमुना पिशवी वरील माहिती एकसारखी असावी.
- बियाणे निरिक्षकाची नमुना क्र.५ व नमुना स्लिप वर स्वाक्षरी असावी.
- धातूची मोहोर (मेटल सिल) नमुना क्र.५, नमुना स्लिप व पिशवीवर उमटविलेले असावे.
- निरिक्षकाचा कोड क्रमांक सुवाच्य अक्षरात लिहीलेला व वाचनीय असावा.
- नमुना विहीत वजनाचा व सुस्थितीत असावा.
- कापुस व मका पिकांच्या नमुन्याबाबत ते नमुने संकरीत अथवा सुधारीत वाणाचे आहेत याचा स्पष्ट उल्लेख करावा.

१.५.२ खत नियंत्रण प्रयोगशाळेत नमुने पाठविताना घ्यावयाची काळजी.

- प्रयोगशाळेत नमुना पाठविताना फॉर्म के वर खताची योग्य ती ग्रेड लिहावी. उदा. सुक्ष्मद्रव्य मिश्रखत ग्रेड - १
- नमुना पिशवी सिलबंद असावी.
- नमुना पिशवीवर निरिक्षकाचा त्यांना दिलेला १८ अंकी कोड नंबर लिहीलेला असावा.
- फॉर्म के वर खताचे नांव या रकान्यात कंपन्यांचे ब्रॅंड नेम लिहू नये. यामुळे गोपनीयतेचा भंग होतो.
- फॉर्म के वर धातूची मोहोर उमटविणे आवश्यक आहे.

- योग्य वजनाचा नमुना असावा. एनपीके खते कमीतकमी ४०० ग्रॅम, सुक्ष्म द्रव्य मिश्रखते ५० ग्रॅम, सुक्ष्म द्रव्य सरळखते १०० ग्रॅम, जैविक खते, मुळ अखंड पॅर्किंग व सेंद्रिय खते, ४०० ग्रॅम.
- खत निरक्षकाने के फॉर्मवर सही करणे आवश्यक आहे.
- खत नमुना पिशवीमध्ये फक्त फॉर्म पी ठेवण्यात यावा. पिशवीमध्ये फॉर्म जे ठेवण्यात येऊ नये. त्यामुळे गोपनीयतेचा भंग होणार नाही.
- खत नमुना पिशवी सुस्थितीत असावी.(योग्य जाडीची प्लास्टीक पिशवी वापरावी).
- खत नमुना प्लास्टीक पिशवीत घेबून तो कापडी पिशवीत सीलबंद करावा.
- जैविक खताचा नमुना हा मूळ पॅर्किंगमध्ये पाठविणे ऐवजी तो रिपॅक करून पाठविला जातो. यामुळे जैविक खतातील बाष्य कमी होते व कॉन्टॅमिनेशन वाढते. त्यामुळे जैविक खताचा नमुना हा मूळ पॅर्किंगमध्येच पाठविणेत यावा.
- काही ग्रेड उदा. २०-२०-० या चार पाच प्रकारच्या आहेत. त्यामध्ये त्या खताचे विशिष्ट असे नांव लिहीणे आवश्यक असते. उदा. नायट्रोफॉस्फेट सल्फेट, अमोनियम फॉस्फेट सल्फेट नायट्रेट असे नांव न लिहील्यामुळे खतातील घटक समजू शकत नाहीत व प्रत्येक ग्रेडची विश्लेषण पद्धत वेगळी असल्यामुळे खताचे विशिष्ट असे नांव लिहीणे आवश्यक आहे.
- नमुना घेताना वापरल्या जाणाऱ्या सर्व फॉर्ममधील माहिती एकसारखी असावी. त्यामध्ये विसंगती असू नये. उदा. खताचे नाव व ग्रेड.

१.५. इकिटकनाशके चाचणी प्रयोगशाळेत नमुने पाठविताना घ्यावयाची काळजी.

- सॅम्पलच्या मेमोरॅंडमवर किटकनाशकाचे तांत्रिक नाव, फॉर्मुलेशनचा प्रकार व क्रियाशील घटकाचे प्रमाण स्पष्टपणे नमूद असावे.
- मेमोरॅंडमवर पितळी सिल अश्या प्रकारे उमटवावी की जेणेकरून त्यावरिल निरक्षकांचा कोड स्पष्टपणे वाचता यावा.
- नमुना स्लीप वरील लॉट क्रमांक, तारीख, अंतीम वैध दिनांक ही माहिती नमुन्यांच्या लेबलवर नमूद केल्याप्रमाणे असावी.
- सॅम्पल विहीत वजनाचा असावा.
- नमुना हा तांत्रिक किंवा फॉर्मुलेशन प्रकारातील आहे ते स्पष्ट लिहीलेले असावे.
- किटकनाशकाचे फॉर्मुलेशनचे नमुने काढणेसाठी आयएसआय १०६२७:१९८३ मधील कार्यपद्धतीचा अवलंब करावा.
- तांत्रिक दर्जाच्या किटकनाशकासाठी आयएसआय १०९४६:१९९६ मधील कार्यपद्धतीचा अवलंब करावा.
- नमुना घेऊन येणारी व्यक्ती निरक्षक किंवा इतर शासकीय कर्मचारी असावी. खाजगी व्यक्तीमार्फत अथवा उत्पादक / विक्रेता यांचे प्रतिनिधी मार्फत नमुने पाठविण्यात येवू नयेत.
- नमुने काढल्याचा दिनांक नमुना स्लिपवर नमूद करावा.

- कायद्यांतर्गत न काढलेल्या नमुन्यासाठी नमुना स्लीप व त्यासोबत किटकनाशक कायदा १९६८ मधील तरतूदीनुसार रासायनिक व जैविक किटकनाशकासाठी लागणारी फी नमुन्यासोबतच भरावी.
- मोठ्या पॅकमधुन नमुना काढल्यास त्यासाठी लागणारे कंटेनर हे आयएसआय ८१९० पार्ट १, १९८८ नुसार असावे. द्रव्यरूप किटकनाशकांसाठी आयएसआय ८१९० पार्ट २, १९८८ नुसार असावे, घरगुती किटकनाशकासाठी पार्ट ३, १९८८ नुसार असावे, फॉर्मुलेशनसाठी आयएसआय ८१९० पार्ट ४, १९८८ नुसारच वापरावे.
- किटकनाशक नमुने पोष्टाद्वारे पाठवावयाचे झाल्यास व्यवस्थितरित्या सिलबंद करून रजिस्टर पोस्टाने पाठवावे, खाजगी कुरियरने पाठवू नयेत.
- फॉर्म २१ मधील सर्व माहिती व्यवस्थितपणे भरण्यात यावी.

२. उत्पादक व विक्रेते तपासणी

२.१ खतांच्या उत्पादन स्थळाची तपासणी

एसएसपी खतांच्या उत्पादन स्थळाची तपासणी खरीप हंगामात एप्रिल व मे आणि रब्बी हंगामात ऑक्टोबर व नोव्हेंबर ह्या महिन्यातच करावी. तपासणी करताना सोबतच्या तक्ता क्र.२ मध्ये दर्शविलेल्या नियोजनाप्रमाणे करावी. दाणेदार मिश्रखताच्या उत्पादन स्थळाची तपासणीची जबाबदारी ज्या निरिक्षकावर दिलेली आहे, त्या निरिक्षकानी तपासणी करावी. कृषि आयुक्तालयाकडून नवीन परवाना देताना, नुतनीकरण करतानां किंवा इतर काही कारणामुळे उत्पादन स्थळाची, प्रयोगशाळांची, गोडावून, बिजोत्पादन कार्यक्रम इत्यादीची तपासणी करण्याची जबाबदारी कृषि विकास अधिकारी, विभाग किंवा जिल्हास्तरावरील निरिक्षकांवर सोपविण्यात येते. अशा प्रकारणी संबंधित अधिकाऱ्याने तपासणी करून स्पष्ट अभिप्रायासह अहवाल सात दिवसाचे आत कृषि आयुक्तालयास सादर करावेत. विहीत मुदतीत अहवाल प्राप्त न झाल्यास संबंधित अधिका-यास जबाबदार धरण्यात येईल.

२.२ किटकनाशक उत्पादकांची तपासणी

राज्यात एकूण १६३ परवानाधारक किटकनाशक उत्पादक कार्यरत असून त्यांच्या तपासणीसाठी निरिक्षकांच्या कार्यक्षेत्रनिहाय त्यांचे सोबतच्या प्रपत्र २ नुसार वाटप करण्यात येत आहे. सदर तपासणीसाठी नियुक्त केलेल्या निरीक्षकाने सदर उत्पादन युनिट वर्षातून किमान दोन वेळेस विशेषत: खरीप व रबी हंगामापूर्वी करणे आवश्यक आहे. या तपासणीचे विभागीय कृषि सह संचालक यांनी सनियंत्रण करावे. कोणत्याही परिस्थितीत आपणास देण्यात आलेल्या किटकनाशक उत्पादकाची वर्षातून किमान दोनवेळा तपासणी होईल असे नियोजन करावे. तपासणी करताना केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार किटकनाशक उत्पादकाकडे दर्जदार किटकनाशक उत्पादनासाठी आवश्यक असणा-या किमान पायाभूत सोयीसुविधा असल्याबाबत खात्री करावी. तसेच उत्पादित होणा-या किटकनाशकाचे नमुने घेणे आवश्यक आहे. तपासणी केल्यानंतर एक प्रत माहितीसाठी तसेच परवान्यावरील आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी परवाना अधिका-यांकडे प्रस्ताव पाठवावा. तसेच याबाबतचा मासिक अहवाल आयुक्तालयास विभागीय कृषि सह संचालक यांचेमार्फत पाठविण्यात यावा.

२.३ विक्रेते तपासणी

कृषि विकास अधिकारी, (जि.प.) यांनी जिल्हा गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षक, मोहिम अधिकारी यांची एकत्रित बैठक घेऊन जिल्हयातील सर्व गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षकनिहाय कृषि निविष्टा विक्री केंद्रे, साठवणुक केंद्रे, सी.अॅन्ड एफ एजन्ट इ.च्या तपासणीसाठी कार्यक्रम तयार करावा. गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षक निहाय वाटप केलेल्या केंद्राची यादी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचेकडे दयावी. या यादीप्रमाणे जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांच्या अधिनस्त काम करणा-या निरिक्षकांच्या तपासणीचे सनियंत्रण जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी व जिल्हा परिषद स्तरावरील निरिक्षकांच्या तपासणीचे सनियंत्रण कृषि विकास अधिकारी यांनी करावे. कोणत्याही परिस्थितीत जिल्हयातील सर्व साठवणूक केंद्रे व सी.अॅन्ड एफ एजन्ट यांची वर्षातून किमान दोनदा (खरीप व रब्बी हंगाम सुरु होण्यापूर्वी) व किटकनाशके विक्रेते/वितरक यांची वर्षातून किमान तीन वेळेस तपासणी होईल असे नियोजन करावे.

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी व कृषि विकास अधिकारी यांनी त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या निरिक्षकांनी तपासणी केलेल्या विक्री केंद्रापैकी प्रत्येक तालुक्यात किमान दोन विक्री केंद्रांची फेरतपासणी करावी. विभागीय कृषि सह संचालक यांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील त्यांच्या विभागातील गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षकांनी तपासणी केलेल्या कमीतकमी ५ विक्री केंद्राची फेरतपासणी करावी. त्यासाठीची तपासणीची विहित प्रपत्रे जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांच्या अधिनस्त काम करणा-या निरिक्षकांसाठी जिल्हा गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षक यांनी व जिल्हा परिषदेकडील निरिक्षकांसाठी कृषि विकास अधिकारी यांनी पुरवावीत. विहित नमुन्यातील तपासणी केल्यानंतर त्याची प्रत पुढील आवश्यक कार्यवाहीसाठी परवाना अधिकारी यांचेकडे पाठवावी. परवाना अधिकारी यांनी प्रकरणाच्या त्रुटीतील गांभिर्य लक्षात घेऊन त्यावर कार्यवाही करावी व त्याचे मासिक अहवाल आयुक्तालयास, विभागीय कृषि सह संचालक यांचेमार्फत सादर करावेत.

२.४ लेबल लिफलेट तपासणी

लेबल लिफलेट तपासणी करताना उत्पादक व विक्रेते यांची तपासणी, संशयास्पद नमुने घेणे, लेबल लिफलेटची तपासणी करणे इत्यादी उपक्रम राबविण्यात यावेत. याबाबतच्या मार्गदर्शक सुचना यापूर्वीच आपणास देण्यात आलेल्या आहेत. याबाबत केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल विहित नमुन्यात कृषि आयुक्तालयास पाठविण्यात यावा. कायदयातील तरतुदीचे उल्लंघन आढळून आलेल्या प्रकरणी किटकनाशक अधिनियम, १९६८ व नियम, १९७१ मधील तरतूदीनूसार कारवाई करण्यात यावी.

३. विश्लेषण प्रयोगशाळा

दिलेल्या लक्षांकानुसार महिनानिहाय नमुने विश्लेषणासाठी पाठविणे आवश्यक आहे. एकाचवेळी काढलेले नमुने विश्लेषणासाठी प्रयोगशाळेत एकदम प्राप्त झाल्यास ते प्रयोगशाळेच्या विश्लेषण क्षमतेपेक्षा जास्त होतात. अशा नमुन्यांचे विहित कालावधीत विश्लेषण होऊ शकत नाही. त्याचप्रमाणे लक्षांकापेक्षा कमी नमुने काढले तर प्रयोगशाळेच्या क्षमतेचा पुर्ण

वापर होऊ शकत नाही. यासाठी महिनानिहाय व दिलेल्या लक्षांकानुसार नमुने घेऊन नेमुन दिलेल्या प्रयोगशाळेकडे तपासणीसाठी पाठवावेत. तसेच राज्यामधील खाजगी बियाणे उत्पादकाकडून बियाणे उत्पादित केले नंतर त्यांची तपासणी त्यांचे स्वतःचे अथवा इतर खाजगी प्रयोगशाळेमधून केली जाते. सर्बांधित उत्पादकांने स्वतःच्या प्रयोगशाळेत तपासणी केलेल्या एकूण नमुन्यापेकी ५ टक्के नमुने प्रतिमहा या प्रमाणे सर्बांधित शासकिय बिज परिक्षण प्रयोगशाळांकडे तपासणीसाठी पाठविण्याबाबत यापूर्वी सुचना दिलेल्या आहेत. याबाबत खाजगी उत्पादकांना प्रवृत करून त्यांनी तपासणी केलेल्या नमुन्यांची खात्री करून घेण्यासाठी असे नमुने सर्वोस सँपल म्हणून सर्बांधित शासकिय बिज परिक्षण प्रयोगशाळेकडे पाठवावेत.

३.१ बिज परिक्षण प्रयोगशाळा

नेमुन दिलेल्या राज्यातील सर्व विश्लेषण प्रयोगशाळांची संपर्कासाठी सविस्तर माहिती तसेच प्रयोगशाळा व त्यांना जोडलेले जिल्हे खालील प्रमाणे आहेत.

३.१.१. बिज परिक्षण प्रयोगशाळा, पुणे

ठाणे, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, पुणे, अहमदनगर, सोलापूर, कोल्हापूर, सातारा, सांगली, नाशिक, धुळे, नंदुरबार व जळगांव

३.१.२. बिज परिक्षण प्रयोगशाळा, परभणी

लातूर, परभणी, हिंगोली, नांदेड, औरंगाबाद, जालना, उस्मानाबाद व बीड

३.१.३. बिज परिक्षण प्रयोगशाळा, नागपुर

नागपुर, वर्धा, भंडारा, चंद्रपूर, गोंदिया, गडचिरोली, अमरावती, बुलढाणा, अकोला, यवतमाळ व वाशिम

३.१.४ बी.टी. कापूस बियाणे नमुने तपासणी

अ) बिज परिक्षण प्रयोगशाळा, पुणे

पुणे, अहमदनगर, सोलापूर, कोल्हापूर, सातारा, सांगली, नाशिक, धुळे, नंदुरबार व जळगांव

ब) बिज परिक्षण प्रयोगशाळा, नागपुर

लातूर, परभणी, हिंगोली, नांदेड, औरंगाबाद, जालना, उस्मानाबाद, बीड, नागपुर, वर्धा, भंडारा, चंद्रपूर, गोंदिया, गडचिरोली, अमरावती, बुलढाणा, अकोला, यवतमाळ व वाशिम

३.२ जैविक व रासायनीक खत नियंत्रण प्रयोगशाळा

३.२.१. खत नियंत्रण प्रयोगशाळा, पुणे

पुणे, सोलापूर, सातारा, सांगली, सिंधुदुर्ग लातूर, उस्मानाबाद, कोल्हापूर.

(टिप - कोल्हापूर जिल्ह्यामधील फक्त सुक्ष्म अन्नद्रव्ये नमुने तपासणीसाठी पाठवावेत.)

३.२.२. खत नियंत्रण प्रयोगशाळा, नाशिक

अहमदनगर, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, जळगांव, रायगड, रत्नागिरी व ठाणे

३.२.३. खत नियंत्रण प्रयोगशाळा, औरंगाबाद

औरंगाबाद , जालना, बीड, नांदेड , परभणी, हिंगोली, बुलढाणा, अकोला व वाशिम

३.२.४. खत नियंत्रण प्रयोगशाळा, अमरावती

नागपूर, वर्धा, भंडारा, चंद्रपूर, गोंदिया, गडचिरोली, अमरावती, व यवतमाळ

३.२.५. खत नियंत्रण प्रयोगशाळा, कोल्हापुर

कोल्हापूर (फक्त एन.पी.के. खत नमुने तपासणी)

३.३ किटकनाशके व जैविक किटकनाशके चाचणी प्रयोगशाळा

३.३.१. किटकनाशके चाचणी प्रयोगशाळा, पुणे

सिंधुदुर्ग, पुणे, अहमदनगर, सोलापूर, कोल्हापूर, सातारा, सांगली, नांदेड, परभणी, जळगांव, हिंगोली, लातुर व उस्मानाबाद.

३.३.२. किटकनाशके चाचणी प्रयोगशाळा, ठाणे (फक्त रासायनिक किटकनाशके)

ठाणे, रायगड, रत्नागिरी, नाशिक, धुळे व नंदुरबार

सदर जिल्हयातील जैविक किटकनाशकांचे नमुने तपासणीसाठी किटकनाशके चाचणी प्रयोगशाळा, पुणे येथे पाठवावेत.

३.३.३. किटकनाशके चाचणी प्रयोगशाळा, औरंगाबाद

औरंगाबाद, जालना, बीड, बुलढाणा, अकोला, वाशिम व यवतमाळ

३.३.४. किटकनाशके चाचणी प्रयोगशाळा, अमरावती

नागपूर, वर्धा, भंडारा, चंद्रपूर, गोंदिया, गडचिरोली व अमरावती.

नेमून दिलेल्या प्रयोगशाळेच्या कार्यक्षेत्राबाबत विभागीय कृषि सह संचालक यांच्या पूर्व मान्यतेने १० टक्के नमुने दुस-या प्रयोगशाळेत पाठविता येतील.

बियाणे, खते, किटकनाशकांच्या नमुन्याचे परीक्षण केल्यानंतर अप्रमाणित आढळून आलेल्या निविष्टांची विक्री होऊ नये. यासाठी बियाणे, खते, किटकनाशके प्रयोगशाळेने त्याच दिवशी अप्रमाणित नमुन्याबाबत संबंधित निरिक्षकाला भ्रमण दूरध्वनी/ फॅक्स/ ई-मेल/ एसएमएसद्वारे कळवावे. याची जबाबदारी त्या त्या प्रयोगशाळा प्रमुखावर राहील. निरिक्षकाला प्रयोगशाळेकडून माहिती मिळताच त्याने तात्काळ अप्रमाणित साठयाबाबत विक्री बंद, जप्तीची व योग्य ती कायदेशिर कार्यवाही करावी. तसेच अप्रमाणित लॉटचा / बँचच्या निविष्टा ज्या ठिकाणी वितरित केली गेलेली आहे, त्या ठिकाणच्या गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षक यांना कळवून सदर अप्रमाणित साठा जप्त होईल असे पहावे. प्रयोगशाळेत अप्रमाणित आढळून आलेल्या नमुन्यांच्या निविष्टांचे कोणत्याही परिस्थितीत शेतक-यांना वितरण होऊ नये, याची कटाक्षाने दक्षता घ्यावी. सदर बाबत संबंधित कायद्यांतर्गत उचित कार्यवाही करण्यात यावी.

नेमुन दिलेल्या राज्यातील सर्व विश्लेषण प्रयोगशाळांची संपर्कसाठी सविस्तर माहिती खालीलप्रमाणे आहे.

अ. क्र.	प्रयोगशाळेचे नांव व पत्ता	अ. क्र	प्रयोगशाळेचे नांव व पत्ता
१	बीज परिक्षण अधिकारी, (श्री.गळीतकर ए.डी.)	९	विश्लेषण रसायनशास्त्रज्ञ, (श्री. मोरे बाळासाहेब)
	बीज परिक्षण प्रयोगशाळा, कृषिभवन, शिवाजीनगर,पुणे - ४११००५		किटकनाशके चाचणी प्रयोगशाळा, कृषि भवन, शिवाजीनगर,पुणे - ४११००५
	फोन नं ०२०-२५५३६४४९ मो.क्र.९४२११४५०१६		फोन नं ०२०-२५५१०३०० मो.क्र.-९८२२११४११५
	E-mail - adgalitkar@gmail.com		E-mail- "itlpune5@gmail.com"
	E-mail - "seedlab@rediffmail.com"		
२	बीज परिक्षण अधिकारी, (श्री.कुलकर्णी पी.जी.)	१०	विश्लेषण रसायनशास्त्रज्ञ, (श्री. मुकुंद द. हरदास)
	बीज परिक्षण प्रयोगशाळा, लक्ष्मीनगर,		किटकनाशके चाचणी प्रयोगशाळा,वागळे इस्टेट ,
	जुना पेडगांव रोड,जायकवाडी कॅनलला लागून		सेक्टर नं १६, ठाणे- ४
	परभणी, फोन नं - ०२४५२-२४२९७६ मो.क्र.९४२३७९१२४६		फोन नं -०२२-२५८२११३७ मो.क्र.-९९६०२३४६२३
	E-mail - "prb_stopbn@rediffmail.com"		Email - itlthane@gmail.com
३	बीज परिक्षण अधिकारी, (श्री. श्री. भ. मंडपे)	११	विश्लेषण रसायनशास्त्रज्ञ, (श्री. डी. पी. जाधव)
	बीज परिक्षण प्रयोगशाळा,		किटकनाशके चाचणी प्रयोगशाळा,
	कृषि महाविद्यालय आवार,महाराज बाग,		कृषि अभियांत्रिकी कार्यशाळापरिसर, दर्गा रोड,
	नागपूर - ४४० ००१		औरंगाबाद - ४३१ ००५
	फोन नं -०७१२-२५६४२१३ मो.क्र. ९४२३४२२१७७		फोन नं -०२४०-२३३२१५७ मो.क्र -९४२२२४९९१९
४	E-mail - "seed_nagpur@yahoo.in"		Email- "deelip.jadhav@gmail.com"
	विश्लेषण रसायनशास्त्रज्ञ, (श्री. शिंदे एच. जे.)	१२	विश्लेषण रसायनशास्त्रज्ञ, (श्री. डी. आर. दारोकार (प्रभारी))
	खत नियंत्रण प्रयोगशाळा, कृषि भवन		किटकनाशके चाचणी

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सूचना सन २०१२-१३

			प्रयोगशाळा, श्री कृषि अभियांत्रिकी कार्यशाळा परिसर, दर्गारोड, - अमरावती - ४४४ ६०३
			फोन नं ०७२१-२६६२१०२ मो.क्र -९४२२४२३२५९ E-mail - "fcipune@gmail.com"
			E-mail- "chemistitlamr@yahoo.co.uk"
५	विश्लेषण रसायनशास्त्रज्ञ, (श्री. जी. एच. तळोले) खत नियंत्रण प्रयोगशाळा, कृषि अभियांत्रिकी कार्यशाळापरिसर, संभाजी चौक, उंटवाडी, नाशिक - ४२२ ००२	१३	विश्लेषण रसायनशास्त्रज्ञ, (श्री. कमलाकर अ. पाटील) किडनाशके उर्वरित अंश तपासणी प्रयोगशाळा, कृषिभवन शिवाजीनगर, पुणे - ४११००५
	फोन नं -०२५३-२३१४०३२ मो.क्र -९९६७७३९७८२ E-mail - "cftlnsk08@rediffmail.com"		फोन नं - ०२०-२५५१०३०० मो.क्र -९४०४९६३५५९ Email- "prtlpune@gmail.com" kamalakar.patil61@gmail.com
६	विश्लेषण रसायनशास्त्रज्ञ, (श्री. सुधीर व. नाईनवाड) खत नियंत्रण प्रयोगशाळा, कृषि अभियांत्रिकी कार्यशाळा परिसर, दर्गा रोड, औरंगाबाद - ४३१ ००५	१४	विश्लेषण रसायनशास्त्रज्ञ, (श्रीमती. राऊत मंजुषा) किडनाशके उर्वरित अंश तपासणी प्रयोगशाळा, कृषि महाविद्यालय आवार, महाराज बाग, नागपूर - ४४० ००९
	फोन नं -०२५३-२३१४०३२ मो.क्र -९९२२२७००९७ Email-madansinh999@gmail.com E-mail - "sudhir.nainwad@gmail.com"		फोन नं ०७१२-२५५९९०३ मो.क्र -९७३०६६३७४८ E-mail - "irtlnag@rediffmail.com"
७	विश्लेषण रसायनशास्त्रज्ञ , खत नियंत्रण प्रयोगशाळा, कृषि अभियांत्रिकी कार्यशाळापरिसर, तपोवन रोड, अमरावती - ४४४ ६०३	१५	कृषि उपसंचालक (प्रयोगशाळा) श्री.डी.डी.वाकुरे फोन कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, फोन मध्यवर्ती इमारत , दुसरा मजला , लिफ्टच्या समोर , मो.क्र -९८२२७७०३०० फोन -०२०-२६१२६४३४
	फोन नं -०७२१-२६६२७६४ मो.क्र		

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

	Email-"fclamti@gmail.com"	फॅक्स क्र.- ०२०-२६१३१०६४ E-mail-dnyan.wakure@gmail.com"
		E-mail - "ddlqcdw@gmail.com"
८	<p>विश्लेषण रसायनशास्त्रज्ञ , (श्री. बी. एस. पाटील)</p> <p>खत नियंत्रण प्रयोगशाळा, श्री.शाहू मार्कट यार्ड,</p> <p>प्लॉट नं.६, स्टेट बँकेशेजारी, कोल्हापूर- ४४४ ६०३</p> <p>फोन नं -०२२१-२६६२७६४</p> <p>मो.क्र ९९२२९४५३५३</p> <p>श्री.एस.के. देशभ्रतार क्र कृ.अ.</p> <p>९४२००७८८११</p>	
	Email - "acfclabkolhapur@yahoo.in"	

४ कृषि उत्पादनातील किटकनाशकांचे / रसायनांचे अंश कमी करण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजना

महाराष्ट्र लोकायुक्त आणि उपलोकायुक्त अधिनियम १९७१ च्या कलम १२ च्या पोट कलम ५ अ नुसार मा. लोकआयुक्त यांनी मा. राज्यपाल यांना कृषि उत्पादनातील किटकनाशकांचे / रसायनांचे अंश कमी करण्यासाठी उपाययोजना करण्याबाबत विशेष अहवाल सादर केलेला आहे. कृषि पदार्थमधील रसायने, किटकनाशके, व धातूंचे अवशेष नियंत्रित करण्यासाठी बृहत स्वरूपाचा प्रकल्प राबविण्यास शासन निर्णय दिनांक २० एप्रिल २०११ अन्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेली असुन, या आराखड्याच्या नियंत्रणासाठी आयुक्त (कृषि) यांचे अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यात आलेली आहे.

त्यादृष्टीने विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी त्यांचे विभागातील क्षेत्रिय स्तरावरील अधिकारी/कर्मचारी यांचेकडुन फळे व भाजीपाला पिकातील किटकनाशकांचे उर्वरित अंश तपासणी करीता, फळे व भाजीपाल्यांचे नमुने घ्यावेत. सदर नमुने किडनाशके उर्वरित अंश तपासणी प्रयोगशाळा (पुणे / नागपुर) येथे तपासणीसाठी पाठवावेत. जेणेकरून आपले विभागातील कृषि उत्पादनामधील रसायने, किटकनाशके व धातूंचे अवशेषाबाबतची माहिती तयार होवुन कृषि उत्पादनातील किटकनाशके / रसायने कमी करण्यासाठी उपाययोजना करण्यास मदत होईल.

५ गुणवत्ता नियंत्रण प्रयोगशाळांची तपासणी

गुणवत्ता नियंत्रण व किडनाशके उर्वरित अंश तपासणी प्रयोगशाळा या संबंधित विभागीय कृषि सह संचालक यांचे अधिपत्याखाली आहेत. संबंधित विभागीय कृषि सह

संचालक यांनी सदर प्रयोगशाळांची तपासणी प्रत्येक सहा महिन्यामध्ये किमान एकदा करून तपासणी अहवाल आयुक्तालयास सादर करावा.

राज्यातील बियाणे, खते, किटकनाशके चाचणी प्रयोगशाळा व उर्वरीत अंश तपासणी प्रयोगशाळांची वर्षातून किमान १ ते २ वेळा कृषि उपसंचालक (प्रयोगशाळा) व मुख्य गुणवत्ता नियंत्रण अधिकारी यांनी तपासणी करावी. तपासणी करीत असतांना नेहमीच्या तपासणी प्रपत्रातील मुदयांव्यतिरिक्त इस्टा/ एनएबीएल मानांकनाच्या दृष्टीने आवश्यक सोईसुविधा, ठेवावयाचे रेकॉर्ड व अनुषंगीक सर्व बाबंचा आढावा घ्यावा. तसेच प्रयोगशाळा बळकटीकरणासाठी / नवीन प्रयोगशाळा उभारणीसाठी दिलेल्या विविध योजनांतर्गत अनुदानाचा व झालेल्या खर्चांचा तसेच करावयाच्या कामांचाही आढावा घेण्यात यावा. त्याबाबतचे तपासणी अहवाल संबंधितांना वेळेवर पाठवून त्रुटीची पुर्तता वेळेत करून घ्यावी.

६ निविष्टा उपलब्धता व तक्रार निवारण कक्ष :

दरवर्षी खरीप हंगामासाठी १५ मे ते १५ ऑगस्ट व रब्बी हंगामासाठी १५ सप्टेंबर ते ३० नोव्हेंबर पर्यंत कृषि आयुक्तालयात राज्यस्तरावर, विभागीय स्तरावर विभागीय कृषि सह संचालक यांचे कार्यालयात, जिल्हास्तरावर कृषि विकास अधिकारी, जि.प. व तालुकास्तरावर पंचायत समिती स्तरावर निविष्टा उपलब्धता व निविष्टांच्या गुणवत्तेबाबतच्या तक्रारीचे निराकरण करण्यासाठी तक्रार निवारण कक्ष उघडण्यांत यावेत. सदर तक्रार निवारण कक्षाची जबाबदारी असणाऱ्या अधिकाऱ्याचे आदेश त्याच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्याने निर्गमित करावेत व त्यानुसार सनियंत्रण करावे. तक्रार निवारणाच्या नोंदी करण्यासाठी स्वतंत्र नोंदवही ठेवण्यात यावी. नोंदवहीमध्ये तक्रारदार शेतकऱ्याचे नांव, तक्रारीचे स्वरूप, तक्रार प्राप्त दिनांक, वेळ, त्याला केलेले मार्गदर्शन, त्याचा संपर्क पत्ता, दूरध्वनी/भ्रमण ध्वनी क्रमांक इत्यादीची नोंद ठेवावी. तक्रार निवारण कक्षाचे काम प्रभावीपणे होण्याच्या दृष्टीने खालील बाबीचे काटेकोरपणे पालन होईल हे पाहावे.

- अ) तक्रार निवारण कक्ष सकाळी १०.०० ते सायंकाळी ७.०० या कालावधीत सुरु राहिल.
- ब) कृषि विभागाचा कर्मचारी /अधिकारी ह्या कालावधीत कक्षात उपलब्ध राहील.
- क) तक्रार निवारण कक्षातील अधिकाऱ्याकडे सर्व कृषि विकास अधिकारी, आयुक्तालयातील अधिकारी, त्याच्या तालुक्यातील जिल्हातील प्रमुख विक्रेते, यांचे दूरध्वनी क्रमांक असणे आवश्यक आहे. जेणेकरून त्याला तात्काळ मार्गदर्शन करता येईल. सदर अधिकाऱ्यास आपल्या कार्यक्षेत्रात येणाऱ्या सर्व निविष्टांची माहिती अद्यावत असणे आवश्यक आहे.
- ड) शेतक-यांना निविष्टा उपलब्धता व तक्रार निवारण कक्षाची माहिती होण्यासाठी वेगवेगळ्या प्रसिध्दी माध्यमातून सदर कक्षाची रचना, कार्यपद्धती, संपर्क क्रमांक ई.बाबतची प्रसिध्दी देण्यांत यावी.

७. बियाणे, खते, किटकनाशके खरेदी करतांना शेतक-यांनी घ्यावयाच्या काळजी बाबत होर्डिंग, भित्तीपत्रकाव्दारे जनजागृती करावयाची आहे. त्यासाठी खालील तपशिलाचा वापर करावा:

- गुणवत्ता व दर्जाची हमी देणा-या अधिकृत विक्रेत्याकडूनच खरेदीस प्राधान्य द्या .
- बनावट/ भेसल्युक्त बियाणे, खते, किटकनाशके खरेदी टाळण्यासाठी अधिकृत विक्रेत्याकडून पावतीसह खरेदी करा.
- खरेदी केंलेल्या बियाणेचे वेष्टन / पिशवी, टँग, खरेदीची पावती व त्यातील थोडे बियाणे पिकाची कापणी होईपर्यंत जपून ठेवावे.
- भेसलीची शंका दूर करण्यासाठी बियाणेची पाकीटे सिलबंद / मोहोरबंद असल्याची खात्री करा.
- बियाणे उगवणीच्या खात्रीसाठी पाकीटावरची अंतीम मुदत पाहुन घ्या.
- कमी वजनाच्या निविष्टा तसेच छापील किंमतीपेक्षा जास्त किंमतीने विक्री अथवा इतर तक्रारीसाठी जवळच्या कृषि विभागाच्या कर्मचा-यांशी संपर्क साधा.
- किटकनाशके अंतीम मुदतीचे आतील असल्याची खात्री करा.
- आपल्या तक्रारी विषयी माहिती प्रत्यक्ष / दुर्ध्वनी / इ-मेल/ एस.एम.एस./ इत्यादीव्वारे देवून शासनाच्या गतीमान गुणनियंत्रण अभियानात सहभागी व्हा.
- कृषि निविष्टांविषयी असलेल्या अडचणी / तक्रारी सोडविण्यासाठी / मार्गदर्शनासाठी कृषि विभागाच्या टोल फ्री क्रमांक १८०० २३३ ४००० वर संपर्क साधावा.

८. भरारी पथकाची स्थापना

गुणवत्ता नियंत्रण कामासाठी स्थापन करावयाची भरारी पथकाची संरचना सोबत **तक्ता क्रमांक-३** नुसार करण्यांत यावी. भरारी पथकाचे काम वैशिष्ट्यपूर्ण असणे आवश्यक आहे. गुणवत्ता पूर्ण निविष्टा पुरवठयासाठी हया कामास गती देणे आवश्यक आहे.

१. सर्व तक्रारी घेण्यासाठी कृषि आयुक्तालय स्तरावरील टोल फ्री क्रमांक १८०० २३३ ४०००, तंत्र अधिकारी, पुणे- ९४२२०००७२९९, नाशिक - ९४२२९३२००, अमरावती ९४२०१२८६२७, औरंगाबाद- ९९२२९९२७३०, कोल्हापूर- ९५५२५५११११, लातूर - ९४०४९५७२७१ ठाणे- ९८६७७१९८९५ व नागपूर- ९३७३१०१२४२ हया दूरध्वनी क्रमांकावर संपर्क साधावा किंवा एसएमएस करण्याचे आवाहन करावे.
२. पथकाने वितरक, उत्पादक व विक्रेते स्तरावर भेट दिल्या बरोबर बियाणेबाबत प्रपत्र १ व २ , रासायनिक खते व किटकनाशके बाबत उगमप्रमाणपत्र तपासणीची व्यापक मोहिम राबवावी, नसल्यास विक्रीबंद आदेश बजावणेत यावेत.
३. पथकाने वितरक, उत्पादक व विक्रेते स्तरावर मुदतबाह्य निविष्टांचा शोध घेऊन मुदतबाह्य निविष्टांची यादी करून साठा रजिस्टरमध्ये मुदतबाह्य मालाची शे-यामध्ये

- नोंद घ्यावी. या निविष्ठाची विक्री होणार नाही, याची दक्षता घ्यावी व सदर साठयाच्या विल्हेवाटीच्या दृष्टीने सुचना दयाव्यात. साठा रजिस्टरची पडताळणी करावी.
४. इनव्हाईस बील, विक्रीसाठा, शिल्लक साठा, याचा ताळमेळ घेऊन तफावत आढळत असेल तर तात्काळ कारवाई करावी.
 ५. वितरकाने विक्रीसाठीच्या प्रत्येक बियाणेच्या लॉटचा किमान एक नमुना ठेवल्याची खात्री करावी.
 ६. अप्रमाणित / बोगस/ अनाधिकृत साठयाचा शोध घेऊन जप्तीची कारवाई व ज्या उत्पादक कंपनीचा पूर्व इतिहास खराब आहे, अप्रमाणित नमुने जास्त असतात, उधारीवर अगर कमी किमतीत माल पुरवून शेतक-यांची फसवणूक केली जाते व निविष्ठा दूर्गम भागात पुरवठा करण्यांत येतो अशा कंपन्याच्या निविष्ठांचा नमुना प्राधान्याने काढण्यांत यावा.
 ७. बनावट/ विनापरवाना/ अनाधिकृत बी.टी. / अधिसूचीत नसलेली खते इ. बाबत तात्काळ पोलीस केस दाखल करावी.
 ८. बियाणे, खते, किटकनाशके यांच्या खरेदीची विहीत नमुन्यात बीले शेतक-यांना दिली जातात किंवा कसे? शेतक-यांची सही घेतली जाते किंवा कसे ? हे पहावे. सोबत तक्ता क्रमांक-८ मध्ये नमुद केल्यानुसार पावतीवरील नोंदी असाव्यात.
 ९. जादा दराने विक्री अथवा लिंकिंगव्हारे विक्री संदर्भात डमी गि-हाईक पाठवून तात्काळ कारवाई करावी.
 १०. किटकनाशकांच्या लिफलेट/लेबलवरील माहिती केंद्रीय किटकनाशक मंडळ व नोंदणी समितीने मंजूर केलेल्या क्लेमनुसार आहे किंवा नाही याची माहिती तपासावी.

९ तालुका तक्रार निवारण समिती

शेतक-यांना कृषि निविष्ठा विक्रेत्याकडून विक्री होणा-या बियाणे, खते, किटकनाशके इत्यादि निविष्ठांचा दर्जा निकृष्ट असणे, त्यात भेसळ असणे अथवा या निविष्ठा बोगस असणे ई. बाबत शेतक-यांकडून प्रत्यक्ष अथवा अन्य व्यक्ती, संस्था, प्रसिद्धी माध्यमे यांचेव्हारे तक्रारी प्राप्त होत असतात. अशा तक्रारीची त्वरीत दखल घेणे आवश्यक आहे. त्यासाठी शासन परिपत्रक क्रं. सीपीएस-२०११/ प्र.क्र.१२०/ १ अे, दिनांक २८ जुलै, २०११ अन्वये बियाणे, खते, किटकनाशके इत्यादि निविष्ठांच्या गुणवत्ता नियंत्रणाच्या अनुंबंगाने कार्यवाहीबाबत तालुका तक्रार निवारण समिती स्थापन करण्यात आली आहे. या तक्रार निवारण समितीकडून तक्रारीबाबत तातडीने व योग्य कार्यवाही होणे आवश्यक आहे.

शासन परिपत्रकानुसार सदर जिल्हा तक्रार निवारण समितीची रचना खालील प्रमाणे आहे.

१. संबंधीत तालुक्याचे तालुका कृषि अधिकारी	अध्यक्ष
२. कृषि विद्यापीठ/कृषि संशोधन केंद्र/कृषि विज्ञान केंद्र प्रतिनिधी	सदस्य
३. महाबीज अकोला यांचे प्रतिनिधी	सदस्य
४. तालुका कृषि अधिकारी कार्यालयातील कृषि अधिकारी	सदस्य
५. कृषि अधिकारी, पंचायत समिती	सदस्य सचिव

निविष्टा विषयक तक्रार प्राप्त होताच ८ दिवसाच्या आंत सदर समितीकडून त्याची क्षेत्रिय पाहणी /तपासणी करण्यांत यावी व त्याचा अहवाल संबंधितांना विनाविलंब कळविण्यांत यावा. सदर अहवालाचा ग्राहक मंचामध्ये दाद मागतानां पुरावा म्हणून उपयोग होत असतो. त्या दृष्टीने सदरचा अहवाल स्वयंस्पष्ट तांत्रिकदृष्ट्या अचूक व वस्तुस्थितीदर्शक असावा याची नोंद घ्यावी.

तक्रार ज्या कंपनीच्या निविष्टा बाबत आहे, अशा कंपनीच्या प्रतिनिधीस व विक्रेत्यास सदर तपासणी दौ-याचेवेळी उपस्थित राहण्याबाबत लेखी सुचना द्याव्यात व तशी पोहोच घ्यावी. तपासणीच्या वेळी उपस्थित असलेल्या संबंधीत कंपनीचा प्रतिनिधी / तक्रारकर्ता शेतकरी / संस्था/ इतर यांची लेखी साक्ष घेणे बंधनकारक राहील. तक्रारीबाबत समितीचा अहवाल सादर करताना त्यात सदर लेखी साक्षी, समितीस पाहणीत आढळलेले मुद्दे व समितीचे निष्कर्ष याचा सुस्पष्ट उल्लेख करावा. तालुका कृषि अधिकारी यांनी बियाणेत दोष असे मोघम वाक्य न वापरता कोणत्या तांत्रिक कारणामुळे पिकाचे नुकसान झाले हे नमूद करून अहवाल देणे अपेक्षित आहे. अहवालामध्ये किती टक्के नुकसान झाले ? अंदाजीत किती रक्कमेचे किंवा उत्पन्नाचे नुकसान झाले ? याचा उल्लेख असावा.

९.१ कापूस बियाणे संदर्भात शेतकऱ्याने तक्रार केल्यानंतर करावयाची कार्यवाही

कापूस पिकाच्या बाबत निकृष्ट अंकूरण, अनुवंशिक शुद्धता, किड रोग पडण्याची शक्यता, प्रदेशाशी अनुकूलन व क्षमता, नकली किंवा हलक्या गुणवत्तेच्या कापूस बिबियाणेमुळे कापसाचे पीक न येणे या विषयी तक्रारी आल्यास तक्रारी हाताळण्याची कार्यपद्धती महाराष्ट्र कापूस बी-बियाणे (पुरवठा, वितरण, विक्री व विक्रीच्या किंमतीचे निश्चितीकरण यांचे विनियमन) नियम २०१० चे कलम (१२)मध्ये सविस्तरपणे दिलेली आहे. शेतकरी बीज निरिक्षकांकडे नमुना - जी मध्ये लेखी तक्रार दाखल करू शकतो. शेतक-यांच्या तक्रारीचे निराकरण करण्यासाठी कापूस पिकाच्या बाबतीत खालील प्रमाणे जिल्हास्तरीय समिती सदर नियमाद्वारे गठीत करण्यात आलेली आहे.

(एक) संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी	अध्यक्ष
(दोन) संबंधित जिल्ह्याचे कृषि विकास अधिकारी	सदस्य
(तीन) राज्याच्या कृषि विद्यापीठातील कापूस पिकाशी संबंधित शास्त्रज्ञ	सदस्य
(चार) संबंधित तालुक्याचे तालुका कृषि अधिकारी	सदस्य
(पाच) संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हा गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षक	सदस्य सचिव

या समितीद्वारे तपासणी झाल्यानंतर समितीचा अहवाल विचारात घेवून नियंत्रक बाधीत शेतक-याला नुकसान भरपाई देण्याचा आदेश बियाणे उत्पादकाला देतात. कापूस पिकाचे बाबत ही सर्व कार्यवाही जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी करावयाची आहे व त्यांचा स्वयंस्पष्ट अहवाल वेळेत नियंत्रकाकडे सादर करावयाचा आहे.

९.१.१ बियाणे संदर्भात निरिक्षकाकडे तक्रार प्राप्त झाल्यानंतर करावयाची कार्यवाही :-

- १) तक्रार प्राप्त होताच बियाणे नियम १९६८ च्या नियम २३-अे प्रमाणे बियाणे निरिक्षकाने कार्यवाही करावी. जर पिकाचे नुकसान अधिसूचित पीक किंवा वाणाच्या बियाण्याच्या निकृष्ट गुणवत्तेमुळे झाली आहे, अशी शेतकऱ्याने बियाणे निरिक्षकाकडे तक्रार केली, तर निरिक्षकाने त्वरीत अशा बियाणेचे पावती, लेबल, पिशवी, पॅकींग, कंटेनर व न वापरलेल्या बियाणेचा नमुना शक्यतोवर मिळवावा, जेणेकरून पेरले गेलेल्या बियाणेचा संबंध जोडता येईल. त्यानंतर नमुना प्रयोगशाळेस तपासणीसाठी पाठवावा व केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल कृषि विकास अधिकाऱ्याकडे पाठवावा.
- २) कृषि विकास अधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीने दिलेला अहवालात पिकाचे नुकसान हे निकृष्ट बियाणेमुळे झाले असा निष्कर्ष असेल तर बियाणे निरिक्षक यांनी संबंधित उत्पादकावर बियाणे कायदा व बियाणे नियम यानुसार पुढील कायदेशीर कारवाई करावी.

९.२ खते निरिक्षकाकडे शेतकऱ्याने तक्रार केल्यानंतर करावयाची कार्यवाही

खतामध्ये भेसळ असणे / खत ओलसर असणे, विद्राव्य खते पाण्यात न विरघळणे, खत वापरल्यामुळे पिकांवर दुष्परिणाम होणे, अशा प्रकारच्या तक्रारी संबंधित कृषि अधिकारी (पंचायत समिती) किंवा तालुका कृषि अधिकारी यांचेकडे तक्रार प्राप्त झाल्यानंतर चौकशी करण्यासाठी खालील पद्धतींचा अवलंब करावा.

- १) खत निरीक्षक तथा कृषि अधिकारी, पंचायत समिती यांनी शेतक-याने ज्या खत विक्रेत्याकडून सदर खते खरेदी केलेली आहेत, त्या विक्रेत्याचे विक्री केंद्रास तात्काळ भेट देऊन खालील मुद्यांची माहिती प्रात करून घ्यावी.
- २) खताचे नाव व बँच क्रमांक (असल्यास).
- ३) खत उत्पादकाचे नाव
- ४) सदर खत विक्रेत्याकडे प्राप्त झालेला एकूण खत साठा, विक्री केलेला व शिल्लक असलेला खत साठा.
- ५) सदर खत साठा कोणत्या वितरकामार्फत प्राप्त झाला.
- ६) सदर बँचचे खत विक्रेत्याने ज्या इतर शेतक-यांस विक्री केले, त्या शेतक-यांची नांवे व पत्ता, विक्री केलेल्या खताचे परिमाण इत्यादि.
- ७) वरील शेतक-यांमधून काही शेतक-यांच्या तक्रारी प्राप्त झालेल्या आहेत किंवा कसे? असल्यास त्याचा तपशील.
- ८) शेतक-याचा तक्रार अर्ज प्राप्त होण्यापुर्वी त्याने संबंधित विक्रेत्याकडे तक्रार केली असल्यास, त्याबाबतचा तपशील.
- ९) तक्रार प्राप्त असल्यास, विक्रेत्याने त्यावर केलेल्या कार्यवाहीचा तपशील.
- १०) सदर विक्रेत्याच्या खत साठ्यास तात्काळ विक्री बंद आदेश द्यावेत.
- ११) विक्रेत्याकडे / वितरकाकडे संबंधित बँचचा खत साठा शिल्लक असल्यास त्या खताचे नमुने घ्यावेत, तेथे उपलब्ध नसल्यास ज्या ठिकाणी आहेत तेथून ते तात्काळ घेवून अधिसूचित शासकीय खत चाचणी प्रयोगशाळेमधून तपासून घ्यावेत.

- १२) खत (नियंत्रण) आदेश १९८५ अंतर्गत दिलेल्या तरतुदीनुसार विक्रेत्याच्या विक्री केंद्राची तपासणी करावी. तपासणीमध्ये त्रुटी आढळून आल्यास, त्यावर कायद्यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात यावी. खत (नियंत्रण) आदेश १९८५ मधील तरतुदीनुसार ज्या बाबींवर कारवाई करता येत नाही, अशा बाबी ज्या विभागाच्या अखत्यारित येतात, त्या बाबींची माहिती संबंधित विभागांना कारवाईसाठी लेखी स्वरूपात कळविण्यात यावी.
- १३) सदर खताच्या बँचचा साठा जिल्ह्यात इतरत्र असल्यास त्यावर त्वरीत विक्री बंद/ जप्तीची कारवाई करणेसाठी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी / कृषि विकास अधिकारी यांचे कार्यालयामार्फत दुरध्वनी / फॅक्सव्हारे सर्व संबंधितांना कळविण्यात यावे.

९.२.१ क्षेत्रीय भेटीच्या वेळी करावयाची कार्यवाही

- (१) क्षेत्रीय भेटीच्या वेळी शेतक-यांचे काय म्हणणे आहे याबाबत शेतक-याचा जबाब लिहून घ्यावा. शेतक-यांने खते खरेदी केल्यानंतर त्यांनी स्वतः शेतात वापरले किंवा मजुरामार्फत वापरली याचा स्पष्ट उल्लेख जबाबात नमूद करावा.
 - (२) खतामध्ये भेसळ असल्यास भेसळीचे स्वरूप स्पष्टपणे नमूद करावे.
 - (३) शेतक-याकडे शिल्लक असलेल्या खतामधून नमुना घेऊन अधिसूचित खत चाचणी प्रयोगशाळेत तपासणीसाठी पाठवावा.
 - (४) विद्राव्य खते पाण्यात विरघळत नाहीत किंवा अंशतः विरघळतात अशी तक्रार असल्यास पाण्यात खते टाकून त्याबाबतची खात्री करावी व पाण्यात विरघळण्याचे प्रमाण नमूद करावे.
 - (५) शेतक-याकडे संबंधित बँचच्या उपलब्ध असलेल्या खताची रिकामी गोणी / पाकीट / पिशवी , त्याबरोबरचे माहितीपत्रक , खत खरेदीची पावती इत्यादी शेतक-याडून प्राप्त करून घेवून, ती पंचनाम्यासोबत जोडावी.
 - (६) खते ओलसर असणे , किंवा वापरता येण्यासारखी नसणे (उदा. एसएसपी पावडर खताचे कठीण खडे बणणे) याबाबत तक्रार असल्यास, तसे अहवालात स्पष्ट नमूद करावे.
- क्षेत्रीय भेटीच्या वेळी समितीच्या सदस्यांनी अशा तक्रारीच्या अनुषंगाने भेट देत असताना इतर शेतक-यांच्या समक्ष याबाबतचा पंचनामा करावा. खत वापरामुळे पिकावर दुष्परिणाम झाला, अशी तक्रार असल्यास पंचासमक्ष पिकाचे किती टक्के नुकसान झाले आहे, याबाबत पंचनाम्यामध्ये स्पष्ट नोंद करावी. पंचनामा करतांना चतुःसिमा , गावापासूनचे अंतर इत्यादी बाबी पंचनाम्यात नमूद कराव्यात. पंचनाम्यावर स्वाक्षरी करणा-या शेतक-यांचे साक्षीदारांचे , हजर असलेल्या सदस्यांची स्वाक्षरीसह पुर्ण नावे, पत्ता व वय लिहून घ्यावे, म्हणजे न्यायालयात ते सादर करण्याची आवश्यकता भासल्यास त्याचा उपयोग होईल.

९.२.२ भेटीचा अहवाल तयार करणे

- (१) ज्यावेळी समितीची भेट संबंधित शेतक-याच्या शेतास होते , त्यावेळी तक्रारीचे अनुषंगाने आवश्यक असलेली संपुर्ण माहिती शेतक-यास विचारून घ्यावी व परिस्थितीप्रमाणे अहवाल तयार करावा. त्यामध्ये खालील बाबींचा समावेश करावा.
- (२) शेतक-याने संबंधित बँचच्या खताचा खरेदी केलेला साठा.
- (३) समितीने स्वैर निवड पध्दतीने(रेण्डम पध्दतीने) प्लॉट निवडण्यासाठी तयार केलेला नकाशा , निवडलेला प्लॉट इत्यादी माहिती अहवालात स्पष्टपणे नमूद करावी.
- (४) खते साठविलेले ठिकाण दमट / आर्द्र होते काय ? साठवलेल्या जागेतील ओलाव्यामुळे खते खराब झाली किंवा कसे याबाबत तपशील देणे.
- (५) खतामध्ये भेसळ असल्यास कशाची भेसळ दिसते / असू शकते, याबाबत अभिप्राय नोंदवावेत.
- (६) प्राप्त तक्रार वस्तुस्थितीवर आहे किंवा नाही? हे पाहण्यासाठी त्याच गावातील किंवा जवळच्या गावातील ज्या शेतक-यांनी संबंधित बँचचे खत खरेदी केलेले आहे, अशा किमान २-३ शेतक-यांकडे माहिती घेऊन त्यानुसार अहवाल तयार करण्यात यावा. अहवालामध्ये किती टक्के नुकसान झाले, अंदाजीत किती रक्कमेचे किंवा उत्पन्नाचे नुकसान झाले, याचा उल्लेख असावा.

९.३ किटकनाशके निरिक्षकाकडे शेतकऱ्याने तक्रार केल्यानंतर करावयाची कार्यवाही

- (९.३.१) किटकनाशके वापरामुळे पिकाचे नुकसान झाले, किंवा कीड, रोग किंवा तण नियंत्रण योग्य प्रमाणात झाले नाही, अशा प्रकारच्या तक्रारी प्राप्त झाल्यानंतर चौकशी करण्यासाठी खालील कार्यपद्धतीचा अवलंब करावा.

- संबंधित कृषि अधिकारी पं.स.यांनी शेतकऱ्याने ज्या विक्रेत्याकडून किटकनाशक/ किटकनाशके खरेदी केले /केली आहे/आहेत, त्या विक्रेत्याचे दुकानास तात्काळ भेट देवुन खालील मुद्यांवर माहिती प्राप्त करून घ्यावी.
- किटकनाशकाचे तांत्रिक नाव, त्याचा बँच क्रमांक
- त्याचा उत्पादन दिनांक, त्याचा अंतीम वैध दिनांक
- किटकनाशक उत्पादक/विक्रेत्याचे नांव व पत्ता
- संबंधित बँचचा विक्रेत्याकडे प्राप्त झालेला, विक्री केलेला व शिल्लक असलेला किटकनाशक साठा
- विक्री कोणकोणत्या विक्रेत्यांमार्फत झाली त्याचा तपशील
- संबंधित विक्रेत्याने संबंधित बँचच्या किटकनाशकाचा साठा विक्री केलेल्या शेतक-यांबाबतचा तपशील (शेतकरी नाव, पत्ता, विक्री केलेल्या साठ्याचे परिमाण इ.)
- एकूण विक्री झालेल्या किटकनाशकांपैकी किती शेतकऱ्यांच्या तक्रारी प्राप्त झालेल्या आहेत त्याबाबतचा विस्तृत तपशील.

- शेतकऱ्याचा तक्रार अर्ज येण्यापूर्वी त्याने संबंधित विक्रेत्याकडे तक्रार केली असल्यास त्याबाबतचा तपशील
- तक्रार प्राप्त असल्यास विक्रेत्याने त्यावर केलेल्या कार्यवाहीची माहिती
- विक्रेत्यांकडे/वितरकाकडे संबंधित बँचच्या किटकनाशकाचा साठा शिल्लक असल्यास, त्यांचे तात्काळ नमुने घ्यावेत. तसेच सदर विक्रेत्याकडे त्या बँचचा साठा शिल्लक नसल्यास, ज्या ठिकाणी साठा शिल्लक आहे तेथून किंवा उत्पादकाकडून त्याबँचचा नमुना घ्यावा व शासकीय अधिसूचीत प्रयोगशाळेतत तपासणीसाठी पाठवावेत. तसेच सदर बँचच्या साठ्यास ज्या ज्या ठिकाणी सदर किटकनाशक गेलेले आहे, त्या ठिकाणी विविध माध्यमाद्वारे कळवून त्यास विक्री बंद आदेश द्यावेत.
- किटकनाशक कायद्यांतर्गत असलेल्या विविध तरतूदीच्या अनुषंगाने, विक्रेत्याची तपासणी करून त्रुटी आढळल्यास कायद्यानुसार योग्य ती कारवाई करावी. किटकनाशक कायद्यामध्ये ज्या बाबीवर कारवाई करता येत नाही, अशा बाबी ज्या विभागांशी संबंधित आहेत, त्या बाबीची माहिती संबंधित खात्यांना/ विभागांना कारवाईसाठी लेखी स्वरूपात कळविण्यात यावी.

९.३.२ क्षेत्रीय भेटीच्या वेळी करावयाची कार्यवाही.

- क्षेत्रीय भेटीच्या वेळी शेतकऱ्यांचे काय म्हणणे आहे, याबाबत शेतकऱ्यांचा जबाब लिहून घ्यावा. शेतकऱ्यांनी किटकनाशके खरेदी केल्यानंतर त्यांनी स्वतः शेतात फवारणी केली किंवा फवारणी करण्याचे काम मजूरामार्फत किंवा शेजाऱ्याच्या मदतीने केली ,याबाबत स्पष्ट उल्लेख जबाबात नमूद करून घ्यावा. फवारणीसाठी कोणता पंप वापरला. सदरच्या पंपाने अगोदर कोणत्या किटकनाशकांची/ तणनाशकांची फवारणी केली होती का? पंप वापरण्याआधी स्वच्छ केला होता काय? याची माहिती घेण्यात यावी.
- शेतकऱ्यांकडे संबंधित बँचच्या उपलब्ध असलेल्या किटकनाशकाचे रिकामे पॅर्किंग, डबे, पिशव्या, त्यावरील लेबल, लिफलेट किंवा माहितीपत्रक, किटकनाशके खरेदीची पावती इ. गोष्टी शेतकऱ्यांकडून प्राप्त करून घेण्यात यावी व त्याचा पंचनामा करण्यात यावा.
- क्षेत्रीय भेटीच्या वेळी समितीच्या सदस्यांनी भेट देत असताना, इतर शेतकरी उपस्थित असतात. त्यांच्या समक्ष उभ्या पिकांचे किती टक्के नुकसान झाले आहे, किंवा कीड/रोग किती टक्के नियंत्रित झालेला आहे, याबाबतचा पंचनाम्यात उल्लेख करावा. पंचनाम्याकरिता चतु:सिमा, गांवापासूनचे अंतर इत्यादि बाबी नमूद कराव्यात. पंचनाम्यावर स्वाक्षरी करणाऱ्या शेतकऱ्याची, साक्षिदाराची, हजर असलेल्या सदस्यांच्या स्वाक्षरीसह पूर्ण नांवे, पूर्ण पत्ता व वय लिहून घ्यावे म्हणजे न्यायालयात ते सादर करण्याची आवश्यकता भासल्यास, त्याचा उपयोग होतो. प्रामुख्याने तणनाशक

फवारणीबाबत योग्य त्या पिकाच्या अवस्थेमध्ये योग्य ते तणनाशकच फवारले किंवा कसे ? याची माहिती अहवालात नमूद करावी.

- वापरलेले किटकनाशक त्या सोबतच्या लेबल लिफलेटनुसार केंद्रीय किटकनाशक मंडळ व नोंदणी समितीने शिफारस केल्यानुसार मात्रा त्या पिकावर वापरले आहे किंवा कसे ? याबाबतची सुधा माहिती घ्यावी.

९.३.३ भेटीचा अहवाल तयार करणेबाबत :-

ज्या वेळी समितीची भेट संबंधित शेतकऱ्यांच्या शेतास होते, त्यावेळी तक्रारीचे अनुषंगाने आवश्यक असलेली संपूर्ण माहिती शेतकऱ्यास विचारून घ्यावी व शेत परिस्थितीप्रमाणे अहवाल तयार करावा. त्यामध्ये खालील बाबींचा समावेश करावा.

- शेतकऱ्यांनी संबंधित बँचच्या किटकनाशकांची फवारणी केलेले क्षेत्र
- समितीने यादृच्छिक (रॅन्डम) निवड पद्धतीने प्लॉट निवडण्यासाठी तयार केलेला नकाशा, निवडलेला प्लॉट इत्यादि माहिती/अहवालात व्यवस्थित नमूद करावी.
- फवारणीसाठी वापरलेले किटकनाशक त्याच्या लेबलवर शिफारस केलेल्या पीकासाठी वापरलेले आहे काय ? तसेच शिफारशीप्रमाणे त्याची मात्रा वापरली आहे काय ?
- ते स्वतंत्रपणे फवारणी केले किंवा इतर कोणत्या किटकनाशक किंवा बुरशीनाशक /स्प्रेडर/खते इ. उत्पादनाबरोबर मिश्रण करून फवारणी केली काय ? तसे केले असल्यास मिश्रण केलेल्या किटकनाशकांचे / उत्पादनांचे प्रमाण काय होते ? याचा उल्लेख करावा. बुरशीनाशक व किटकनाशक यांची एकमेकाशी पुरकता तपासून पहावी. वापराच्या प्रमाणानुसार किटकनाशकाचा वापर केलेला आहे काय ? याचा उल्लेख करावा.
- नुकसान झालेल्या झाडांची/ताटांची संख्या किती आहे व नुकसानीची टक्केवारी किती येते हे नमूद करावे.
- किडी /रोगांचा प्रादुर्भाव झालेला असल्यास कोणत्या किड/रोगाचा किती प्रादुर्भाव आहे हे नमूद करावे.

९.३.४ खालील मुद्यांवर सुधा माहिती घेऊन ती अहवालात नमूद करावी.

- किटकनाशके खरेदीची तारीख.
- किटकनाशके फवारणीची तारीख.
- किटकनाशक फवारणीसाठी वापरलेली व शिफारस असलेली पद्धत, शिफारशीप्रमाणे प्रतिहेकटरी किती किटकनाशक वापरणे आवश्यक होते व प्रत्यक्षात किती किटकनाशक वापरले, तसेच किटकनाशक वैध मुदत काय होती व वैध मुदतीनंतरसुधा किटकनाशक वापरले आहे काय ?

- फवारणीचे दिवशी व त्यानंतर प्रत्येक दिवसाचे पावसाचे प्रमाण काय होते, झालेला पाऊस भीज पाऊस होता की जोराचा पाऊस होता त्याचा किटकनाशकाच्या कार्यक्षमतेवर काही परिणाम झाला आहे काय ? हे नमूद करावे.
- तसेच सदरचे किटकनाशक कोणत्या ठिकाणाहून केव्हा खरेदी केले ? याचा तपशील देण्यात यावा.
- या व्यतिरिक्त इतर आवश्यक असलेल्या सर्व मुद्यांवरची सविस्तर माहिती अहवालात नमूद करावी.
- अहवालामध्ये किती टक्के नुकसान झाले, अंदाजीत किती रक्कमेचे किंवा उत्पन्नाचे नुकसान झाले याचा उल्लेख असावा.
- समितीची भेट देवून अहवाल तयार करण्यासाठी आवश्यक असलेली माहिती घेतल्यानंतर अहवाल तयार करताना समितीचे अंतिम निष्कर्ष शेवटी देण्यात यावेत.
 - १) निष्कर्ष स्वयंस्पष्ट असावेत.
 - २) किटकनाशक अप्रमाणित आहे असे आढळून आल्यास तात्काळ किटकनाशके उत्पादक व त्यांच्यापासून शेवटच्या विक्रेत्यापर्यन्त किटकनाशक ज्याप्रमाणे आलेले आहे या साखळीतील सर्वांविरुद्ध न्यायालयात केसेस दाखल करण्याची कार्यवाही सुरु करावी.
 - ३) जर, किटकनाशकात दोष नसून इतर कारणांमुळे शेतकऱ्यांचे पिकाचे नुकसान झाल्यामुळे शेतकऱ्यांनी तक्रार केलेली असेल तर, ती वस्तुस्थिती त्यांना समजावून देवून त्यांच्या शंकाचे निरसन करावे व तसे त्यांना लेखी पत्र देण्यात यावे.
 - ४) तक्रारीत तथ्य आहे असे निर्दर्शनास आल्यास ग्राहकमंचाकडे जाण्यासही शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करावे. जिल्हा गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षक यांनी ग्राहकमंचात दाखल केलेल्या केसेसची स्वतंत्र नोंदवही ठेवावी. त्यामध्ये सर्व केसेसची सद्यस्थिती नमूद करावी.
- बिगरनोंदणीकृत उत्पादनांच्या बाबतीत तक्रारी आल्यास सदरची तक्रार वस्तुस्थितीवर आहे किंवा नाही यासाठी भेट देणे आवश्यक आहे. सदरचे उत्पादन बिगरनोंदणीकृत आहे, किंवा कायद्यांतर्गत येत नाही म्हणून शेतास भेट न देणे, अहवाल तयार न करणे, ही अत्यंत गंभीर बाब आहे, याची नोंद घेऊन अशा उत्पादनाबाबतही ही कार्यपद्धती अवलंबावी.

१० कार्यालयीन तपासणी

या वर्षी निविष्टा व गुणवत्ता नियंत्रणाचे कामकाजाचे सनियंत्रण करण्याच्या दृष्टीने विविध स्तरावरील कार्यालयीन तपासण्या करण्यात येणार आहेत. विभागीय कृषि सह संचालक यांच्या कार्यालयातील गुणवत्ता नियंत्रण कामाची व त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या किमान एका कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारीच्या कार्यालयाची व एका तालुका कृषि अधिकारी व पंचायत समिती कार्यालयातील कृषि

अधिकाऱ्याची तपासणी आयुक्तालयस्तरावरील भरारी पथकामार्फत केली जाईल. त्यामध्ये विविध निविष्ठा बाबत तपासणी करण्यासाठी कृषि उपसंचालक (खते), कृषि उपसंचालक (अवजारे) यांचे कार्यासनातील एका अधिकाऱ्यांचा समावेश असेल.

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी व कृषि विकास अधिकारी जिल्हा परिषद यांच्या कार्यालयाची तपासणी विभागीय कृषि सह संचालक स्तरावरून सुध्दा पथक गठण करून करण्यात यावी व तपासणीचा कार्यक्रम आयुक्तालयास कळविण्यात यावा.

तपासणीमध्ये प्रामुख्याने, विविध नोंदवह्या ठेवल्या आहेत किंवा नाहीत, सर्व प्रकारच्या निविष्ठा व गुणवत्ता नियंत्रण बाबत रेकॉर्ड व केलेल्या कार्यवाही, नमुने ठेवण्याची जागा परवाने वितरण इ. बाबतचा तपशील असावा.

११. प्रशिक्षण

११.१ गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षकाचे प्रशिक्षण :

राज्य स्तरावरील व जिल्हा परिषद / पंचायत समिती स्तरावरील निरीक्षकांसाठी प्रत्येक जिल्ह्यात एप्रिल/मे महिन्यांत प्रशिक्षणे आयोजित करावीत. त्यासाठी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचेकडील बैठकीचे दरम्यान राज्यस्तरीय निरीक्षकांना जिल्हा गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षक / तंत्र अधिकारी (गु.नि.) यांनी प्रशिक्षण द्यावे. पंचायत समिती स्तरावरील व जिल्हा परिषद स्तरावरील गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षकांना कृषि विकास अधिकारी यांनी त्यांचेकडील मासिक आढावा बैठकीचे वेळी प्रशिक्षण द्यावे. त्यात कायद्यांतर्गत बाबी, कृषि निविष्ठा उत्पादक/ विक्रेते तपासणी व नमुने काढण्याची पद्धत, अप्रमाणित नमुन्यांबाबत करावयाची कार्यवाही, न्यायालयीन प्रकरणांबाबत करावयाची कार्यवाही ई.विषयी माहिती द्यावी.

११.२ विक्रेता, वितरक , साठवणूक केंद्र व सी ॲण्ड एफ एजंट्स यांना प्रशिक्षण

आपल्या कार्यक्षेत्रातील विक्रेता, वितरक , साठवणुक केंद्र व सी ॲण्ड एफ एजंट्स यांना निविष्ठा गुणवत्ता नियंत्रण एफ.एम.एस. व एम.एफ.एम.एस. ई.कायद्याबाबत अवगत करण्याच्या दृष्टीने व त्यांना त्यांच्या कायदेशिर कर्तव्ये व जबाबदा-याची जाणीव करून देण्यासाठी गुणवत्ता नियंत्रणाबाबत जिल्हास्तरावर प्रशिक्षणे आयोजित करावीत. सदरची जबाबदारी कृषि विकास अधिकारी जिल्हा परिषद, उपविभागीय कृषि अधिकारी व जिल्हा गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षक यांची राहील . प्रशिक्षणाचे आयोजन सनियंत्रण व मार्गदर्शन कृषि विकास अधिकारी यांनी करावयाचे आहे. आवश्यकतेनुरूप उपविभाग व विभाग स्तरावरही प्रशिक्षणे घेण्यास हरकत नाही. याबाबत कार्यवाही एप्रिल व मे महिन्यांत पूर्ण करावयाची आहे. विभागातील प्रशिक्षणाचा कार्यक्रम शक्यतो सलग आयोजीत केल्यास प्रशिक्षकांना सोईचे होईल व त्यास आयुक्तालयातील संबंधित अधिकारी सुध्दा उपस्थित राहू शकतील. प्रशिक्षणाबाबत आपण आखलेल्या वेळापत्रकाची प्रत आयुक्तालयास माहितीसाठी सादर करावी.

१२ उतीसंवर्धित रोपांचे विक्रीसाठी परवाना घेणे बंधनकारक करणे.

बियाणे कायदा १९६६ नुसार उती संवर्धित रोपे हे बियाणे व्याख्येत येत असल्यामुळे सदरची रोपे विक्री करताना कंपनीने बियाणे नियंत्रण आदेश १९८३ च्या कलम ३ अन्वये कृषि विभागाकडून (कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे) विक्री परवाना घेणे, बंधनकारक करण्यात आले आहे. सर्व निरिक्षकांनी आपल्या कार्यक्षेत्रातील उतीसंवर्धित रोपांसाठी संबंधित विक्रेत्यांना परवाना घेणेबाबत मार्गदर्शन करावे.

१३. प्रसिध्दी

ज्या ठिकाणी कृषि निविष्ठांची बेकायदेशीर विक्री होते किंवा अशा विक्रीस प्रोत्साहन मिळते, अप्रमाणित निवीष्ठांची विक्री होते, जादा दराने अथवा लिंकांगव्दारे विक्री होते, अशा प्रकरणी गुणवत्ता नियंत्रण करताना केलेल्या कार्यवाहीबाबत प्रसिध्दी दिल्यास इतर विक्रेत्यांवर त्या बाबींचा वचक निर्माण होवून अशा प्रकारचे विक्री होण्यास पायबदं होवू शकतो. यासाठी वेळोवेळी केलेल्या कारवाईची प्रसिध्दी त्याचबरोबर आवाहन, दक्षता घ्यावयाच्या बाबी इत्यादि बाबत विविध प्रसिध्दी माध्यमांद्वारे प्रसिध्दी देण्यांत यावी.

१४. विभाग/जिल्हास्तरीय मासिक सभेतील आढावा

विभागीय कृषि सह संचालक, जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, कृषि विकास अधिकारी यांनी गुणवत्ता नियंत्रण कामाचा दरमहा होणाऱ्या मासिक सभेमध्ये प्राधान्याने आढावा घ्यावा. केवळ दिलेल्या लक्ष व साध्याचा आढावा न घेता मार्गदर्शक सुचनानुसार कृषि निविष्ठा विक्रेत्याची तपासणी , नमुने घेणे, कोर्टकेसेस, विक्री बंद आदेशा निविष्ठा जप्ती, पोलीस केसेस ई. ची कार्यवाही होते किंवा कसे हे पाहावे.

१५. प्रलंबित कोर्टकेस दाखल करण्याबाबत.

१५.१ कोर्टकेस दाखल करण्याची जबाबदारी निश्चित करण्याबाबत

राज्यात बियाणे, खते व किटनाशके यांच्या निविष्ठांच्या संदर्भात राज्यातील ज्या गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षकाने नमुना काढला असेल व तो अप्रमाणित घोषित झाला असेल, तर त्या गुणवत्ता निरीक्षण निरीक्षकावर न्यायालयीन कोर्टकेस दाखल करण्याची जबाबदारी राहील. तथापी अशा निरीक्षकांची कोर्टकेसची कार्यवाही पुर्ण करण्यापूर्वी बदली किंवा अन्य कारणामुळे कोर्टकेस दाखल झालेली नसल्यास, ज्या निरीक्षकाकडे त्याचा पदभार आहे, त्या निरीक्षकाने कोर्टकेस दाखल करावी. बदली झालेल्या गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षकांने वेळेत कोर्टकेस दाखल केली नसल्यास संबंधित जिल्हास्तरीय/ विभागीयस्तरीय नियंत्रण अधिकायांने संबंधिता विरुद्ध प्रशासकीय कारवाई करावी. उत्पादक/ विक्रेत्याने विहीत मुदतीत पुनर्तपासणी करण्याची विनंती केली असल्यास खते व किटकनाशकांच्या संदर्भात रेफ्री प्रयोगशाळेकडून नमुन्याचा पुनर्तपासणी अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर कार्यवाहीचा प्रस्ताव सादर करावा. खते व किटकनाशकांच्या संदर्भात संदर्भ प्रयोगशाळेकडून नमुना अप्रमाणित घोषित झाला असल्यास व तसा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर निरीक्षकाने एक महिन्याच्या आंत न्यायालयीन कोर्टकेस दाखल करावी. सदरचा अहवाल संबंधित गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षकास

लेखी स्वरूपात ७ दिवसाच्या आत कोर्टकेसच्या जबाबदारी विभागीय कृषि सह संचालक कार्यालयाची राहील. बियाणे नमुन्याच्या संदर्भात राज्यातील प्रयोगशाळेकडून बियाण्याचा नमुना अप्रमाणित घोषीत झाल्याचा अहवाल प्राप्त झाल्यापासून एक महिन्याच्या आंत न्यायालयीन कोर्टकेस दाखल करावी. कोर्टकेस दाखल करून न थांबता, त्याचा अंतिम निकाल लागेपर्यंत त्या कोर्टकेसच्या सातत्याने पाठपुरावा करावा. तसेच कोर्टकेसच्या अनुषंगाने आवश्यक असणारी सर्व माहिती वेळोवेळी न्यायालयास सादर होईल हे पहावे. कोर्टकेसच्या निकाल गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षकांच्या किंवा विश्लेषकांच्या निष्काळजीपणामुळे शासनाच्या विरुद्ध गेल्याचे सिद्ध झाल्यास, अशा अधिका-याविरुद्ध प्रशासकीय कार्यवाही करावी.

१५.२ मार्च २०१२ पूर्वीच्या प्रलंबित कोर्टकेस दाखल करण्याबाबत.

राज्यात बियाणे, खते व किटकनाशकांच्या कोर्टकेसेस विहित मुदतीत दाखल करण्यासाठी आवश्यक ती कार्यवाही सर्वस्तरावर वेळीच होणे आवश्यक आहे. तथापी अशा प्रकारची कार्यवाही न झाल्यामुळे मार्च अखेर कोर्टकेसेस मोठ्या प्रमाणावर प्रलंबित रहातात. याचा निपटारा वेळेवर करण्यासाठी संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी व कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी त्यांच्या जिल्हयातील प्रलंबित असणा-या कोर्टकेसचा आढावा घेवून व संबंधित गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षकांची बैठक घेवून, प्रकरणनिहाय आढावा घ्यावा. प्रलंबित असणा-या सर्व कोर्टकेसेस जून २०१२ अखेर पर्यंत दाखल होतील यांचे नियोजन करून केलेले नियोजन, कृषि आयुक्तालयास १५ दिवसात सादर करावे.

१६. शेतक-यांना खताची विक्री झाली किंवा नाही याची तपासणी करणे

जिल्हयातील काही खत विक्रेते शेतक-यांचे नावे बोगस विक्री दाखवून बाहेरच्या जिल्ह्यामध्ये खताची विक्री करण्याची शक्यता असते. यासाठी सर्व कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी डीएपी / युरिया / एमओपी / संयुक्त खते इत्यादी विविध खतांची ज्या शेतक-यांना विक्री केली आहे, त्या विक्रेत्याकडून दर महिन्याला शेतक-यांची नावे प्राप्त करून घेवून, त्यातील किमान ५ टक्के शेतक-यांकडे समक्ष जावून खत मिळाले बाबतची खात्री कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी व विभागीय कृषि सह संचालक यांनी स्वतः तसेच अधिनस्त गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षकांमार्फत करावी. त्यासाठी निरीक्षकनिहाय तपासणी करीता विक्रत्यांचे वाटप करावे. केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल जिल्हा अधिकारी, विभागीय कृषि सह संचालक व कृषि आयुक्तालयास जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी सादर करावा.

१७. खत विक्रेत्याने जादा दराने खताची विक्री केल्यास त्याच्या विरुद्ध कृषि विकास अधिकारी (जि. प) यांनी करावयाची कायदेशीर कारवाई.

दिनांक १/४/२०१० पासून मुलद्रव्य आधारीत अनुदान धोरण निश्चित झाले असून, त्या आधारे खताच्या कमाल विक्री किमती ठरविण्यात आल्या आहेत. ठरविण्यात आलेल्या खताच्या किमतीपेक्षा जादा दराने खताची विक्री होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी. जे विक्रेते जादा दराने किंवा शेतक-यांना नको असलेल्या इतर कृषि निविष्टांचे लिंकिंग करून

खताची विक्री करीत असतील त्याबाबत पुरावे जमा करून अशा विक्रेत्या विरुद्ध खत नियंत्रण आदेशाअंतर्गत कडक कारवाई करावी. या प्रकरणी दुर्लक्ष केल्याचे आढळल्यास संबंधित कृषि विकास अधिकारी जिल्हा परिषद व जिल्हा गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षक यांना जबाबदार धरून त्यांच्या विरुद्ध कारवाई केली जाईल.

१८. जप्त केलेल्या कृषि निविष्टा साठयाची विल्हेवाट लावण्याबाबत

विविध निविष्टांचा अप्रमाणित साठा गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षकामार्फत जप्त करण्यात येत असतो. या जप्त केलेल्या साठयाची विल्हेवाट लावण्याबाबत आवश्यक ती कार्यवाही वेळेवर केली जात नाही. याबाबत कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी जप्त केलेल्या साठयाबाबत आढावा घेवुन शिल्लक साठयाची तातडीने विल्हेवाट लावण्या संदर्भात आवश्यक ती सर्व कार्यवाही पुर्ण करावी. मार्च अखेर जप्त केलेल्या साठयाची प्रकरणे पुढील ३ महिन्यात निकाली काढावीत, याची जबाबदारी संबंधित कृषि विकास अधिकारी व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांची राहिल. कृषि विकास अधिकारी यांनी त्यांच्या जिल्ह्यात जप्त झालेल खत साठयाची प्रकरण निहाय यादी करून त्यानुसार पुढील कार्यवाहीसाठी जिल्हाधिकारी यांच्याकडे पाठपुरावा करावा. काही जिल्हाधिकारी यांना प्रकरण लवकर निकाली काढण्यासाठी कृषि आयुक्तालय स्तरावरून कळविणे आवश्यक असल्यास, त्यांची माहिती सादर करावी. किटकनाशके व बियाणे जप्त साठयाबाबत न्यायालयाच्या आदेशानुसार कारवाई करावी.

१९ परराज्यात /परदेशात खताची विक्री होवु नये म्हणुन घ्यावयाची दक्षता

संशयास्पद असलेले खत, एकाच तालुक्यात मोठ्याप्रमाणावर विक्री झालले खत तसेच एकाच शेतकऱ्यांच्या नावे मोठ्याप्रमाणावर विक्री दाखवणे, याबाबत विक्रेते निहाय लक्ष ठेवावे. ज्या जिल्ह्याच्या सीमा इतर राज्याला लागूनआहे. अशा जिल्ह्यामध्ये सीमेवर असलेल्या नाक्यावर एका कृषि अधिका-यांची नेमणूक करून त्यावर खत वाहतूक तपासण्याबाबत जबाबदारी संबंधित कृषि विकास अधिकारी जिल्हा परिषद यांनी दयावी.

विभागीय कृषि सहसंचालक कोकण विभाग ठाणे यांनी कोकण विभागासाठी स्वतंत्र भरारी पथकाचे गठण करून कस्टम व पोलिस विभागाच्या मदतीने संशयित ठिकाणी व कस्टमच्या कार्यक्षेत्रातील गोदामाची तपासणी करावी.

२०. ताकीदपात्र अप्रमाणित नमुन्याबाबत करावयाची कार्यवाही

खताचे व बियाण्यांचे काही अप्रमाणित नमुने ताकीदपात्र असतात. अशा ताकीदपात्र नमुन्यावर संबंधित गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षकामार्फत उत्पादक व विक्रेत्यास अप्रमाणित नमुन्याची माहिती दिली जात नाही. तसेच अशा उत्पादक/ वितरकास ताकीदपात्र असणा-या नमुन्याबाबत नोटीसद्वारे ताकीद देणे आवश्यक असते. तथापी अशा प्रकारची कार्यवाही संबंधित गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षकामार्फत केली जात नाही, ही गंभीर बाब आहे. कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद आणि जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी जिल्यातील अशा सर्व

ताकीदपात्र नमुन्यांच्या संदर्भात संबंधित उत्पादक/ विक्रेत्यांना ताकीद दिली जाईल यांची दक्षता घ्यावी.

२१. अनुकरण / नक्कल केलेल्या खताची विक्री होवु न देणे बाबत

खत नियंत्रण आदेश १९८५ मधील खंड १९ सी (ii) अन्वये खत नियंत्रण आदेशातील मान्यता असलेल्या ग्रेडचे अनुकरण / नक्कल (Imitation) करून कोणत्याही खताचे विक्री करता येत नाही. तथापी अशा काही प्रकारच्या खताच्या ग्रेडची बाजारात विक्री होत असल्याचे दिसून आले आहे. (उदा. १९-१९-१९-खताऐवजी सेंद्रीय खते १९-१९-१९). खत नियंत्रण आदेश १९८५ मध्ये ज्या खताच्या ग्रेडस निश्चित केलेल्या आहेत. त्या ग्रेडच्या खताची अनुकरण / नक्कल असलेल्या खताची विक्री होणार नाहू, याची जबाबदारी संबंधित जिल्ह्याच्या कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद यांची राहील.

२२ किटकनाशक वापरामुळे होणारी विषबाधा प्रकरणी कार्यवाही

शासन निर्णय क्र. सीपीएस -१००९ /प्र.गु. ५५/१७-अे, मंत्रालय, मुंबई-३२, दि. १६/६/२००९ अन्वये किटकनाशक वापरामुळे होणा-या विषबाधा प्रकरणी तज्ज समिती प्रत्येक विभागस्तरावर विभागीय कृषि सहसंचालक यांचे अध्यक्षतेखाली नियुक्त करण्यात आलेली असुन, सदर समितीच्या वर्षातुन किमान दोन बैठक होणे आवश्यक आहे. सदर शासननिर्णयामध्ये दिलेल्या समितीच्या कार्यकक्षेनुसार वर्षभरातील कार्यक्रमाचे नियोजन करून, केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल कृषि आयुक्तालयास सादर करावा. कृषि आयुक्तालयाचे परिपत्रक क्र. गुनि/गुनियो/किना/४१९/२०११, पुणे १ दि. ३/३/२०११ नुसार प्रत्येक जिल्हा परिषदमधील मोहीम अधिकारी यांची किटकनाशक विषबाधेसंबंधीच्या अॅन्टीडोट्सची माहिती जिल्हास्तरावर एकाठिकाणी सुलभतेने उपलब्ध व्हावी यासाठी नोडल अधिकारी म्हणुन नियुक्ती करण्यात आलेली असुन, त्यांनी परिपत्रकामधील सुचनांनुसार किटकनाशकाच्या अॅन्टीडोट्सची माहिती त्याचेस्तरावर एकत्र उपलब्ध करून ठेवावी. याबाबतचे सनियंत्रण कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद व संबंधीत विभागाचे तंत्र अधिकारी (गुनि) यांनी करावे. किटकनाशके वापरामुळे होणा-या विषबाधा टाळण्यासाठी शेतकरी, विक्रेते, निरिक्षक यांच्यामध्ये विविध प्रसारमाध्यमांद्वारे व प्रशिक्षणाद्वारे जागृती करण्यात यावी. यासाठी जिल्हानिहाय प्रशिक्षण कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात यावे.

राज्यामध्ये किटकनाशके वापरामुळे होणाऱ्या विषबाधे प्रकरणी शासनाने विषबाधा रिपोर्टिंग ॲथॅरिटीज नियुक्त केलेल्या आहेत. प्रत्येक निरिक्षकांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रात आढळून येणा-या किटकनाशके विषबाधेबाबतची माहिती प्राप्त करून, घेऊन वरीष्ठ कार्यालयास व कृषि आयुक्तालयास सादर करणे कायद्याने बंधनकारक आहे. प्रत्येक झोनल कॉन्फरन्सच्या वेळी केंद्र शासनास विषबाधेबाबत अहवाल सादर करावा लागतो. त्यासाठी प्रत्येक विभागाने माहे डिसेंबर अखेर व माहे जुन अखेरचे अहवाल त्यापुढील महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत कृषि आयुक्तालयास सादर करावेत.

२३. सनियंत्रणासाठी विभाग/जिल्हास्तरीय समिती

या मार्गदर्शक सुचनांचे सनियंत्रण करण्यासाठी विभागीय स्तरावर आणि जिल्हा स्तरावर खालीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यात येत आहेत. या समितीने खालीलप्रमाणे दरमहा आढावा घ्यावा.

जिल्हास्तर

१. जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी	अध्यक्ष
२. कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद	सदस्य
३. कृषि उप संचालक, जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी कार्यालय	सदस्य
४. मोहिम अधिकारी, जिल्हा परिषद	सदस्य सचिव
५. जिल्हा गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षक	सदस्य

विभागस्तर

१. विभागीय कृषि सह संचालक	अध्यक्ष
२. तंत्र अधिकारी (गुनि)	सदस्य
३. तंत्र अधिकारी (निविष्टा पुरवठाचे कामकाम पाहणारे)	सदस्य
४. विभागीय गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षक	सदस्य सचिव

विभाग व जिल्हास्तरीय समितीने खालील मुद्यांवर आढावा घेऊन विभागात/ जिल्ह्यात गुण नियंत्रण कामाचे सनियंत्रण करावे.

- आयुक्तालय स्तरावर वेळोवेळी होणाऱ्या विभागीय स्तरावरील सर्व तंत्र अधिकारी (गुणवत्ता नियंत्रण) व प्रयोगशाळा प्रमुखांच्या मासिक सभेमध्ये देण्यात येणा-या सूचनांची अंमलबजावणी करणे.
- बियाणे, खते व किटकनाशके यांचे लक्ष्यांकानुसार/मार्गदर्शक सुचनेनुसार नमुने काढण्याबाबत दरमहा आढावा घेऊन पुढील कार्यवाहीची दिशा ठरवणे.
- निरिक्षकांचे मुल्यमापन अहवाल दर ६ महिन्यांनी प्राप्त करून घेणे व त्याबाबत निरिक्षकाने काय सुधारणा कराव्यात याबाबत लेखी सूचना निर्गमित करणे.
- कृषि विकास अधिकारी यांचेकडे परवान्या संदर्भात प्राप्त होणारे अर्ज व त्याबाबत केलेल्या कार्यवाहीचा नियमीत आढावा घेणे.
- विभागात/जिल्ह्यात बियाणे/खते/किटकनाशके याबाबत काही अडचणी असल्यास त्याबाबतचे सविस्तर अहवाल आयुक्तालयास वेळीवेळी सादर करावेत.
- वितरक/विक्रेता/उत्पादक यांच्याकडील उत्पादन स्थळ / गोडावूनची मार्गदर्शक सुचनेनुसार तपासणी होऊन अहवाल सादर केले किंवा नाही याचा आढावा घेणे.
- निविष्टा उपलब्धता व तक्रार निवारण कक्ष. भरारी पथके इत्यादीचे कामकाज व्यवस्थित होत आहे किंवा नाही याबाबत सनियंत्रण करणे.

२४ गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षकाचे मुल्यमापन

- पुर्णवेळ व अर्धवेळ गुणवत्ता निरिक्षकांसाठी मुल्यमापन अहवालाचा नमुना तयार करून आयुक्तालयास्तरावरून पाठविण्यात आलेला आहे.
- त्या नमुन्यामध्ये दर ६ महिन्यानी संबंधित निरिक्षकाने माहिती भरून तो अहवाल खालीलप्रमाणे सादर करावा.

अ.क्र.	निरिक्षकाचा प्रकार	अहवाल कोणाकडे सादर करावा
१	अर्धवेळ गुणवत्ता निरिक्षक (जि. प)	संबंधित कृषि विकास अधिकारी
२	अर्धवेळ गुणवत्ता निरिक्षक (राज्य)	संबंधित जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी
३	कृषि विकास अधिकारी जि.प	विभागीय कृषि सह संचालक यांचे मार्फत व
४	जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी	त्यांच्या अभिप्रायासह संचालक
५	पुर्णवेळ निरिक्षक	(नि व गुनि) यांचेकडे

मुल्यमापन अहवाल वेळेवर सादर होत आहे किंवा नाहीत या बाबतचे सनियंत्रण विभागस्तरीय/जिल्हास्तरीय समितीने करावे. मुल्यमापन अहवाल प्राप्त झालेनंतर मार्गदर्शक सुचनाप्रमाणे तसेच ठरवून दिलेल्या लक्ष्यांकाप्रमाणे कार्यवाही होत आहे किंवा नाही याबाबत निरिक्षकनिहाय आढावा घेवून आवश्यक त्या सुचना संबंधित निरिक्षकास देण्याची जवाबदारी विभागीय कृषि सह संचालक यांची राहील. तसेच कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी, पुर्णवेळ निरिक्षक यांचे प्राप्त होणारे मुल्यमापन अहवाल प्रत्येक वर्षी ऑक्टोबर व मार्च महिन्यात आढावा घेवून, कृषि संचालक (नि व गुनि) यांना सादर करण्याची जबाबदारी मुख्य गुणवत्ता नियंत्रण अधिकारी यांची राहील. त्याचप्रमाणे गुणवत्ता नियंत्रण प्रयोगशाळेतील प्रयोगशाळा प्रमुख, विश्लेषक, उर्वरीत अंश तपासणी प्रयोगशाळेतील प्रयोगशाळा प्रमुख/विश्लेषक यांच्याही कामाचा मुल्यमापन अहवाल वर्षातून कमान दोन वेळा ऑक्टोबर व मार्च अखेर कृषि उप संचालक (प्रयोगशाळा) यांनी प्राप्त करून घेवून त्याचे मुल्यमापन मुख्य गुणवत्ता नियंत्रण निरिक्षक यांचे मार्फत कृषि संचालक (नि व गुनि) यांना सादर करावेत.

२५. कृषि विकास अधिकारी यांनी सादर करावयाचे अहवाल

कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी निविष्टा परवान्याबाबत तसेच निविष्टा तक्रारीबाबत केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल दरमहा सोबत प्रपत्र अ व ब मध्ये कृषि आयुक्तालयास उशिरात उशिरा दर महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत ईमेल द्वारे/ पत्राद्वारे सादर करावा.

सदर मार्गदर्शक सुचनांचे वाचन विभागीय कृषि सह संचालक, जिल्हा अधिकारी, कृषि विकास अधिकारी, जि.प यांनी आपल्या मासिक सभेमध्ये या सूचना प्राप्त होताच सविस्तरपणे करावे. तसेच या मार्गदर्शक सुचनांच्या आवश्यक तेवढया छायांकित प्रती विभागीय व जिल्हास्तरावरून अधिनस्त असलेल्या सर्व गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षकांना देण्यात याव्यात.

वरील मार्गदर्शक सुचनांची अंमलबजावणी काटेकोरपणे करण्यांत यावी.

oooooooooooooo

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. १

एस.एस.पी. उत्पादक अ, ब, क, ड वर्गीकरण

अ. क्र.	वर्गीकरण	उत्पादक
१	'अ'	देवयानी फॉस्फेट लि. जळगाव
		प्रेमसखी फर्टीलायझर (आयपीएल)
		बोहरा इंडस्ट्रीज लि. औरंगाबाद
		इंद्रा ऑरगेनिक लि. औरंगाबाद
		दत्त अँग्रो सर्व्होसेस लि, जळगाव
		टी. जे. अँग्री लि. नंदूरबार
२	'ब'	रामा फॉस्फेट लि.
		बसंत अँग्रोटेक अकोला
		पुष्कर पेट्रो प्रॉडक्ट्स लि. रत्नागिरी
		निरमा लि. नाशिंक
		खेतान केमिकल्स अँण्ड फर्टीलायझर
		शिवा फर्टीलायझर लि.
३	'क'	बीईसी फर्टीलायझर वर्धा
		भारत फर्टीलायझर, ठाणे
		डीएमसीसी ठाणे
		आर सी फर्टीलायझर नाशिंक
		लिबर्टी फॉस्फेट रायगड
		मध्यभारत फॉस्फेट लि. नागपूर
४	'ड'	गजराज फर्टीलायझर यवतमाळ
		कस्तुरचंद फर्टीलायझर लि. गडचिरोली
		तुंगभद्रा फर्टीलायझर लि.
		ज्युबिलिएन्ट ऑरगेनोसीस लि. पुणे

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

	टेडको ग्रॅनाईट लि. पुणे
	आरती फर्टीलायझर ठाणे
	राजलक्ष्मी फर्टीलायझर जालना
	रामा कृषि रसायन पुणे
	बालाजी फर्टीलाइझर लि. नांदेड
	सुमन फॉस्फेट ॲण्ड केमिकल्स धुळे
	भवानी मिश्रखत फर्टीलायझर लि.नांदेड

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्रमांक १

किटकनाशकांचे नमुने काढण्याकरिता उत्पादक निहाय अ वर्गीकरण दर्शविणारा तक्ता

अ.क्र.	कंपनीचे नांव	अ.क्र.	कंपनीचे नांव
१	ॲडव्हॉन्स पेस्टीसाईड , नाशिक	२८	इन्सेक्टीसाईड इंडीया लि., राजस्थान
२	ॲंग्रीमास केमिकल्स, मुंबई	२९	इसाग्रो आशिया ,गुजरात
३	ॲंग्रो लाईफ सायन्स कारपोरेशन, न्यु दिल्ली	३०	जय भारत क्रॉप केम , जम्मु कश्मीर
४	ॲंग्रोपॅक, गुजरात	३१	जय बायोडेक , नाशिक
५	अकोला केमिकल्स ,अकोला	३२	केक्हीके, जालना
६	बिएसएफ, इंडीया लिमीटेड, मुंबई	३३	खंडेलवाल पेस्टीसाईड अॅन्ड मिनरल्स, नागपुर
७	बायर इंडीया लिमीटेड, मुंबई	३४	के.व्ही.एम. ऑरगॅनिक्स, आन्ध्र प्रदेश
८	भारत इन्सेक्टीसाईड लिमीटेड	३५	मा. भगवती , वर्धा
९	बिआर ॲंग्रोटेक , जम्मु कश्मीर	३६	महाराष्ट्र इन्सेक्टीसाईड लि., अकोला
१०	केमीनोव्हा इंडीया, गुजरात	३७	मक्तेशीम अगन इंडीया प्रा. लि.
११	कोरोमंडल इंटरनॅशनल लि. ,मुंबई.	३८	मौनी ॲंग्रो, नाशिक
१२	क्रीस्टल फॉस्फेट , हरियाणा	३९	मेघमानी ऑरगॅनिक्स ,गुजरात
१३	देविदयाल सेल्स लि., गुजरात	४०	नागार्जुना ॲंग्रोकेम, ए.पी.
१४	धनुका ॲंग्रोटेक, नवी दिल्ली	४१	पंजाब केमीकल्स अॅन्ड क्रॉप प्रोटेक्शन
१५	इआय डुपॉन्ट, नवी दिल्ली	४२	पारुल केमीकल्स , गुजरात
१६	इक्सल क्रॉप केअर	४३	सरस्वती ॲंग्रोकेम, युपी
१७	इक्सल इंडस्ट्रीज , मुंबई.	४४	श्रीजी पेस्टीसाईड , गुजरात
१८	एफ आय एल , जम्मु कश्मीर	४५	सुदर्शन केमिकल्स , रायगड
१९	घारडा केमिकल्स, मुंबई	४६	सल्फर मील्स, मुंबई
२०	गोदरेज ॲंग्रोक्लेट, मुंबई	४७	सुमिटोमो केमिकल्स, मुंबई
२१	जीएसपी क्रॉप सायन्स, गुजरात	४८	स्वाल कारपोरेशन

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सूचना सन २०१२-१३

२२	हायफिल्ड एजी केम , औरंगाबाद	४९	स्वरूप केमीकल्स , नाशिक
२३	हायकल लि., मुंबई	५०	सिंजेंटा इंडीया , मुंबई
२४	हिन्दुस्थान इन्सेक्टिसाईड, मुंबई	५१	युनायटेड फॉस्फरस लि., गुजरात
२५	हैद्राबाद केमिकल्स लि. ए.पी.	५२	वेन्टेक केमीकल्स, ए.पी.
२६	इंडियन अँग्रोकेम, मुंबई	५३	यावलकर पेस्टीसाईड , नागपुर
२७	इन्डोफील केमिकल्स को.	५४	झुआरी इंडस्ट्रीज, गोवा

तक्ता क्रमांक १

किटकनाशकांचे नमुने काढण्याकरिता उत्पादक निहाय ब वर्गीकरण दर्शविणारा तक्ता

अ.क्र.	कंपनीचे नांव	अ.क्र.	कंपनीचे नांव
१	टि.ओ. बायोकन्ट्रोल लॅब (जीओएम)	२०	पीसीआय ,मुंबई
२	अग्रो केमीकल्स , नाशिक	२१	पेटाकेम ,अहमदनगर
३	एआयएमसीओ पेस्टीसाईड लि., मुंबई	२२	पी.आय. इंडस्ट्रीज ,गुजरात
४	अनु प्रॉडक्ट्स न्यु दिल्ली	२३	प्रवरा अँग्रो, अ,नगर
५	अर्रीस अँग्रो लि. मुंबई	२४	पंजाब केमीकल्स प्रा. ली.
६	अस्टेक लाईफ सायन्स , मुंबई	२५	रॅलीज् इंडीया, मुंबई
७	अस्टीर अग्रीकेम लि.	२६	आर.बी. हर्बल , नाशिक
८	अविष्कार बायोटेक ,अ,नगर	२७	रुची बायोकेम , गोंदीया
९	बहार अँग्रोकेम , मुंबई	२८	सबेरो ऑरगॅनिक्स ,गुजरात
१०	बायोस्टॅड औरंगाबाद	२९	संजय इंसेक्टीसाईड ,जालना
११	बायोसिंथेटीक्स , जळगाव	३०	एससी एनवीरो, मुंबई
१२	एव अँग्रो केमीकल्स , मुंबई	३१	सोलर फटीकेम, मुंबई
१३	एफएमसी ऐड. लि.,	३२	स्पेक्ट्रम इथर, नाशिक
१४	जीटीबी अँग्रो, एम.पी.	३३	सुजानिल केमो, पुणे
१५	हेरंबा पेस्टीसाईड तामिलनाडु	३४	सन अन्ड ओशन, उस्मानाबाद
१६	हिंदुस्तान अन्टीबायोटीक्स , पुणे	३५	ट्रॉपीकल अग्रो ,तामिळनाडू
१७	हिंदुस्तान पल्वरायझींग मीलस राजस्थान	३६	वैभवलक्ष्मी बायोटेक, वर्धा
१८	कृषि रसायन एक्स. प्र.लि.,	३७	विजय अँग्रो इंड. नाशिक
१९	लक्ष्मी अँग्रो, जळगाव		

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सूचना सन २०१२-१३

तक्ता क्रमांक १

किटकनाशकांचे नमुने काढण्याकरिता उत्पादक निहाय क वर्गीकरण दर्शविणारा तक्ता

अ.क्र	कंपनीचे नांव	अ.क्र	कंपनीचे नांव
१	अल्फा केमीकल्स	१९	ओमेगा फाईन केमीकल्स , मुंबई
२	एपीआय इंडीया, एमपी.	२०	फायटोकेम , एपी
३	बरोडा अँग्रो गुजरात	२१	पीएल अँग्रो, तामिलनाडू
४	बायो अँग्रो फर्टीकॉन, पुणे	२२	पीएनपी अँन्ड असोशीएट, नाशीक
५	बॉम्बे केमीकल्स , मुंबई	२३	प्रकाश सिड्स ,उस्मानाबाद
६	सेंट्रल इन्सेक्टीसाईड अँन्ड फर्टीलायझर , मुंबई	२४	प्रेसीएण्ट इंडस्ट्रीज, गुजरात
७	इआयडी पॅरी, तामीलनाडू	२५	रॉयल इबीडी, सातारा
८	जीएनपी क्रॉप सायन्स, नाशीक	२६	साई अँग्रो , यवतमाळ
९	जयश्री रसायन उद्योग, जम्मु कश्मीर	२७	संवर्धनी अँग्रो, सातारा
१०	कॅन बायोसीस,पुणे.	२८	श्री पेस्टीसाईड अँन्ड केमीकल्स ,अमरावती.
११	महाराष्ट्र पेस्टीसाईड ,ओरंगाबाद	२९	श्री रामसाईड, तामीळनाडू
१२	मायक्रोप्लेक्स इंडीया, वर्धा	३०	श्रीराम फर्टीकेम ,राजस्थान
१३	मीडास औरंगाबाद	३१	स्टॅन्डर्ड केम, मुंबई
१४	मोनसॅन्टो ,नवी दिल्ली	३२	सुपर क्रॉप सेफ ली., हिमातपुरा
१५	मल्टीप्लेक्स कर्नाटका	३३	टी स्टेन्स तामीलनाडू
१६	नॅशनल पेस्टीसाईड, अमरावती	३४	बल्लभ पेस्टीसाईड
१७	न्यु केमीकल्स गुजरात	३५	विदर्भ बायोटेक, यवतमाळ.
१८	ओम अँग्रो औरगॅनिक्स , यवतमाळ		

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्रमांक १

किटकनाशकांचे नमुने काढण्याकरिता उत्पादक निहाय ड वर्गीकरण दर्शविणारा तक्ता

अ.क्र	कंपनीचे नांव	अ.क्र	कंपनीचे नांव
१	ॲकमे ऑर्गेनिक्स , नवी दिल्ली	४५	महाराष्ट्र बायोफटीलायझर
२	ॲग्रीकेअर ,युपी	४६	महिंद्र शुभलाभ
३	ॲग्रीको ऑर्गेनिक्स ,मुंबई	४७	मनु ॲग्रो केमी. इंड.
४	ॲग्रीनोव्हा क्रॉप केअर	४८	मार्गो बायो ,बंगलोर
५	ॲग्रोकेम इंडीया	४९	मॉर्डन पेपर , जम्मु कश्मीर
६	अजय बायोटेक ,पुणे	५०	एमआरडीबीएस, पुणे
७	अल्टीमा सर्च	५१	नागरा केमी.,गुजरात
८	अंजली बायोटेक ,अमरावती	५२	नॅचरल पेस्टीसाईड
९	जयशील सल्फर अॅन्ड केमीकल्स	५३	एन.डी.आर.
१०	अश्वमेघ ॲग्रीटेक, अ,नगर	५४	निर्मल ऑर्गॅनो
११	अतुल इंडीया लि.	५५	पायोनीर पेस्टीसाईड
१२	बीस्क्वेअर पॅकेर्जींग	५६	पी.जे. मार्गो , कर्नाटका
१३	भारत ॲग्रोकेम	५७	पुर्वी फार्मा, एपी
१४	बायोपेस्टीसाईड लॅब, नगर	५८	प्रिस्टीन ॲग्रो लि., ए.पी.
१५	कॅनपेक्स	५९	पुर्वी बायोटेक , संगमनेर
१६	सेंट्रल बायोटेक ,नागपुर	६०	रामदेव कॉइल, औरंगाबाद
१७	सिमेट केम , युपी	६१	रीलॅक्सो डोमस्वेअर
१८	केमचुरा केमीकल्स	६२	रॉयल ॲग्रो, शिरवळ , सातारा
१९	चौधरी ॲग्रोटेक ,नागपुर	६३	रुची पेस्टो केम, पुणे
२०	सीप्ला लि.	६४	एस.सी. जॉनसन प्रोडक्ट प्रा. लि.
२१	कोरोमंडल अग्रीको प्रा. लि., गुजरात	६५	साई प्रोडक्ट , मुंबई
२२	सुपर क्रॉप सेफ	६६	सायनोकेम इंडीया
२३	डीव्हीएस केमिकल्स, मुंबई	६७	एसबी केमीकल्स ,मुंबई

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सूचना सन २०१२-१३

२४	इकोसेन्स लॅब , मुंबई	६८	एस.बी. केमीकल्स ,मुंबई
२५	फोलीएज केमीकल्स ,तामिळनाडू	६९	एस.बी. ट्रेंटींग को., मुंबई
२६	गंगा क्रॉप केअर, गुजरात	७०	शक्ती सिनर्जीक्स, नाशिक
२७	गार्गी पैकेर्जिंग , नाशीक	७१	शिवालीक अँग्रो
२८	गायत्री पेस्टीसाईड लिमीटेड, धुळे	७२	शोगन ऑरगॉनिक्स, मुंबई
२९	घोडवत पान मसाला, कोल्हापुर	७३	श्री केमीकल्स , कोल्हापुर
३०	गोदरेज सारा ली लि.	७४	श्री वाकेरावजी पल्वरायझर ,मुंबई
३१	गोविंद अँग्रोटेक, नागपुर	७५	श्रीजी बायोटेक , वर्धा
३२	हिंदुस्थान पेट्रोलीयम, मुंबई	७६	एस एस क्रॉप केअर , ठाणे
३३	इंडीकेम ,गुजरात	७७	सुमिल केमीकल्स
३४	इंदोर बायोटेक	७८	सनशाईन फाईन ,पुणे
३५	इनोरा, पुणे	७९	सुपर क्रॉप सेफ
३६	इंटरनॅशनल पॉनासीया , दिल्ली	८०	सुपरफोर्ड इंड. ए.पी.
३७	जय लक्ष्मी फर्टीलायझर ,ए.पी.	८१	एस.व्ही.एम
३८	जयशील सल्फर , मुंबई	८२	टाटा केमीकल्स
३९	जुबिलीयन्ट ऑरगॉनिक्स ,गुजरात	८३	उल्हास ऑईल मिल
४०	कामधेनु, पुणे	८४	युनायटेड पेस्टीसाईड लि.,रायपुर
४१	कन्या केमीकल्स, मुंबई	८५	युनिव्हर्सल स्पेशलीटी
४२	खोडके अँग्रो प्रोडक्ट ,अमरावती	८६	युनिव्हर्सल अँग्रीकेअर
४३	केव्हीके, दुर्गापुर	८७	युएसके अँग्रो सायन्स
४४	महाबिज		

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्रमांक - २

सन २०१२-१३ मध्ये राज्यातील एसएसपी खत उत्पादन युनिट तपासणी व एसएसपी खत बाह्य
राज्य उत्पादकांच्या गोडावून तपासणीसाठी खत निरीक्षक नियुक्ती यादी

अ. क्र.	उत्पादकाचे नाव	तपासणीसाठी नेमणूक करण्यात आलेले खत निरीक्षक
ठाणे विभाग		
१	डी.एम.सी.सी. ठाणे	कृअसं द्वारा जिअकृअ ठाणे
२	भारत फर्टीलायझर, ठाणे	जिगुनिनि ठाणे
३	लिबर्टी फॉस्फेट लि. रायगड	मोअजिप रायगड
४	श्री पुष्कर पेट्रो प्रोडक्ट्स लि. रत्नगिरी	जिगुनिनि रत्नगिरी
५	आरती फर्टीलायझर (गुजराथ), अरिंहत कॉम्प्लेक्स, गाळा नं. ११७, बि.-२९ पुर्णागाव, भिवंडी जि.ठाणे	तंगुनिनि ठाणे
६	पृथ्युशा केमिकल्स अॅण्ड फर्टीलायझर लि. (आं.प्र) द्वारा मे.आर.सी.एफ, चेंबुर मुंबई	विगुनिनि ठाणे
नाशिक विभाग		
७	आर.सी. फर्टीलायझर नाशिक	विगुनिनि नाशिक
८	दत्त अँग्रो सर्व्हीसेस प्रा.लि. जळगाव	कृविअ जळगाव
९	रामा फॉस्फेट लि. (म.प्र.), मे.संघवी वेअर हाऊससिंग, भांबुर्डा शिवार भाडागाव रोड ता.पाचोरा जळगाव	जिगुनिनि जळगाव
१०	सुमन फॉस्फेट अॅण्ड केमिकल्स लि (म.प्र.), द्वारा सिटी स.नं.१०३७६, इंदौर टायर्स जवळ, साहेब हॉटेलमागे, मालेगाव रोड धुळे	कृविअ धुळे
११	खेतान फर्टी.अॅण्ड केमिकल्स (राजस्थान), आनंद सदन हॉस्पीटलविरुद्ध, मु.पो.शिरपुर ता.शिरपुर जि.धुळे	जिगुनिनि धुळे
१२	खेतान फर्टी.अॅण्ड केमिकल्स (म.प्र),	मोअजिप धुळे

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

	आनंद सदन हॉस्पीटलविरुद्ध, मु.पो.शिरपुर ता.शिरपुर जि.धुळे	
१३	खेतान फर्टी.ॲण्ड केमिकल्स (छतीसगढ), आनंद सदन हॉस्पीटलविरुद्ध, मु.पो.शिरपुर ता.शिरपुर जि.धुळे	जिकृअ जिप धुळे
१४	देवायानी फॉस्फेट प्रा.लि.(राजस्थान), द्वारा, राधेश्याम एस. व्यास, गट नं. ३४५/१, शिवाजीनगर कंकेरोड जळगाव	मोअजिप जळगाव
१५	टी जे. ॲग्रो फर्टीलायझर (राजस्थान) १३, मार्केड कमिटी शॉर्पींग सेंटर नवापूर जि. नंदूरबार	जिगुनिनि नंदूरबार
१६	लिबर्टी उर्वरक लि. (म.प्र.) अरिहंत वेअरहाऊसिंग कॉ. डी-२४, ट्रान्सपोर्टनगर एमएच-६ जळगाव	जिकृअ जिप जळगाव
१७	मंगलम फॉस्फेट लि. (राजस्थान) लक्ष्मी नारायण गोडावून, सुभाष रोड नाशिक	तंअगुनि नाशिक
१८	लिबर्टी फॉस्फेट लि. (राजस्थान), गोल्डन वेअरहाऊस कॉ., स.न.३४५/१, पार्ट, खंडाळारोड जळगाव	उविकृअ जळगाव
१९	बसंत ॲग्रो टेक (इ) लि. (म.प्र.) स.न.३१४, मौजे काढोली ता.पंरडोल जि.जळगाव	उविकृअ अमळनेर
२०	लिबर्टी फॉस्फेट लि. (बडोदा), मे.शिव इंडस्ट्रीज, प्लॉट नं. सी - ७४, एमआयडीसी अवधन धुळे	उविकृअ धुळे
२१	डी.एम.सी.सी. (राजस्थान) पी सी बोहरा, गिरिजा कॉलनी भुसावळ रोड जामनेर जि.जळगाव	कृउसं द्वारा जिअकृअ जळगाव
२२	निरमा लि. (गुजराथ)	उविकृअ नाशिक

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

पुणे विभाग		
२३	रामा कृषि रसायन पुणे	तंत्रागुनि पुणे
२४	रामा फॉस्फेट लि.(राजस्थान) मु.पो. लोणी काळभोर, ता. हवेली जि. पुणे	कृविअ पुणे
२५	टेडको ग्रानाईट लि.(राजस्थान), द्वारा महाराष्ट्र अँग्रो एजन्सी, ३५२/१, सासवड रोड, रेल्वे स्टेशन मालधकका, फुरसंगी पुणे	कृउसं द्वारा जिअकृअ पुणे
२६	नर्मदा बायो-केम प्रा.लि.(गुजराथ) पुणे सेजोग वेअरहाऊसीग कं.लि. पुणे-नगर रोड वाघोली ता.हवेली पुणे	विगुनिनि, पुणे
२७	ज्युबिलंट ऑर्गॉनिक्स लि. (उ.प्र.) पुणे सर्क्हे नं. ५/२, ४५/२ गाव निंबुत, निरा रेल्वे, स्टेशन जिल्हा पुणे	जिगुनिनि पुणे
२८	बोहरा इंडस्ट्रीज लि. (राजस्थान), द्वारा श्री.रूपचंद एन.कासलीवाला, स.न.१२५२, अे/१, मु.पो श्रीरामपुर जि.अ.गगर	उविकृअ श्रीरामपुर
२९	तुंगभद्रा फर्टीलायझर अॅण्ड केमिकल्स कं. लि. (कर्नाटक) द्वारा श्री कृषि केंद्र मार्केटयार्ड, टेभुर्णी जि.सोलापूर	जिगुनिनि सोलापूर
३०	लिबर्टी फॉस्फेट लि. (उदयपुर), दौँड तालुका सहाकारी खरेदी विक्री संघ, केडगाव ता.दौँड जि.पुणे	कृउसं. द्वारा जिअकृअ पुणे
औरंगाबाद विभाग		
३१	राजलक्ष्मी अँग्रोटेक जालना	जिगुनिनि जालना
लातूर विभाग		
३२	बालाजी फर्टीलायझर, नांदेड	जिकृअ जिप नांदेड
३३	भवानी मिश्रखत फर्टीलायझर नांदेड	कृविअ नांदेड
३४	शिवगोबल अँग्रो इंडस्ट्रीज लि.नांदेड	विगुनिनि लातूर

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

अमरावती विभाग		
३५	बसंत अँग्रेटेक (इं) लि.अकोला	जिगुनिनि अकोला
३६	गजराज फर्टीलायझर यवतमाळ	जिगुनिनि यवतमाळ
३७	श्री दत्त फर्टीलायझर अँण्ड केमि. प्रा.लि. अमरावती	तंअगुनि अमरावती
नागपूर विभाग		
३८	बीईसी वर्धा	कृउसं. द्वारा जिअकृअ वर्धा
३९	बीईसी (छत्तीसगड), मु.पो.गुजखेडा ता.देवळी जि.वर्धा	जिगुनिनि वर्धा
४०	कस्तुरचंद फर्टीलायझर लि. गडचिरोली	जिगुनिनि गडचिरोली
४१	मध्यभारत फॉस्फेट प्रा.लि. (म.प्र.), बी-१, काटोल एमआयडीसी ऐरिया नागपूर	तंअगुनि, नागपूर

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्रमांक - २

सन २०१२-१३ मध्ये राज्यातील दाणेदार मिश्रखत उत्पादन युनिट तपासणी साठी खत निरीक्षक नियुक्ती यादी

अ.क्र.	उत्पादकाचे नाव	खत निरीक्षक
ठाणे विभाग		
१	एमएआयडीसी, रसायनी जि. रायगड	जिगुनिनि रायगड
२	लिबर्टी फॉस्फेट लि. रायगड	जिकृअ जिप रायगड
नाशिक विभाग		
३	ध्रतीधन फर्टीलायझर प्रा.लि.नंदूरबार	उविकृअृ नंदूरबार
४	डेक्कन सेल्स कॉपोरेशन लि. जळगाव	जिकृअ जिप जळगाव
५	एमएआयडीसी, पाचोरा जळगाव	कृउसं द्वारा जिअकृअ जळगाव
पुणे विभाग		
६	रामा कृषि रसायन पुणे	तंअगुनि पुणे
७	शुगरकेन प्रोड्युसर विविध कार्यकारी सोसायटी लि.सोलापूर	उविकृअ, अकलुज जि.सोलापूर
८	वर्धमान फर्टीलायझर अॅण्ड सिडस प्रा.लि. सोलापूर	जिगुनिनि सोलापूर
९	विड्हुल खत सह.संस्था लि. सोलापूर	मोअजिप सोलापूर
कोल्हापूर विभाग		
१०	एमएआयडीसी, गोकुळ शिरगाव कोल्हापूर	कृविअ कोल्हापूर
११	आर बी पाटील किसान सह.का.लि.कोल्हापूर	मोअजिप कोल्हापूर
१२	एमएआयडीसी, द्वारा शेतकरी सह.संघ लि. कोल्हापूर	तंअगुनि कोल्हापूर
१३	घटप्रभा फर्टीलायझर, द्वारा कराड ता.शेतकरी संघ कराड	उविकृअ, कराड
१४	चंदगड ता.शेतकरी सह.ख.वि.संघ कोल्हापूर	विगुनिनि कोल्हापूर
१५	बसंत अँग्रोटक (इं) लि. सांगली	मोअजिप सांगली
औरंगाबाद विभाग		
१६	एमएआयडीसी, जालना	कृविअ जालना
१७	मार्कफेड औरंगाबाद	तंअगुनि औरंगाबाद
१८	मारुती फटोकेम लि. औरंगाबाद	जिगुनिनि औरंगाबाद
१९	वरद फर्टीलायझर प्रा.लि. जालना	उविकृअ जालना
२०	राधागोविद फर्टीलायझर केमिकल्स लि. जालना	जिगुनिनि, जालना

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

२१	सुभाष फर्टीलायझर प्रा.लि. जालना	जिकृअ जिप जालना
२२	जयअंबे फर्टीलायझर प्रा.लि. जालना	कृउसं द्वारा जिअकृअ जालना
२३	देवगिरी फर्टीलायझर लि. औरंगाबाद	विगुनिनि, औरंगाबाद

लातूर विभाग

२४	बालाजी फर्टीलायझर, नांदेड	जिकृअ जिप नांदेड
२५	भवानी मिश्रखत फर्टीलायझर नांदेड	उविकृअ नांदेड
२६	शिवगोबल अँग्रो इंडस्ट्रीज लि. (ढाकणी) नांदेड	कृउसं द्वारा जिअकृअ नांदेड
२७	शिवगोबल अँग्रो इंडस्ट्रीज लि.नांदेड	तंअ, उविकृअ नांदेड
२८	एमएआयडीसी, नांदेड	जिगुनिनि नांदेड
२९	मार्कफेड, उस्मानाबाद	जिगुनिनि, उस्मानाबाद
३०	मारुती फर्टीलायझर लि. लातूर	कृविअ लातूर
३१	गजानन फर्टीलायझर, नांदेड	मोअजिप नांदेड
३२	शरद सह.मिश्रखत काराखाना लि. हिंगोली	मोअजिप हिंगोली

अमरावती विभाग

३३	बसंत अँग्रोटेक (इं) लि.अकोला	जिगुनिनि अकोला
३४	माकेफेड, बुलढाणा	जिगुनिनि बुलढाणा
३५	क्हीसीएमएस, अमरावती	तंअगुनि, अमरावती
३६	श्री दत्त फर्टीलायझर प्रा.लि. अमरावती	विगुनिनि, अमरावती
३७	किसान शक्ती कृषि उद्योग प्रा.लि. यवतमाळ	मोअजिप यवतमाळ
३८	एमएआयडीसी अमरावती	मोअजिप अमरावती
३९	श्री व्यंकेटश सह.खत काराखाना मर्यादीत, वाशिम	कृविअ वाशिम

नागपूर विभाग

४०	बीईसी वर्धा	जिकृअ जिप वर्धा
४१	एमएआयडीसी, वर्धा	मोअजिप वर्धा
४२	कस्तुरचंद फर्टीलायझर लि. गडचिरोली	मोअजिप गडचिरोली
४३	क्हीसीएमएस,नागपूर	विगुनिनि नागपूर
४४	लहरी फर्टीलायझर अँग्रो इंडिया प्रा.लि.गडचिरोली	जिकृअ जिप गडचिरोली

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. २

किटकनाशक उत्पादन युनिट तपासणीसाठी निरिक्षक नियुक्ती यादी.

अ.क्र.	जिल्हा	उत्पादकाचे नांव	निरिक्षक
कॉकण विभाग			
१	रायगड	सेन्ट्रल इन्सेक्टीसाईड अॅन्ड फर्टिलाइर्स प्रा.लि.	तंत्र अधिकारी (गुनि)
२	मुंबई	बॉम्बे केमिकल्स प्रा.लि.	तंत्र अधिकारी (गुनि)
३	ठाणे	इंडोफिल केमिकल्स लि.	तंत्र अधिकारी (गुनि)
४	ठाणे	घरडा केमिकल्स लि. डॉबिवली	तंत्र अधिकारी (गुनि)
५	रत्नागिरी	घरडा केमिकल्स लि. लोटे	जिगुनिनि
६	रत्नागिरी	डाव अँग्रो सायन्सेस	मो.अ.जि.प.
७	ठाणे	इंडियन अँग्रो केमिकल्स इंडस्ट्रीज प्रा.लि.	तंत्र अधिकारी (गुनि)
८	ठाणे	एस.सी.एनबीरो अँग्रो इंडिया प्रा.लि.	तंत्र अधिकारी (गुनि)
९	मुंबई	हिन्दुस्थान पेट्रोलियम कॉर्पोरेशन लि.	तंत्र अधिकारी (गुनि)
१०	ठाणे	पेस्ट कंट्रोल (इंडिया) प्रा.लि.	तंत्र अधिकारी (गुनि)
११	ठाणे	रॅलिज इंडिया लि.	विगुनिनि
१२	ठाणे	सल्फर मिल्स लि.	विगुनिनि
१३	ठाणे	एस.बी. ट्रेडिंग कंपनी	विगुनिनि
१४	रायगड	सुदर्शन केमिकल्स इंडस्ट्रीज लि.	जिगुनिनि
१५	रत्नागिरी	पंजाब केमिकल्स अॅन्ड क्रॉप प्रोटेक्शन लि.	जिगुनिनि
१६	रायगड	डी.बी. केमिकल्स	जिगुनिनि
१७	ठाणे	एस.बी. केमिकल्स	विगुनिनि
१८	रायगड	हिंदुस्थान इन्सेक्टीसाईड लि.	विगुनिनि
१९	ठाणे	येरिज अँग्रो लि.	विगुनिनि
२०	ठाणे	डी.व्ही.एस. केमिकल्स इंजिनिअरिंग प्रा.लि.	विगुनिनि
२१	मुंबई	इकोसेन्स लॅब (इं) प्रा.लि.	विगुनिनि
२२	रायगड	एक्सल इंडस्ट्रीज प्रा.लि.	जिगुनिनि
२३	ठाणे	उल्हास ऑफल ॲन्ड केमिकल्स इंडस्ट्रीज प्रा.लि	जिगुनिनि

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

२४	ठाणे	पंजाब केमिकल्स अॅन्ड क्रॉप प्रोटेक्शन लि.	जिगुनिनि
२५	ठाणे	जयशिल सल्फर अॅन्ड केमिकल्स इंडस्ट्रीज	जिगुनिनि
२६	रायगड	हायकल लि. महाड	मो.अ.जि.प.
२७	रायगड	हायकल लि. तळोजा	जिगुनिनि
२८	ठाणे	रुद्रा इन्सेक्टीसाईड प्रा.लि.	जिगुनिनि
२९	रायगड	कन्हया केमिकल	जिगुनिनि
३०	रायगड	युनिव्हर्सल स्पेशालीटी केमिकल	जिगुनिनि
३१	रत्नागिरी	ॲम्को पेस्टीसाईड लि.	जिगुनिनि
३२	ठाणे	दि स्टॅन्डर्ड केमिकल कंपनी प्रा.लि.	जिगुनिनि
३३	रत्नागिरी	बहार अँग्रो केम अॅन्ड फिड्स प्रा.लि.	जिगुनिनि
३४	ठाणे	कोरोमंडल इन्टरनेशनल लि.	जिगुनिनि
३५	ठाणे	श्री वाकेरावजी पल्वरायझर्स	जिगुनिनि
३६	रायगड	अग्रीमास केमिकल्स लि.	मो.अ.जि.प.
३७	रायगड	पेस्ट कंट्र्लो (इ) प्रा.लि.	मो.अ.जि.प.
३८	ठाणे	ओमेगा फाईन केमिकल्स	मो.अ.जि.प.
३९	ठाणे	एस.ओ.आय. प्रॉडक्ट्स	मो.अ.जि.प.
४०	रायगड	दिक्षा एन्टरप्रायजेस	जिगुनिनि
४१	ठाणे	सोलार केमफर्ट प्रा.लि.	मो.अ.जि.प.
४२	ठाणे	विजया प्रॉडक्ट्स	मो.अ.जि.प.
४३	रायगड	अस्ट्रेक लाईफ सायन्सेस लि.	विगुनिनि
४४	रत्नागिरी	महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड लि.	मो.अ.जि.प.

पुणे विभाग

४५	पुणे	बायो अँग्रो फर्टिकोन	मो.अ.जि.प.
४६	पुणे	हिंदुस्थान अॅन्टीबायोटिक्स लि.	तंत्र अधिकारी (गुनि)
४७	पुणे	कान बायोसिस प्रा.लि.	तंत्र अधिकारी (गुनि)
४८	पुणे	इंडोफिल केमिकल्स इंडस्ट्रीज, उरवडे	मो.अ.जि.प.
४९	पुणे	इंडोफिल केमिकल्स इंडस्ट्रीज, गहुंजे	विगुनिनि

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

५०	पुणे	इंडोफिल केमिकल्स इंडस्ट्रीज, पिरंगूट	जिगुनिनि
५१	पुणे	सुजानिल केमो इंडस्ट्रीज, उरवडे	तंत्र अधिकारी (गुनि)
५२	पुणे	सुजानिल केमो इंडस्ट्रीज, गहुंजे	विगुनिनि
५३	पुणे	सुजानिल केमो इंडस्ट्रीज, पिरंगुट	जिगुनिनि
५४	पुणे	सुजानिल केमो इंडस्ट्रीज, कोळवा	मो.अ.जि.प.
५५	पुणे	बिस्क्वेअर पैकेजिंग, भोसरी	जिगुनिनि
५६	पुणे	बिस्क्वेअर पैकेजिंग, गहुंजे	विगुनिनि
५७	पुणे	बॉम्बे केमिकल्स प्रा.लि.	मो.अ. जि.प.
५८	पुणे	रुचि केमिकल्स	तंत्र अधिकारी (गुनि)
५९	पुणे	अजय बायोटेक इंडिया इंडिया लि.	विगुनिनि
६०	पुणे	इनोरा	विगुनिनि
६१	पुणे	सनशार्झन फार्मिन केमसोल इं प्रा.लि.	जिगुनिनि
६२	पुणे	वर्मा फार्मसी प्रा.लि.	जिगुनिनि
६३	अहमदनगर	पेन्टा केम	विगुनिनि
६४	अहमदनगर	पेस्टो मॅट्रीक्स कंट्रोल	मो.अ.जि.प.
६५	अहमदनगर	उप संचालक (पीपी) पुणे	तंत्र अधिकारी (गुनि)
६६	पुणे	शोगुन ऑरगॅनिक्स लि.	तंत्र अधिकारी (गुनि)
६७	अहमदनगर	प्रवरा अँग्रो बायोटेक	जिगुनिनि
६८	अहमदनगर	अविष्कार बायोफार्म प्रा.लि.	जिगुनिनि
६९	अहमदनगर	अश्वमेध अँग्रीटेक अँन्ड फार्म सोलूशन सिस्टम	जिगुनिनि
७०	अहमदनगर	म.फु.कृ.वि. राहुरी	जिगुनिनि
७१	अहमदनगर	विजया अँग्रो इंडस्ट्रीज	मो.अ.जि.प.
७२	पुणे	जय बायोटेक	तंत्र अधिकारी (गुनि)
७३	पुणे	कामधेनू पेस्टीसाईड्स्	विगुनिनि

कोल्हापूर विभाग

७४	सातारा	रॉयल अँग्रो पेस्टीसाईड्स् मॅन्यूफक्चरिंग कं.	जिगुनिनि
७५	कोल्हापूर	घोडावत पान मसाला प्रोडक्ट्स	जिगुनिनि

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

७६	सातारा	संवधीनी अँग्रो केमिकल्स प्रा.लि.	जिगुनिनि
७७	सातारा	रॉयल इ.डी.बी. ट्यूब मॅन्यू. कं.	जिगुनिनि
७८	कोल्हापूर	श्री केमिकल्स	विगुनिनि
७९	सांगली	युएसके अँग्रो सायन्सेस	विगुनिनि
८०	सांगली	श्री समुह उद्योग	विगुनिनि

नाशिक विभाग

८१	नाशिक	अँग्रो केमिकल्स ऑफ इंडिया	मो.अ.जि.प.
८२	नाशिक	अॅडव्हान्स पेस्टीसाईड्स्	तंत्र अधिकारी (गुनि)
८३	नाशिक	शक्ती सिनेटरीज प्रा.लि.	मो.अ.जि.प.
८४	नाशिक	स्पेक्ट्रम इथर्स	तंत्र अधिकारी (गुनि)
८५	नंदूरबार	केमिनोव्हा अँग्रोटेक	जिगुनिनि
८६	नाशिक	गार्गी पॅकिंग इंडस्ट्रीज	विगुनिनि
८७	जळगांव	बायोसिन्थेटिक्स	जिगुनिनि
८८	नाशिक	सायको मल्टी प्रोडक्ट्स्	मो.अ.जि.प.
८९	नाशिक	रिलॅक्झो डोमेश्वर	विगुनिनि
९०	जळगांव	लक्ष्मी अँग्रो केमिकल्स	जिगुनिनि
९१	नाशिक	मल्टीमोल मायक्रो फर्टिलाज्ञार्स इंडस्ट्रीज	विगुनिनि
९२	नाशिक	मौनी अँग्रो केमिकल्स इंडस्ट्रीज	तंत्र अधिकारी (गुनि)
९३	नाशिक	मारुती इंडस्ट्रीज	विगुनिनि
९४	जळगांव	उप संचालक (पीपी) पुणे	जिगुनिनि
९५	धुळे	उप संचालक (पीपी) पुणे	जिगुनिनि
९६	नाशिक	विजय अँग्रो इंडस्ट्रीज	जिगुनिनि
९७	नाशिक	पीएनपी अन्ड असोसिएट प्रा.लि.	विगुनिनि
९८	नाशिक	एम्प्रो बायो सायन्स	जिगुनिनि
९९	नाशिक	आर.बी.हर्बल अँग्रो	जिगुनिनि
१००	नाशिक	जय बायोटेक इंडस्ट्रीज	तंत्र अधिकारी (गुनि)
१०१	नाशिक	स्वरूप केमिकल्स इंडस्ट्रीज	जिगुनिनि

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सूचना सन २०१२-१३

१०२	जळगांव	निर्मल सीडस् प्रा.लि.	जिगुनिनि
१०३	नाशिक	जिएनपी अँग्रो सायन्स प्रा.लि.	जिगुनिनि
१०४	धुळे	गायत्री पेस्टीसाईड लि.	विगुनिनि

औरंगाबाद विभाग

१०५	बीड	हायफिल्ड अँग्रो केमिकल्स इंडिया प्रा.लि.	जिगुनिनि
१०६	औरंगाबाद	हायफिल्ड अँग्रो केमिकल्स इंडिया प्रा.लि.	जिगुनिनि
१०७	औरंगाबाद	मिडास केअर फॉर्मास्यूटीकल प्रा.लि.	मो.अ. जि.प.
१०८	औरंगाबाद	महाराष्ट्र पेस्टीसाईड लि.	विगुनिनि
१०९	औरंगाबाद	बायोस्टर्ड इंडिया लि.	तंत्र अधिकारी (गुनि)
११०	औरंगाबाद	एलोरा बायोटेक अँग्रो सर्व्हीसेस प्रा.लि.	जिगुनिनि
१११	बीड	कॅनपेक्स केमिकल प्रा.लि.	जिगुनिनि
११२	जालना	के.क्ही.के.	जिगुनिनि
११३	जालना	संजय इन्सेक्टीसाईड प्रा.लि.	जिगुनिनि
११४	जालना	प्राबिटेक बायोटेक	जिगुनिनि
११५	औरंगाबाद	उप संचालक (पीपी) पुणे	तंत्र अधिकारी (गुनि)
११६	औरंगाबाद	रामदेव कॉइल प्रा.लि.	जिगुनिनि
११७	औरंगाबाद	खडकेश्वर ऑईल मिल प्रा.लि.	मो.अ.जि.प.

लातूर विभाग

११८	परभणी	उप संचालक (पीपी) पुणे	जिगुनिनि
११९	नांदेड	उप संचालक (पीपी) पुणे	जिगुनिनि
१२०	उस्मानाबाद	सन अँन्ड ओशन अँग्रो इंडिया प्रा.लि.	जिगुनिनि
१२१	उस्मानाबाद	प्रकाश सीडस् अँग्रो डिक्षीजन	जिगुनिनि
१२२	लातूर	महाराष्ट्र बायो फर्टिलायझर्स इं प्रा.लि.	विगुनिनि

अमरावती विभाग

१२३	अकोला	रॅलिज इंडिया लि.	जिगुनिनि
१२४	अकोला	अकोला केमिकल्स इंडिया लि	जिगुनिनि
१२५	यवतमाळ	हरित बायो कंट्रोल लॅब	जिगुनिनि

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

१२६	अकोला	राजेश अँरोमेंटीक प्रा.लि.	जिगुनिनि
१२७	बुलढाणा	महाराष्ट्र स्टेट सिड्स् प्रा.लि. (महाबिज)	जिगुनिनि
१२८	अमरावती	के.क्ही.के. दुर्गापूर	तंत्र अधिकारी (गुनि)
१२९	अमरावती	नेशनल पेस्टीसाईड अॅन्ड केमिकल्स	विगुनिनि
१३०	अकोला	महाराष्ट्र इन्सेक्टीसाईड लि.	विगुनिनि
१३१	अमरावती	विदर्भ को:ऑपरेटिव मार्कटिंग सोसा.लि.	मो.अ.जि.प.
१३२	यवतमाळ	विदर्भ बायोटेक लॅब	जिगुनिनि
१३३	अमरावती	सुरभी अँग्रो बायोटेक	जिगुनिनि
१३४	अमरावती	खोडके अँग्रो प्रोडक्ट्स्	जिगुनिनि
१३५	यवतमाळ	साई अँग्रोटेक	जिगुनिनि
१३६	यवतमाळ	उप संचालक (पीपी) पुणे	तंत्र अधिकारी (गुनि)
१३७	अमरावती	उप संचालक (पीपी) पुणे	तंत्र अधिकारी (गुनि)
१३८	बुलढाणा	उप संचालक (पीपी) पुणे	जिगुनिनि
१३९	अकोला	अभिनव बायोटेक	तंत्र अधिकारी (गुनि)
१४०	अकोला	श्री पेस्टीसाईड अॅन्ड केमिकल्स	मो.अ.जि.प.
१४१	अमरावती	प्रोबिटेक अँग्रो बायोटेक	जिगुनिनि
१४२	यवतमाळ	ओम अँग्रो ऑर्गॅनिक्स	विगुनिनि
१४३	बुलढाणा	अरविंद बायोटेक	जिगुनिनि
१४४	यवतमाळ	जे.आर.बायोकंट्रोल लॅबरोटरीज	मो.अ. जि.प.
१४५	अमरावती	पॅनासिया अँग्रो बायोटेक	जिगुनिनि
१४६	बुलढाणा	एनरिच फर्टिलाइर्स	जिगुनिनि

नागपूर विभाग

१४७	नागपूर	यावलकर पेस्टीसाईड प्रा.लि.	तंत्र अधिकारी (गुनि)
१४८	नागपूर	खंडेलवाल पेस्टीसाईड प्रा.लि. (युनिट-१)	विगुनिनि
१४९	नागपूर	खंडेलवाल पेस्टीसाईड प्रा.लि. (युनिट-२)	मो.अ.जि.प.
१५०	वर्धा	श्री जी बायोटेक अँग्रीकल्चर अॅन्ड इक्वीपमेंट	तंत्र अधिकारी (गुनि)
१५१	वर्धा	वैभवलक्ष्मी बायोकंट्रोल लॅबरोटरीज	जिगुनिनि

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सूचना सन २०१२-१३

१५२	वर्धा	मायक्रोप्लेक्स बायोटेक	जिगुनिनि
१५३	वर्धा	उप संचालक (पीपी) पुणे	जिगुनिनि
१५४	गोंदिया	रुचि बायो केमिकल्स	जिगुनिनि
१५५	गोंदिया	रुचि ऑयस्टर मशरूम	जिगुनिनि
१५६	नागपूर	युनिवर्सल अँग्रो केमिकल इंडस्ट्रीज	जिगुनिनि
१५७	नागपूर	चौधरी अँग्रोटेक इंडिया	जिगुनिनि
१५८	नागपूर	अराग बायोटेक प्रा.लि.	विगुनिनि
१५९	वर्धा	मायक्रोप्लेक्स (इंडिया)	विगुनिनि
१६०	वर्धा	मा भगवती बायोटेक अँन्ड केमिकल्स	मो.अ.जि.प.
१६१	वर्धा	मा भगवती बायोटेक अँन्ड केमिकल्स	मो.अ.जि.प.
१६२	नागपूर	गोविंदा अँग्रोटेक	विगुनिनि
१६३	नागपूर	सेन्ट्रल बायोटेक	विगुनिनि

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्रमांक - ३

भरारी पथके संरचना

राज्यस्तर	मुख्य गुणवत्ता नियंत्रण अधिकारी	पथक प्रमुख
	मुख्य निरीक्षक	सदस्य
	तंत्र अधिकारी / कृषि अधिकारी निविष्टा	सदस्य
	तंत्र अधिकारी (गुणवत्ता नियंत्रण)	सदस्य सचिव
विभागस्तर	तंत्र अधिकारी गुणनियंत्रण	पथक प्रमुख
	कृषि अधिकारी (निविष्टा)	सदस्य
	सहायक निरीक्षक वजने-मापे	सदस्य
	विभागीय गुणनियंत्रण निरीक्षक	सदस्य सचिव
जिल्हास्तर	कृषि विकास अधिकारी (जि.प)	पथक प्रमुख
	जिल्हा गुणनियंत्रण निरीक्षक	सदस्य
	निरीक्षक वजने-मापे	सदस्य
	मोहीम अधिकारी (जि.प)	सदस्य सचिव
तालुकास्तर	तालुका कृषि अधिकारी	पथक प्रमुख
	कृषि अधिकारी (गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षक)	सदस्य
	पंचायत समिती	
	निरीक्षक वजने-मापे	सदस्य
	मंडळ कृषि अधिकारी (संबंधित कार्यक्षेत्र)	सदस्य
	कृषि अधिकारी , तालुका कृषि अधिकारी कार्यालय	सदस्य सचिव

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४ अ

महिना निहाय निरक्षक निहाय वियाणे नमुने काढण्याच्या लत्यांकाची विगतवारी सन २०१२-१३ पुणे विभाग

	मंजूर पदे	प्रति निरक्षक लक्षांक	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण लक्ष्यांक
तंत्र अधिकारी	१	५०	५	५	८	८	४	५	३	३	२	३	३	१	५०
वि.गृ.नि.नि.	१	१२५	१६	१६	१६	१४	१२	१०	१२	९	६	६	४	४	१२५
जि.गृ.नि.नि.	१	१५७	२२	२२	२३	२३	२२	१०	१०	१०	६	५	४	०	१५७
जि.अ.क.अ.	१	२०	३	३	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२०
उ.वि.कृ.अ.	३	१०	८	८	८	०	०	०	३	३	०	०	०	०	३०
कृ.उ.सं. (जिअकृ.अ.)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
ता.कृ.अ.	१३	५	०	२६	२६	०	०	०	१३	०	०	०	०	०	६५
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	५	०	६	६	०	०	०	३	०	०	०	०	०	१५
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	५	०	१	२	०	०	०	१	०	०	१	०	०	५
मोहीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१३	३०	६५	६५	६५	६५	०	२६	२६	२६	२६	०	०	०	३९०
पुणे जिल्हा एकूण	४०	४२७	१२२	१५७	१६४	११४	४०	५४	७४	५३	४२	४१	११	५	८७७
जि.गृ.नि.नि.	१	१५७	२२	२२	२३	२३	२२	१०	१०	१०	६	५	४	०	१५७
जि.अ.कृ.अ.	१	२०	०	३	३	३	०	०	१	०	०	०	०	०	१०
उ.वि.कृ.अ.	४	१०	८	८	८	५	५	२	४	०	०	०	०	०	४०
कृ.उ.सं. (जिअकृ.अ.)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
ता.कृ.अ.	१४	५	०	२६	२८	०	०	०	१४	०	०	०	०	०	७०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	४	५	०	८	८	०	०	०	४	०	०	०	०	०	२०
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	५	०	१	२	०	०	०	१	०	०	१	०	०	५
मोहीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१४	३०	७०	७०	७०	७०	०	२८	२८	२८	२८	०	०	०	४२०
अ.नगर जिल्हा एकूण	४२	२५२	१०३	१४५	१४९	१०५	२९	४३	६४	४०	३६	३४	४	०	७५२
जि.गृ.नि.नि.	१	१५७	२२	२२	२३	२३	२२	१०	१०	१०	६	५	४	०	१५७
जि.अ.कृ.अ.	१	१०	०	३	३	२	१	०	१	०	०	०	०	०	१०
उ.वि.कृ.अ.	३	१०	०	१०	१०	५	२	०	३	०	०	०	०	०	३०
कृ.उ.सं. (जिअकृ.अ.)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
ता.कृ.अ.	११	५	०	२२	२२	०	०	०	११	०	०	०	०	०	५५
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	५	०	६	६	०	०	०	३	०	०	०	०	०	१५
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	५	०	१	२	०	०	०	१	०	०	१	०	०	५
मोहीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	११	३०	५५	५५	५५	५५	०	२२	२२	२२	२२	०	०	०	३३०
सोलापूर जिल्हा एकूण	३४	२५२	८०	१२४	१२६	८९	२७	३५	५३	३४	३०	२८	४	०	६३२
पुणे विभाग एकूण	११६	१३१	३०५	४२६	४४१	३०८	९६	१३२	१११	१२७	१०८	१०३	११	५	२२६१
एकूण पूर्वावळ	५	६४६	८७	८७	९३	९१	८२	४५	४५	४२	२६	२४	११	५	६४६
एकूण अर्द्धावळ (रा)	६४	१०५	११	१३७	१३७	१५	८	२	६४	३	०	०	०	०	३४५
एकूण अर्द्धावळ (जि.प.)	४७	१८०	१११	२०२	२११	२०२	६	८५	८२	८२	८२	७१	०	०	१२३०

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सूचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४ अ

महिना निहाय निरक्षक निहाय वियाणे नमुने काढण्याच्या लत्यांकाची विगतवारी सन २०१२-१३ कोल्हापूर विभाग

	मंजूर पदे	प्रति निरक्षक लक्षांक	एप्रील	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण लक्ष्यांक
तंत्र अधिकारी	१	५०	५	५	८	८	४	५	३	३	२	३	३	१	५०
वि.गु.नि.नि.	१	१२५	१६	१६	१६	१५	१२	१०	८	८	६	६	८	४	१२५
जि.गु.नि.नि.	१	१५७	२२	२२	२३	२३	२२	१०	१०	१०	६	५	४	०	१५७
जि.अ.क.अ.	१	१०	२	२	२	२	०	०	१	१	०	०	०	०	१०
उ.वि.कृ.अ.	३	१०	६	८	८	९	२	०	३	२	०	०	०	०	३०
कृ.उ.सं. (जिअकृ.अ)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
ता.कृ.अ.	१२	५	०	२४	२४	०	०	०	१२	०	०	०	०	०	६०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	५	०	६	६	०	०	०	३	०	०	०	०	०	१५
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	१०	०	२	४	०	०	०	२	०	०	२	०	०	१०
मोहीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१२	३०	६०	६०	६०	६०	०	२४	२४	२४	२४	०	०	०	३६०
कोल्हापूर जिल्हा एकूण	३८	४३२	११४	१५०	१५८	११३	४२	५२	६८	५०	४०	४०	१५	५	८५७
जि.गु.नि.नि.	१	१५७	२२	२२	२३	२३	२२	१०	१०	१०	६	५	४	०	१५७
जि.अ.कृ.अ.	१	१०	०	३	३	२	१	०	१	०	०	०	०	०	१०
उ.वि.कृ.अ.	४	१०	८	१०	१०	८	०	०	४	०	०	०	०	०	४०
कृ.उ.सं. (जिअकृ.अ)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
ता.कृ.अ.	११	५	०	२२	२२	०	०	०	११	०	०	०	०	०	५५
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	४	५	०	८	८	०	०	०	४	०	०	०	०	०	२०
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	१०	०	२	४	०	०	०	२	०	०	२	०	०	१०
मोहीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	११	३०	५५	५५	५५	५५	०	२२	२२	२२	२२	०	०	०	३३०
सातारा जिल्हा एकूण	३६	२५७	८८	१२७	१३२	११२	२५	३५	५६	३४	३०	२१	४	०	६५२
जि.गु.नि.नि.	१	१५७	२२	२२	२३	२३	२२	१०	१०	१०	६	५	४	०	१५७
जि.अ.कृ.अ.	१	१०	०	३	३	२	१	०	१	०	०	०	०	०	१०
उ.वि.कृ.अ.	३	१०	३	८	८	८	०	०	३	०	०	०	०	०	३०
कृ.उ.सं. (जिअकृ.अ)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
ता.कृ.अ.	१०	५	०	२०	२०	०	०	०	१०	०	०	०	०	०	५०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	५	०	६	६	०	०	०	३	०	०	०	०	०	१५
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	१०	०	२	४	०	०	०	२	०	०	२	०	०	१०
मोहीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१०	३०	५०	५०	५०	५०	०	२०	२०	२०	२०	०	०	०	३००
सांगली जिल्हा एकूण	३२	२५७	७८	११६	१२१	८७	२५	३३	५१	३२	२८	२७	४	०	६०२
कोल्हापूर विभाग एकूण	१०६	१४६	२६०	३१३	४११	२९२	९२	१२०	१७५	११६	१८	१६	२३	५	२१०१
एकूण पूर्ववेळ	५	६४६	८७	८७	९३	९२	८२	४५	४१	४१	२६	२४	२३	५	६४६
एकूण अर्धवेळ (रा)	५९	१०५	११	१२६	१२६	२३	४	०	५१	३	०	०	०	०	३६०
एकूण अर्धवेळ (जि.प.)	४२	११५	१७४	१६०	१९२	१७७	६	७५	७५	७२	७२	७२	०	०	१०९५

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सूचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४ अ

महिना निहाय निरिक्षक निहाय विषयाणे नमुने काढण्याच्या लत्यांकाची विगतवारी सन २०१२-१३ औरंगाबाद विभाग

	मंजूर पदे	प्रति निरिक्षक लवांक	एप्रील	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्र्वारी	मार्च	एकूण लक्ष्यांक
तंत्र अधिकारी	१	५०	५	५	८	८	४	५	३	३	२	३	१	५०	
वि.गु.नि.नि.	१	१२५	१८	१८	१६	१५	१५	११	८	८	४	४	४	१२५	
जि.गु.नि.नि.	१	१५७	२२	२२	२३	२३	२२	१०	१०	१०	६	५	४	०	१५७
जि.अ.क.अ.	१	१०	३	२	२	१	१	०	१	०	०	०	०	०	१०
उ.वि.कृ.अ.	३	१०	५	८	८	२	२	०	३	२	०	०	०	०	३०
कृ.उ.सं. (जिअकृ अ)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
ता.कृ.अ.	१	५	०	१८	१८	०	०	०	१	०	०	०	०	०	४५
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	५	०	६	६	०	०	०	३	०	०	०	०	०	१५
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	५	०	१	२	०	०	०	१	०	०	१	०	०	५
मोहीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१	३०	४५	४५	४५	४५	०	१५	१५	१५	१५	१५	०	०	२७०
ओ.आद जिल्हा एकूण	३२	४२७	१०१	१३०	१३५	९८	४६	४७	५८	४३	३२	३१	११	५	७३७
जि.गु.नि.नि.	१	१५७	२२	२२	२३	२३	२२	१०	१०	१०	६	५	४	०	१५७
जि.अ.कृ.अ.	१	१०	०	३	३	२	१	०	१	०	०	०	०	०	१०
उ.वि.कृ.अ.	२	१०	०	८	८	२	०	०	२	०	०	०	०	०	२०
कृ.उ.सं. (जिअकृ अ)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
ता.कृ.अ.	८	५	०	१६	१६	०	०	०	८	०	०	०	०	०	४०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	२	५	०	४	४	०	०	०	२	०	०	०	०	०	१०
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	५	०	१	२	०	०	०	१	०	०	१	०	०	५
मोहीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	८	३०	४०	४०	४०	४०	०	१६	१६	१६	१६	१६	०	०	२४०
जालना जिल्हा एकूण	२६	२५२	६५	११	१०३	७१	२५	२९	४२	२८	२४	२२	४	०	५११
जि.गु.नि.नि.	१	१५७	२२	२२	२३	२३	२२	१०	१०	१०	६	५	४	०	१५७
जि.अ.कृ.अ.	१	१०	०	३	३	२	१	०	१	०	०	०	०	०	१०
उ.वि.कृ.अ.	३	१०	०	८	८	८	३	०	३	०	०	०	०	०	३०
कृ.उ.सं. (जिअकृ अ)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
ता.कृ.अ.	११	५	०	२२	२२	०	०	०	११	०	०	०	०	०	५५
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	५	०	६	६	०	०	०	३	०	०	०	०	०	१५
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	५	०	१	२	०	०	०	१	०	०	१	०	०	५
मोहीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	११	३०	५५	५५	५५	५५	०	२२	२२	२२	२२	२२	०	०	३३०
बीड जिल्हा एकूण	३४	२५२	८०	१२२	१२६	९२	२८	३५	५३	३४	३०	२८	४	०	६३२
औरंगाबाद विभाग एकूण	१२	१३१	२४६	३५१	३६४	२६१	११	१११	१५३	१०५	८६	८१	११	५	१८८१
एकूण पूर्णवेळ	५	६४६	८९	८९	९३	९२	८५	८६	४१	४१	२४	२२	११	५	६४६
एकूण अर्धवेळ (रा)	५०	१०५	८	११०	११०	१७	८	०	५०	२	०	०	०	०	३०५
एकूण अर्धवेळ (जि.प.)	३७	१६०	१४९	१५२	१६१	१५२	६	६५	६२	६२	५१	०	०	०	१३०

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४ अ

महिना निहाय निरक्षिक निहाय वियाणे नमुने काढण्याच्या लत्यांकाची विगतवारी सन २०१२-१३ लातूर विभाग

	मंजूर पदे	प्रति निरक्षिक लक्षांक	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण लक्ष्यांक
तंत्र अधिकारी	१	५०	८	८	८	८	३	२	३	४	१	२	२	१	५०
वि.गु.नि.नि.	१	१२५	१८	१८	१८	१६	१५	८	८	८	४	४	४	४	१२५
जि.गु.नि.नि.	१	१५७	२२	२२	२३	२३	२२	१०	१०	१०	६	५	४	०	१५७
जि.अ.क.अ.	१	१०	२	२	२	१	०	०	१	२	०	०	०	०	१०
उ.वि.कृ.अ.	२	१०	६	६	६	०	०	०	२	०	०	०	०	०	२०
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
ता.कृ.अ.	१०	५	०	२०	२०	०	०	०	१०	०	०	०	०	०	५०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	२	५	०	४	४	०	०	०	२	०	०	०	०	०	१०
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	१०	०	३	४	०	०	०	२	०	०	१	०	०	१०
मोहीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१०	३०	५०	५०	५०	५०	०	२०	२०	२०	२०	२०	०	०	३००
लातूर जिल्हा एकूण	३२	४३२	१०९	१३८	१४२	१०२	४२	४३	६०	४६	३३	३२	१०	५	७६२
जि.गु.नि.नि.	१	१५४	२२	२२	२२	२२	२१	१०	१०	१०	६	५	४	०	१५४
जि.अ.कृ.अ.	१	१०	०	३	३	२	१	०	१	०	०	०	०	०	१०
उ.वि.कृ.अ.	२	१०	३	५	५	५	०	०	२	०	०	०	०	०	२०
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
ता.कृ.अ.	८	५	०	१६	१६	०	०	०	८	०	०	०	०	०	४०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	२	५	०	४	४	०	०	०	२	०	०	०	०	०	१०
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	१०	०	०	४	४	०	०	२	०	०	०	०	०	१०
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	५	०	१	२	०	०	०	१	०	०	१	०	०	५
मोहीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	८	३०	४०	४०	४०	४०	०	१६	१६	१६	१६	१६	०	०	२४०
उस्मानाबाद जिल्हा एकूण	२६	२५४	६८	९६	१०१	७५	२४	२९	४३	२८	२४	२२	४	०	५१४
जि.गु.नि.नि.	१	१५७	२२	२२	२३	२३	२२	१०	१०	१०	६	५	४	०	१५७
जि.अ.कृ.अ.	१	१०	०	३	३	२	१	०	१	०	०	०	०	०	१०
उ.वि.कृ.अ.	१	१०	०	३	३	२	१	०	१	०	०	०	०	०	१०
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
ता.कृ.अ.	१	५	०	१६	१६	०	०	०	१	०	०	०	०	०	४५
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	५	०	१	२	०	०	०	१	०	०	१	०	०	५
मोहीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१	३०	४५	४५	४५	४५	०	१६	१६	१६	१६	१६	०	०	२७०
परभणी जिल्हा एकूण	२६	२५२	७०	९९	१०३	७६	२६	३१	४३	३०	२६	२४	४	०	५३२

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

महिना निहाय निरिक्षक निहाय वियाणे नमुने काढण्याच्या लत्यांकाची विगतवारी सन २०१२-१३ लातूर विभाग

	मंजूर पदे	प्रति निरिक्षक लक्षांक	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण लक्ष्यांक
जि.गु.नि.नि.	१	१५७	२२	२२	२३	२३	२२	१०	१०	१०	६	५	४	०	१५७
जि.अ.कृ.अ.	१	१०	०	३	३	२	१	०	१	०	०	०	०	०	१०
उ.वि.कृ.अ.	३	१०	०	१०	१०	५	२	०	३	०	०	०	०	०	३०
कृ.उ.सं. (जिअकृ.अ.)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
ता.कृ.अ.	१६	५	०	३२	३२	०	०	०	१६	०	०	०	०	०	६०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	५	०	६	६	०	०	०	३	०	०	०	०	०	१५
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	५	०	१	२	०	०	०	१	०	०	१	०	०	५
मोहीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१६	३०	८०	८०	८०	८०	०	३२	३२	३२	३२	०	०	०	४६०
नांदेड जिल्हा एकूण	४४	२५२	१०५	१५९	१६३	११४	२७	४५	६८	४४	४०	३८	४	०	८०७
जि.गु.नि.नि.	१	१५७	२२	२२	२३	२३	२२	१०	१०	१०	६	५	४	०	१५७
जि.अ.कृ.अ.	१	१०	०	३	३	२	१	०	१	०	०	०	०	०	१०
उ.वि.कृ.अ.	१	१०	०	३	३	२	१	०	१	०	०	०	०	०	१०
कृ.उ.सं. (जिअकृ.अ.)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
ता.कृ.अ.	५	५	०	१०	१०	०	०	५	०	०	०	०	०	०	२५
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	१०	०	२	४	०	०	३	०	०	१	०	०	०	१०
मोहीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	५	३०	२५	२५	२५	२५	०	१०	१०	१०	१०	१०	०	०	१५०
हिंगोती जिल्हा एकूण	१६	२५७	५०	७२	७७	५६	२६	२३	३३	२२	१६	१६	४	०	३१७
लातूर विभाग एकूण	१४६	१४४७	४०२	५६४	५८६	४२३	१४५	१७१	२४७	१७०	१४१	१३२	२६	५	३०१२
एकूण पूर्णवेळ	७	१५७	१३६	१३६	१४०	१३८	१२७	६०	६१	६२	३५	३१	२६	५	१५७
एकूण अर्धवेळ (रा)	७६	१७७	११	१६५	१६५	२३	८	०	७६	२	०	०	०	०	४५०
एकूण अर्धवेळ (जि.प.)	६३	३१५	२५५	२६३	२८१	२६२	१०	१११	११०	१०६	१०६	१०१	०	०	१६०५

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४ अ

महिना निहाय निरिक्षक निहाय विवाणे नमुने काढण्याच्या लत्यांकाची विगतवारी सन २०१२-१३ अमरावती विभाग

	मंजूर घडे	प्रति निरिक्षक लक्षांक	एप्रील	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण लक्षांक
जि.गु.नि.नि.	१	१५७	२२	२२	२३	२३	२२	१०	१०	१०	६	५	४	०	१५७
जि.अ.कृ.अ.	१	१०	०	३	३	२	१	०	१	०	०	०	०	०	१०
उ.वि.कृ.अ.	४	१०	०	१२	१२	७	५	०	४	०	०	०	०	०	४०
कृ.उ.सं. (जिअकृ.अ)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
ता.कृ.अ.	१६	५	०	३२	३२	०	०	०	१६	०	०	०	०	०	८०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	४	५	०	८	८	०	०	०	४	०	०	०	०	०	२०
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	५	०	१	२	०	०	०	१	०	०	१	०	०	५
मोहीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१६	३०	६०	६०	६०	६०	०	३२	३२	३२	३२	३२	०	०	४६०
यवतमाळ जिल्हा एकूण	४६	२५२	१०५	१६३	१६७	११६	३०	४५	७०	४४	४०	३८	४	०	८२२
जि.गु.नि.नि.	१	१५७	२२	२२	२३	२३	२२	१०	१०	१०	६	५	४	०	१५७
जि.अ.कृ.अ.	१	१०	०	३	३	२	१	०	१	०	०	०	०	०	१०
उ.वि.कृ.अ.	१	१०	०	३	३	३	०	०	१	०	०	०	०	०	१०
कृ.उ.सं. (जिअकृ.अ)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
ता.कृ.अ.	६	५	०	१२	१२	०	०	०	६	०	०	०	०	०	३०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	५	०	१	२	०	०	०	१	०	०	१	०	०	५
मोहीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	६	३०	३०	३०	३०	३०	०	१२	१२	१२	१२	१२	०	०	१८०
वाशिम जिल्हा एकूण	२०	२५२	५५	७६	८२	६२	२५	२५	३४	२४	२०	१६	४	०	४२७
अमरावती विभाग एकूण	१७०	१४४५	४३८	६४०	६६३	४७२	१४१	१८८	२७७	१८५	१५७	१५०	२६	५	३३५०
एकूण पूर्णवेळ	७	१६०	१३६	१३६	१४१	१३८	१२८	६१	६१	६२	३५	३१	२६	५	९६०
एकूण अर्धवेळ (रा)	१२	१७५	७	२०२	२०३	३४	११	०	१२	१	०	०	०	०	५५०
एकूण अर्धवेळ (जि.प.)	७१	३१०	२९५	३०२	३११	३००	१०	१२७	१२४	१२२	१२२	१११	०	०	१६४०

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

महिना निहाय निरिक्षक निहाय वियापे नमुने काढण्याच्या लत्यांकाची विगतवारी सन २०१२-१३ नागपूर विभाग

	मंजूर पदे	प्रति निरिक्षक लक्षांक	एप्रील	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण लक्षांक
तंत्र अधिकारी	१	५०	८	८	८	८	३	२	३	४	१	२	२	१	५०
वि.गु.नि.नि.	१	१२२	१५	१५	१५	१५	१५	८	८	१६	४	४	४	३	१२२
जि.गु.नि.नि.	१	१२५	२०	१८	१८	१८	१८	८	८	८	४	३	२	०	१२५
जि.अ.क.अ.	१	१०	२	२	२	२	०	०	१	१	०	०	०	०	१०
उ.वि.कृ.अ.	४	१०	८	८	८	८	२	०	४	२	०	०	०	०	४०
कृ.उ.सं. (जिअकृ अ)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
ता.कृ.अ.	१३	५	०	२६	२६	०	०	०	१३	०	०	०	०	०	६५
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	४	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२०
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	५	०	१	२	०	०	०	१	०	०	१	०	०	५
मोहीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१३	३०	६५	६५	६५	६५	०	२६	२६	२६	२६	२६	०	०	३९०
नागपूर जिल्हा एकूण	४२	३१२	१२१	१५०	१५३	१२०	४०	४७	६७	५९	३७	८	४	४	८५७
जि.गु.नि.नि.	१	१२७	२०	१८	१९	१९	१८	८	८	४	३	२	०	०	१२७
जि.अ.कृ.अ.	१	१०	०	३	३	२	१	०	१	०	०	०	०	०	१०
उ.वि.कृ.अ.	३	१०	०	८	८	८	३	०	३	०	०	०	०	०	३०
कृ.उ.सं. (जिअकृ अ)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
ता.कृ.अ.	८	५	०	१६	१६	०	०	०	८	०	०	०	०	०	४०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	५	०	६	६	०	०	०	३	०	०	०	०	०	१५
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	५	०	१	२	०	०	०	१	०	०	१	०	०	५
मोहीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	८	३०	४०	४०	४०	४०	०	१६	१६	१६	१६	१६	०	०	२४०
वर्धा जिल्हा एकूण	२८	२१२	६३	९७	१०१	७३	२४	२७	४२	२६	२२	२०	२	०	४१७
जि.गु.नि.नि.	१	७७	१०	१०	११	११	१०	४	४	४	४	४	३	२	७७
जि.अ.कृ.अ.	१	१०	०	३	३	२	१	०	१	०	०	०	०	०	१०
उ.वि.कृ.अ.	२	१०	०	६	६	४	२	०	२	०	०	०	०	०	२०
कृ.उ.सं. (जिअकृ अ)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५
ता.कृ.अ.	७	५	०	१४	१४	०	०	०	७	०	०	०	०	०	३५
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	२	५	०	४	४	०	०	०	२	०	०	०	०	०	१०
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	५	०	१	२	०	०	०	१	०	०	१	०	०	५
मोहीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	७	३०	३५	३५	३५	३५	०	१४	१४	१४	१४	१४	०	०	२१०
भंडारा जिल्हा एकूण	२४	१७२	४८	७८	८२	५६	१५	२१	३३	२०	२०	११	३	२	३१७

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४ अ

महिना निहाय निरिक्षक निहाय वियाणे नमुने काढण्याच्या लत्यांकाची विगतवारी सन २०१२-१३ नागपूर विभाग

	मंजूर पदे	प्रति निरिक्षक लधांक	एप्रील	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण लक्ष्यांक	
जि.गु.नि.नि.	१	७४	१०	१०	१०	१०	१	४	४	४	४	४	३	२	७४	
जि.अ.कृ.अ.	१	१०	०	३	३	२	१	०	१	०	०	०	०	०	१०	
उ.वि.कृ.अ.	४	१०	०	१५	१०	१०	१	०	४	०	०	०	०	०	४०	
कृ.उ.सं. (जिअकृ अ)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५	
ता.कृ.अ.	१५	५	०	३०	३०	०	०	०	१५	०	०	०	०	०	७५	
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	४	५	०	८	८	०	०	०	४	०	०	०	०	०	२०	
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५	
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	५	०	१	२	०	०	०	१	०	०	१	०	०	५	
मोठीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०	
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१५	३०	७५	७५	७५	७५	०	३०	३०	३०	३०	३०	०	०	४५०	
चंद्रपूर जिल्हा एकूण	४४	१६१	८८	१४७	१४५	१०१	१३	३७	६१	३६	३६	३५	३	२	७०४	
जि.गु.नि.नि.	१	७७	१०	१०	११	११	१०	४	४	४	४	४	३	२	७७	
जि.अ.कृ.अ.	१	१०	०	३	३	२	१	०	१	०	०	०	०	०	१०	
उ.वि.कृ.अ.	२	१०	०	५	५	५	३	०	२	०	०	०	०	०	२०	
कृ.उ.सं. (जिअकृ अ)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५	
ता.कृ.अ.	८	५	०	१६	१६	०	०	०	८	०	०	०	०	०	४०	
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	२	५	०	४	४	०	०	०	२	०	०	०	०	०	१०	
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५	
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	५	०	१	२	०	०	०	१	०	०	१	०	०	५	
मोठीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०	
कृषि अधिकारी (पं.स.)	८	३०	४०	४०	४०	४०	०	१६	१६	१६	१६	१६	०	०	२४०	
गोंदिवा जिल्हा एकूण	२६	१७२	५३	८४	८८	६२	१६	२३	३६	२२	२२	२१	३	२	४३२	
जि.गु.नि.नि.	१	७५	१०	१०	१०	१०	१०	४	४	४	४	४	३	२	७५	
जि.अ.कृ.अ.	१	१०	०	३	३	२	१	०	१	०	०	०	०	०	१०	
उ.वि.कृ.अ.	३	१०	०	८	८	८	३	०	३	०	०	०	०	०	३०	
कृ.उ.सं. (जिअकृ अ)	१	५	०	२	२	०	०	०	१	०	०	०	०	०	५	
ता.कृ.अ.	१२	५	०	२४	२४	०	०	०	१२	०	०	०	०	०	६०	
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	५	०	६	६	०	०	०	३	०	०	०	०	०	१५	
कृ.वि.अ.(जि.प.)	१	५	०	०	२	२	०	०	१	०	०	०	०	०	५	
जि.कृ.अ.(जि.प.)	१	१०	०	२	४	०	०	०	२	०	०	२	०	०	१०	
मोठीम अधिकारी (जि.प.)	१	२०	३	३	३	२	२	३	०	२	२	०	०	०	२०	
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१२	३०	६०	६०	६०	६०	०	२४	२४	२४	२४	२४	०	०	३६०	
गडचिरोली जिल्हा एकूण	३६	१७५	७३	११८	११८	१२२	८४	१६	३१	५१	३०	३०	३०	३	२	५९०
नागपूर विभाग एकूण	२००	१३०२	४४६	६७४	६९१	४९६	१२४	१८६	२१०	१९३	१६७	१६१	२२	१२	३४७७	
एकूण पूर्णवेळ	८	७२७	१०३	९९	१०२	१०२	९३	४२	४३	५२	२९	२८	२२	१२	७२७	
एकूण अर्धवेळ (रा)	१११	२१०	१०	२३५	२३०	५५	११	०	१०८	३	०	०	०	०	६७५	
एकूण अर्धवेळ (जि.प.)	८१	३६५	३३३	३४०	३५१	३३१	१२	१४४	१३१	१३८	१३८	१३३	०	०	२०७५	

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तवत्ता क्र. ४ ब

रासायनिक घ्यते नमुने लक्ष्यांक सन २०१२-१३ ठाणे विभाग

मंजूर पदे	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबरनोवेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	ज्येष्ठवारी	मार्च	एकूण
तंत्र अधिकारी	१	४	८	८	८	०	१	०	०	०	०	०
वि.गु.नि.नि.	१	८	८	८	८	५	४	४	४	४	४	१२
जि.गु.नि.नि.	१	८	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१२	८
जि.अ.कृ.अ.	१		०	१	०	०	०	०	१	०	०	०
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१		१	०	१	०	१	०	१	०	१	०
उ.वि.कृ.अ.	३	०	३	३	०	३	०	३	०	०	०	०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३		०	३	३	०	३	०	३		३	९८
ता.कृ.अ.	१२	०	१२	०	१२	०	१२	१२	०	०	१२	६५
कृ.वि.अ.	१	०	१	१	०	१	०	१	१	०	०	५
जि.कृ.अ.	१	०	१	१	१	१	१	१	०	२	१	१२
मोहीम अधिकारी	१	२	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१२	२८	१२	१२	२६	१३	१३	१३	१३	१३	१३	०
ठाणे जिल्हा एकूण	४०	५०	६४	५४	७१	३७	४८	५०	३७	२९	३४	४३
जि.गु.नि.नि.	१	८	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२
जि.अ.कृ.अ.	१		०	१	०	०	०	०	१	०	०	०
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१		१	०	१	०	१	०	१	०	१	०
उ.वि.कृ.अ.	४	०	४	४	०	४	०	४	४	०	०	०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	४		०	४	४	०	४	०	४		४	२४
ता.कृ.अ.	१५	०	१५	०	१५	०	१५	१५	०	०	१५	०
कृ.वि.अ.	१	०	१	१	०	१	०	१	१	०	०	५
जि.कृ.अ.	१	०	१	१	१	१	१	१	१	०	१	१२
मोहीम अधिकारी	१	२	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१५	२८	१५	१५	३०	१५	१५	१५	१५	१५	१५	०
रायगड जिल्हा एकूण	४४	३८	५३	४२	६२	३२	४७	५१	३७	२७	३३	४३
जि.गु.नि.नि.	१	८	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२
जि.अ.कृ.अ.	१		०	१	०	०	०	०	१	०	०	०
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१		१	०	१	०	१	०	१	०	१	०
उ.वि.कृ.अ.	३	०	३	३	०	३	०	३	०	०	०	०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३		०	३	३	०	३	०	३		३	९८
ता.कृ.अ.	१	०	१	०	१	०	१	१	०	०	१	०
कृ.वि.अ.	१	०	१	१	०	१	०	१	१	०	०	५
जि.कृ.अ.	१	०	१	१	१	१	१	१	१	०	१	१२
मोहीम अधिकारी	१	२	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१	२८	९	९	१८	९	९	९	९	९	९	११
रत्नागिरी जिल्हा एकूण	३०	३८	४०	३४	४३	२५	३४	३८	२९	२१	२६	३१
जि.गु.नि.नि.	१	८	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१२	१०
जि.अ.कृ.अ.	१		०	१	०	०	०	०	१	०	०	०
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१		१	०	१	०	१	०	१	०	१	०
उ.वि.कृ.अ.	२	०	२	२	०	२	०	२	०	०	०	०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	२		०	२	२	२	२	०	२	०	२	२
ता.कृ.अ.	८	०	८	०	८	०	८	८	०	०	८	०
कृ.वि.अ.	१	०	१	१	०	१	०	१	१	०	०	५
जि.कृ.अ.	१	०	१	१	१	१	१	१	०	०	१	१२
मोहीम अधिकारी	१	२	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	८	२८	८	८	१६	८	८	८	८	८	८	८
सिंधुदुर्ग जिल्हा एकूण	२६	३८	३७	३१	३१	२५	३१	३५	२६	२०	२४	३१

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तवता क्र. ४ व

रासायनिक घटते नमुने लक्ष्यांक सन २०१२-१३ नाशिक विभाग

मंजूर पर्व	एप्रील	मे	जून	जुलै	आंगस्ट सार्टेवर	ऑफ्टोबर नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी फेब्रुवारी	मार्च	एप्रील
तंत्र अधिकारी	१	८	८	८	०	१	०	०	०	०
वि.गु.नि.नि.	१	८	८	८	८	५	४	४	४	४
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१५	१०	१०	१२	१०	१०	१२
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उ.वि.कृ.अ.	४	४	४	०	४	०	४	०	०	०
तं.अ. (उ.वि.कृ.अ.)	४	०	४	४	०	४	०	४		२४
ता.कृ.अ.	१५	१५	०	१५	०	१५	१५	०	०	१५
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	१	०	०	०
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	१	१	०	२	१
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१५	१६	१६	३१	१६	१६	१६	१६	१६	२०
नाशिक जिल्हा एकूण	४६	७०	५९	८७	४१	५४	५६	४२	३२	३८
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१२
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उ.वि.कृ.अ.	१	१	१	०	१	०	१	०	०	०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	१	०	१	१	१	०	१	०	१	०
ता.कृ.अ.	४	४	०	०	०	०	८	०	४	०
कृ.वि.अ.	१	१	०	१	०	०	०	०	०	०
जि.कृ.अ.	१	१	०	०	१	०	१	०	१	७
मोहीम अधिकारी	१	१	०	०	१	१	२	१	१	०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	४	४	४	४	४	०	४	८	४	४४
धुळे जिल्हा एकूण	१६	२८	२२	१७	१८	१३	२८	२३	१५	२१
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१२
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उ.वि.कृ.अ.	२	२	२	०	२	०	२	०	०	०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	२	०	२	२	२	०	२	०	२	२
ता.कृ.अ.	६	६	०	६	०	६	६	०	०	३०
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	१	०	०	५
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	१	१	०	२	१
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	६	६	६	१२	६	६	६	६	६	६६
नंदूरबार जिल्हा एकूण	२२	३३	२९	३३	२३	२७	३१	२४	१८	२२
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	२०	१०	१०	१२	१०	१०	१२
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उ.वि.कृ.अ.	३	३	३	०	३	०	३	०	०	१५
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	०	३	३	०	३	०	३		१८
ता.कृ.अ.	१५	१५	०	१५	०	१५	१५	०	०	७५
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	५
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	१	१	०	२	१
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१५	१५	१५	३०	१५	१५	१५	१५	१५	१६५
जलगाव जिल्हा एकूण	४२	५२	४०	७१	३१	४६	५०	३५	२७	३२
										४५२

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४ ब

रासायनीक खते नमुने लक्ष्यांक सन २०१२-१३ पुणे विभाग

मंजूर पदे	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण	
तंत्र अधिकारी	१	८	८	८	०	१	०	०	०	०	०	०	२५	
वि.गु.नि.नि.	१	८	८	८	८	५	४	४	४	४	४	१२	८	७७
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१०	८	१३२
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उ.वि.कृ.अ.	३	३	३	०	३	०	३	३	०	०	०	०	०	१५
तं.अ. (उ.वि.कृ.अ.)	३	०	३	३	०	३	०	३	३	३	३	३	३	१८
ता.कृ.अ.	१३	१३	०	१३	०	१३	१३	०	०	०	१३	०	०	६५
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	१	१	०	०	२	१	२	१	१२
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०	०	०	१२
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१३	१४	१४	२६	२३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	०	०	१५५
पुणे जिल्हा एकूण	४०	६५	५५	७१	४७	४८	५०	३७	२९	३४	४३	२८	१७	५२४
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१०	८	१३२
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उ.वि.कृ.अ.	४	४	४	०	४	०	४	४	०	०	०	०	०	२०
तं.अ. (उ.वि.कृ.अ.)	४	०	४	४	०	४	०	४	०	४	४	४	४	२४
ता.कृ.अ.	१४	१४	०	१४	०	१४	१४	०	०	०	१४	०	०	७०
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	१	१	१	०	२	१	२	१	१२
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०	०	०	१२
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१४	१५	१५	२९	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१	१	१६६
अ.नगर जिल्हा एकूण	४२	५२	४२	६०	३२	४६	५०	३७	२७	३३	४२	१६	१०	४४९
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१८	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१०	८	१४०
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उ.वि.कृ.अ.	३	३	३	०	३	०	३	३	०	०	०	०	०	१५
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	०	३	३	०	३	०	३	३	३	३	३	३	१८
ता.कृ.अ.	११	११	०	११	०	११	११	०	०	०	११	०	०	५५
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	१	१	१	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	१	१	१	०	२	१	२	१	१२
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०	०	०	१२
कृषि अधिकारी (पं.स.)	११	११	११	२२	११	११	११	११	११	११	११	०	०	१२१
सोलापूर जिल्हा एकूण	३४	४४	३६	४९	३५	३८	४२	३१	२३	२८	३५	१६	९	३८६

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तपता क्र. ४ ब

रासायनीक घेते नमुने लक्ष्यांक सन २०१२-१३ कोल्हापूर विभाग

मंजूर पदे	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण	
तंत्र अधिकारी	१	८	८	८	०	१	०	०	०	०	०	०	२५	
वि.गु.नि.नि.	१	८	८	८	८	५	४	४	४	४	४	१२	८	७७
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१०	८	१३२
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उ.वि.कृ.अ.	३	३	३	०	३	०	३	३	०	०	०	०	०	१५
तं.अ. (उ.वि.कृ.अ.)	३	०	३	३	०	३	०	३		३		३		१८
ता.कृ.अ.	१२	१२	०	१२	०	१२	१२	०	०	०	१२	०	०	६०
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	१	१	१	०	०	२	१	२	१२
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०	०	०	१२
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१२	१२	१२	२४	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	०	१३२
कोल्हापूर जिल्हा एकूण	३८	६२	५३	६८	३६	४६	४८	३६	२८	३३	४१	२८	१७	४९६
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१०	८	१३२
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उ.वि.कृ.अ.	४	४	४	०	४	०	४	४	०	०	०	०	०	२०
तं.अ. (उ.वि.कृ.अ.)	४	०	४	४	०	४	०	४	०	४		४		२४
ता.कृ.अ.	११	११	०	११	०	११	११	०	०	०	११	०	०	५५
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	१	१	१	०	०	२	१	२	१२
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०	०	०	१२
कृषि अधिकारी (पं.स.)	११	११	११	२२	११	११	११	११	११	११	११	११	०	१११
सातारा जिल्हा एकूण	३६	४५	३८	५०	२८	३१	४३	३३	२३	२९	३५	१७	१	३८९
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१०	८	१३२
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उ.वि.कृ.अ.	३	३	३	०	३	०	३	३	०	०	०	०	०	१५
तं.अ. (उ.वि.कृ.अ.)	३	०	३	३	०	३	०	३		३		३		१८
ता.कृ.अ.	१०	१०	०	१०	०	१०	१०	०	०	०	१०	०	०	५०
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	१	१	१	०	०	२	१	२	१२
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०	०	०	१२
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१०	१०	१०	२०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	०	०	११०
सांगली जिल्हा एकूण	३२	४२	३५	४६	२६	३६	४०	३०	२२	२७	३३	१६	१	३६२

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तपता क्र. ४ ब

रासायनीक खते नमुने लक्ष्यांक सन २०१२-१३ औरंगाबाद विभाग

	मंजूर पदे	एप्रिल मे	जून जूलै	ऑगस्ट सप्टेंबर	ऑक्टोबर नोव्हेंबर डिसेंबर जानेवारी केन्द्रवारी	मार्च	एकूण
ओरंगाबाद विभाग	पदे	मा	मा	मा	मा	मा	मा
तंत्र अधिकारी	१	८	८	८	०	१	०
वि.गु.नि.नि.	१	८	८	८	५	४	४
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	१
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०
उ.वि.कृ.अ.	३	३	३	०	३	३	०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	०	३	०	३	०	३
ता.कृ.अ.	१	१	०	१	०	१	०
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	०
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	०	१
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	३	१
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१	१	१	१८	९	९	९
औ.बाद जिल्हा एकूण	३२	५६	५०	५९	३३	४०	४२
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१०	१२	१०
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	०
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०
उ.वि.कृ.अ.	२	२	२	०	२	२	०
तं.अ. (उ.वि.कृ.अ.)	२	०	२	२	०	२	२
ता.कृ.अ.	८	८	०	८	०	८	०
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	१	०
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	०	१
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	३	१
कृषि अधिकारी (पं.स.)	८	८	८	१६	८	८	८
जालना जिल्हा एकूण	२६	३७	३१	३१	२५	३१	३५
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१०	१२	१०
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	०
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०
उ.वि.कृ.अ.	३	३	३	०	३	३	०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	०	३	०	३	०	३
ता.कृ.अ.	११	११	०	११	०	११	०
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	१	०
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	०	१
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	३	१
कृषि अधिकारी (पं.स.)	११	११	११	२२	११	११	११
बीड जिल्हा एकूण	३४	४४	३६	४९	२७	३८	४२

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तवता क्र. ४ ब
रासायनिक घटते नमुने लक्ष्यांक सन २०१२-१३ लातूर विभाग

मंजूर पदे	एपील	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोवेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण	
तंत्र अधिकारी	१	८	८	८	०	१	०	०	०	०	०	०	२५	
विगुनिनि.	१	८	८	८	८	५	४	४	४	४	४	१२	८	७७
जिगुनिनि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१०	८	१३२
एकूण पूर्णवेळ	३	३१	३१	२६	१८	१६	१६	१४	१४	१४	१६	२२	१६	२३४
जिआकृअ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२
कृउसं (जिआकृअ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उविकृअ.	२	२	२	०	२	०	२	०	०	०	०	०	०	१०
तंआ.उविकृअ.)	२	०	२	२	२	०	०	२	२	२	२	२	२	१२
ताकृअ.	१०	१०	०	१०	०	१०	१०	०	०	०	१०	०	०	५०
एकूण अर्धवेळ (ग)	१६	१३	५	१३	४	१३	१२	६	०	३	१२	३	२	८०
कृविअ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	०	०	५
जिकृअ.	१	१	१	१	१	१	१	०	०	२	१	२	१	१२
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०	०	०	१२
कृषि अधिकारी (पंस.)	१०	१०	१०	२०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	०	०	११०
एकूण अर्धवेळ (जिप.)	१३	१३	१३	२२	१३	१२	१५	१२	१२	१३	११	२	१	१३९
लातूर जिल्हा एकूण	३२	५७	४९	६१	३५	४१	४३	३२	२६	३०	३१	२७	११	४५३
जिगुनिनि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१०	८	१३२
एकूण पूर्णवेळ	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१०	८	१३२
जिआकृअ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२
कृउसं (जिआकृअ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उविकृअ.	२	२	२	०	२	०	२	०	०	०	०	०	०	१०
तंआ.उविकृअ.)	२	०	२	२	२	०	०	२	०	२	२	२	२	१२
ताकृअ.	८	८	०	८	०	८	८	०	०	०	८	०	०	४०
एकूण अर्धवेळ (ग)	१४	११	५	११	४	११	१०	६	०	३	१०	३	२	७०
कृविअ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	०	०	५
जिकृअ.	१	१	१	१	१	१	१	०	०	२	१	२	१	१२
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०	०	०	१२
कृषि अधिकारी (पंस.)	८	८	८	१६	८	८	८	८	८	८	८	०	०	८८
एकूण अर्धवेळ (जिप.)	११	११	११	१८	११	१०	१३	१०	१०	११	१	२	१	११७
उवाद जिल्हा एकूण	२६	३७	३१	३१	२५	३१	३५	२६	२०	२४	३१	१५	११	३१९
जिगुनिनि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१०	८	१३२
एकूण पूर्णवेळ	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१०	८	१३२
जिआकृअ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२
कृउसं (जिआकृअ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उविकृअ.	३	३	३	०	३	०	३	०	०	०	०	०	०	१५
तंआ.उविकृअ.)	३	०	३	३	०	३	०	३	०	३	०	३	०	१८
ताकृअ.	१६	१६	०	१६	०	१६	१६	०	०	०	१६	०	०	६०
एकूण अर्धवेळ (ग)	२४	२०	७	२०	३	२०	१९	८	०	४	१६	४	०	१२९
कृविअ.	१	१	१	०	१	०	१	१	१	०	०	०	०	५
जिकृअ.	१	१	१	१	१	१	१	०	०	२	१	२	१	१२
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०	०	०	१२
कृषि अधिकारी (पंस.)	१६	१६	१६	३२	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	०	०	१७६
एकूण अर्धवेळ (जिप.)	११	११	११	३४	११	१८	२१	१८	१८	१९	१७	२	१	२०५
नांदेड जिल्हा एकूण	४४	५४	४१	६४	३२	४८	५२	३६	२८	३३	४५	१६	१	४५८

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तपता क्र. ४ ब

रासायनिक खते नमुने लक्षांक सन २०१२-१३ लातूर विभाग

मंजूर पदे एप्रिल मे जून जुलै ऑगस्ट सप्टेंबर ऑक्टोबर नोव्हेंबर डिसेंबर जानेवारी केल्वारी मार्च एकूण

जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१०	८	१३२
एकूण पूर्णवेळ	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१०	८	१३२
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उ.वि.कृ.अ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	०	०	५
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	१	०	१	१	१	१	०	१	०	१	१	१	०	६
ता.कृ.अ.	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	१	०	०	४५
एकूण अर्धवेळ (रा)	१३	११	३	११	२	११	१०	४	०	२	१०	२	०	६४
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	१	१	०	०	२	१	२	१	१२
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०	०	०	१२
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१	१	१	१८	१	१	१	१	१	१	१	१	०	११
एकूण अर्धवेळ (जि.प.)	१२	१२	१२	२०	१२	११	१४	११	११	१२	१०	२	१	१२८
परभणी जिल्हा एकूण	२६	३८	३०	४१	२४	३२	३६	२५	२१	२४	३२	१४	१	३२४
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१०	८	१३२
एकूण पूर्णवेळ	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१०	८	१३२
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उ.वि.कृ.अ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	०	०	५
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	१	०	१	१	१	१	०	१	०	१	१	१	०	६
ता.कृ.अ.	५	५	०	५	०	५	५	०	०	०	५	०	०	२५
एकूण अर्धवेळ (रा)	७	६	२	६	२	६	६	२	०	१	६	१	०	३६
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	०	०	५
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	१	१	०	०	२	१	२	१	१२
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०	०	०	१२
कृषि अधिकारी (पं.स.)														०
एकूण अर्धवेळ (जि.प.)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जिल्हा एकूण	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
विभाग एकूण	१४४	२१५	१७६	२३३	१३६	१७५	१९४	१३८	११२	१३०	१७१	८५	५७	१८०६
तंत्र अधिकारी	१	८	८	८	०	१	०	०	०	०	०	०	०	२५
वि.गु.नि.नि.	१	८	८	८	८	५	४	४	४	४	४	४	८	७७
जि.गु.नि.नि.	५	७५	७५	५०	५०	५०	६०	५०	५०	५०	६०	५०	४०	६६०
एकूण पूर्णवेळ	७	९१	९१	६६	५८	५६	६४	५४	५४	५४	६४	६२	४८	७६२
एकूण अर्धवेळ (रा)	७४	६१	२२	६१	१५	६१	५७	२६	०	१३	५४	१३	४	३७१
एकूण अर्धवेळ (जि.प.)	६३	६३	६३	१०६	६३	५८	७३	५८	५८	६३	५३	१०	५	६७३
लातूर विभाग एकूण	१४४	२१५	१७६	२३३	१३६	१७५	१९४	१३८	११२	१३०	१७१	८५	५७	१८०६

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४ ब

रासायनिक घटे नमुने लक्ष्यांक सन २०१२-१३ अमरावती विभाग

	मंजूर पदे	एप्रिल मे	जून जुलै	ऑगस्ट सेप्टेंबर	ऑक्टोबर नोव्हेंबर	डिसेंबर जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण
तंत्र अधिकारी	१	८	८	८	०	१	०	०	०
वि.गु.नि.नि.	१	८	८	८	६	५	४	४	४
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१०	१२	१०	१०	१२
एकूण पूर्णवेळ	३	३१	३१	२६	१८	१६	१६	१४	१४
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	१	०	०
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०
उ.वि.कृ.अ.	३	३	३	०	३	३	३	०	०
तं.अ. (उ.वि.कृ.अ.)	३	०	३	३	०	३	०	३	१८
ता.कृ.अ.	१४	१४	०	१४	०	१४	१४	०	७०
एकूण अर्धवेळ (रा)	२२	१८	७	१८	३	१८	१७	८	१११
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	१	०	५
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	१	०	२	१२
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	३	१	२	०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१४	१४	१४	२८	१४	१४	१४	१४	१५४
एकूण अर्धवेळ (जि.प.)	१७	१७	१७	३०	१७	१६	१९	१६	१८३
अमरावती जिल्हा एकूण	४२	६६	५५	७४	३८	५०	५२	३८	३५
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०
एकूण पूर्णवेळ	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१३२
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	१	०	०
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०
उ.वि.कृ.अ.	३	३	३	०	३	३	३	०	०
तं.अ. (उ.वि.कृ.अ.)	३	०	३	३	०	३	०	३	१८
ता.कृ.अ.	१३	१३	०	१३	०	१३	१३	०	६५
एकूण अर्धवेळ (रा)	२१	१७	७	१७	३	१७	१६	८	१०६
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	१	०	०
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	१	०	२	१२
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	३	१	२	०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१३	१३	१३	२६	१३	१३	१३	१३	१४३
एकूण अर्धवेळ (जि.प.)	१६	१६	१६	२८	१६	१५	१८	१६	१७२
बुलडाणा जिल्हा एकूण	३८	४८	३८	५५	२९	४२	४६	३३	३०
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०
एकूण पूर्णवेळ	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१३२
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	१	०	०
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०
उ.वि.कृ.अ.	२	२	२	०	२	०	२	०	०
तं.अ. (उ.वि.कृ.अ.)	२	०	२	२	२	०	२	२	१२
ता.कृ.अ.	७	७	०	७	०	७	०	०	३५
एकूण अर्धवेळ (रा)	१३	१०	५	१०	४	१०	९	६	६५
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	१	०	५
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	१	०	२	१२
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	३	१	२	०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	७	७	७	१४	७	७	७	७	७७
एकूण अर्धवेळ (जि.प.)	१०	१०	१०	१६	१०	१२	११	१०	१०६
अकोला जिल्हा एकूण	२४	३५	३०	३६	२४	२९	३३	२५	१५१

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४ ब

रासायनीक खते नमुने लक्ष्यांक सन २०१२-१३ अमरावती विभाग

	मंजूर पदे	एप्रील	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑटोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण	
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१०	८	१३२	
एकूण पूर्णवेळ	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१०	८	१३२	
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२	
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	६	
उ.वि.कृ.अ.	४	४	४	०	४	०	४	४	०	०	०	०	०	२०	
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	४	०	४	४	०	४	०	४	०	४	४	४	४	२४	
ता.कृ.अ.	१६	१६	०	१६	०	१६	१६	०	०	०	१६	०	०	८०	
एकूण अर्धवेळ (रा)	२६	२१	१	२१	४	२१	२०	१०	०	५	१६	५	०	१३२	
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	०	०	५	
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	१	१	०	०	२	१	२	१	१२	
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०	०	०	१२	
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१६	१६	१६	३२	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	०	१७६	
एकूण अर्धवेळ (जि.प.)	११	११	११	३४	११	१८	२१	१८	१८	११	१७	२	१	२०५	
यवतमाळ जिल्हा एकूण	४६	५५	४३	६५	३३	४१	५३	३८	२८	३४	४५	१७	१	४६९	
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१०	८	१३२	
एकूण पूर्णवेळ	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१०	८	१३२	
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२	
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	६	
उ.वि.कृ.अ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	०	०	५	
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	१	०	१	१	१	१	०	१	०	१	१	१	०	६	
ता.कृ.अ.	६	६	०	६	०	६	६	०	०	०	६	०	०	३०	
एकूण अर्धवेळ (रा)	८	७	२	७	२	७	७	२	०	१	७	१	०	४१	
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	०	०	५	
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	१	१	०	०	२	१	२	१	१२	
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०	०	०	१२	
एकूण अर्धवेळ (जि.प.)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
जिल्हा एकूण	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
विभाग एकूण	१६८	२३५	१९२	२६१	१४५	११५	२१४	१५४	१२०	१४२	१५४	८९	५५	११७८	
तंत्र अधिकारी	१	८	८	८	०	१	०	०	०	०	०	०	०	२५	
वि.गु.नि.नि.	१	८	८	८	८	५	४	४	४	४	४	४	१२	८	७७
जि.गु.नि.नि.	५	७५	७५	५०	५०	५०	६०	५०	५०	५०	६०	५०	४०	६६०	
एकूण पूर्णवेळ	७	११	११	६६	५८	५६	६४	५४	५४	५४	६४	६२	४८	७६२	
एकूण अर्धवेळ (रा)	१०	७३	३०	७३	१६	७३	६९	३४	०	१७	५९	१७	२	४५५	
एकूण अर्धवेळ (जि.प.)	७१	७१	७१	१२२	७१	६६	८१	६६	६६	७१	६१	१०	५	७६१	
अमरावती विभाग एकूण	१६८	२३५	१९२	२६१	१४५	११५	२१४	१५४	१२०	१४२	१५४	८९	५५	११७८	

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४ ब

रासायनिक खते नमुने लक्ष्यांक सन २०१२-१३ नागपूर विभाग

मंजूर पद	एप्रिल मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सेप्टेम्बर	ऑक्टोबर	नोव्हेम्बर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण
तंत्र अधिकारी	१	८	८	८	०	१	०	०	०	०	०	२५
विगुनिनि.	१	८	८	८	८	५	४	४	४	४	४	७७
जिगुनिनि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१२	८	१३२
एकूण पूर्णवेळ	३	३१	३१	२६	१८	१६	१६	१४	१४	१४	१६	२३४
जिआकृआ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	२
कृउसं. (जिआकृआ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उविकृआ.	४	४	४	०	४	०	४	४	०	०	०	२०
तं.आ. (उविकृआ.)	४	०	४	४	०	४	०	४	०	४		२४
ताकृआ.	१३	१३	०	१३	०	१३	१३	०	०	०	१३	६५
एकूण अर्धवेळ (रा)	२३	१८	९	१८	४	१८	१७	२०	०	५	१३	५०
कृविआ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	५
जिकृआ.	१	१	१	१	१	१	१	०	०	२	१	१२
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०	१२
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१३	१३	१३	२६	१३	१३	१३	१३	१३	१३	०	१४३
एकूण अर्धवेळ (जिप.)	१६	१६	१६	२८	१६	१५	१८	१५	१५	१६	१४	१७२
नागपूर जिल्हा एकूण	४२	६५	५६	७२	३८	४९	५१	३९	२९	३५	४३	२९
जिगुनिनि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१३२
एकूण पूर्णवेळ	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१३२
जिआकृआ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	२
कृउसं. (जिआकृआ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उविकृआ.	३	३	३	०	३	०	३	३	०	०	०	१५
तं.आ. (उविकृआ.)	३	०	३	३	०	३	०	३		३		१८
ताकृआ.	८	८	०	८	०	८	८	०	०	०	८	४०
एकूण अर्धवेळ (रा)	१६	१२	७	१२	३	१२	११	८	०	४	८	८१
कृविआ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	५
जिकृआ.	१	१	१	१	१	१	१	०	०	२	१	१२
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०	१२
कृषि अधिकारी (पं.स.)	८	८	८	१६	८	८	८	८	८	८	०	८८
एकूण अर्धवेळ (जिप.)	११	११	११	१८	११	१०	१३	१०	१०	११	१	११७
वर्धा जिल्हा एकूण	२८	३८	३३	४०	२४	३२	३६	२८	२०	२५	२९	१६
जिगुनिनि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१३२
एकूण पूर्णवेळ	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	१३२
जिआकृआ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	२
कृउसं. (जिआकृआ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उविकृआ.	२	२	२	०	२	०	२	२	०	०	०	१०
तं.आ. (उविकृआ.)	२	०	२	२	२	०	२	०	२	२	२	१२
ताकृआ.	६	६	०	६	०	६	६	०	०	६	०	३०
एकूण अर्धवेळ (रा)	१२	९	५	९	४	९	८	६	०	३	८	६०
कृविआ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	५
जिकृआ.	१	१	१	१	१	१	१	०	०	२	१	१२
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०	१२
कृषि अधिकारी (पं.स.)	६	६	६	१२	६	६	६	६	६	६	०	६६
एकूण अर्धवेळ (जिप.)	१	१	१	१	१४	१	८	११	८	१	७	१५
भंडारा जिल्हा एकूण	२२	३३	२९	३३	२३	२७	३१	२४	१८	२२	२७	१५
												२८७

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तवता क्र. ४ व

रासायनिक घ्यते नमुने लक्ष्यांक सन २०१२-१३ नागपूर विभाग

मंजूर पदे	एपील मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एप्रिल
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	२०	२०	२०	१२	१०	२०	१०	१२	८
एकूण पूर्णवेळ	१	१५	१५	२०	२०	२०	१२	१०	२०	१०	१२	८
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उ.वि.कृ.अ.	४	४	४	०	४	०	४	४	०	०	०	०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	४	०	४	४	०	४	०	४	०	४		२४
ता.कृ.अ.	१५	१५	०	१५	०	१५	१५	०	०	०	१५	०
एकूण अर्धवेळ (रा)	२५	२०	९	२०	४	२०	१९	१०	०	५	१५	५
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	०
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	१	१	०	०	२	१	१
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०	०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१५	१५	१५	३०	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	०
एकूण अर्धवेळ (जि.प.)	१८	१८	१८	३२	१८	१७	२०	१७	१७	१८	१६	१
चंदूपूर जिल्हा एकूण	४४	५३	४२	६२	३२	४७	५१	३७	२७	३३	४३	१७
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	८
एकूण पूर्णवेळ	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	८
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उ.वि.कृ.अ.	२	२	२	०	२	०	२	२	०	०	०	१०
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	२	०	२	२	२	२	०	२	०	२	२	१२
ता.कृ.अ.	८	८	०	८	०	८	८	०	०	८	०	८०
एकूण अर्धवेळ (रा)	१२	१०	४	१०	४	१०	१०	४	०	२	१०	२
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	०
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	१	१	०	०	२	१	१
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०	०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	८	८	८	१६	८	८	८	८	८	८	८	८
एकूण अर्धवेळ (जि.प.)	११	११	११	१६	११	१०	१३	१०	१०	११	१	१
गोदिया जिल्हा एकूण	२४	३६	३०	३८	२५	३०	३५	२४	२०	२३	३१	१४
जि.गु.नि.नि.	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	८
एकूण पूर्णवेळ	१	१५	१५	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१२	८
जि.अ.कृ.अ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०
कृ.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	६
उ.वि.कृ.अ.	३	३	३	०	३	०	३	३	०	०	०	१५
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	०	३	३	०	३	०	३	०	३	३	१६
ता.कृ.अ.	१२	१२	०	१२	०	१२	१२	०	०	०	१२	०
एकूण अर्धवेळ (रा)	१६	१५	६	१५	३	१५	१५	६	०	३	१२	०
कृ.वि.अ.	१	१	१	०	१	०	१	१	०	०	०	०
जि.कृ.अ.	१	१	१	१	१	१	१	०	०	२	१	१
मोहीम अधिकारी	१	१	१	१	१	१	३	१	२	१	०	०
कृषि अधिकारी (पं.स.)	१२	१२	१२	२४	१२	१२	१२	१२	१२	१२	०	०
एकूण अर्धवेळ (जि.प.)	१५	१५	१५	२६	१५	१४	१७	१४	१४	१५	१३	१
गडधिराती जिल्हा एकूण	३४	४५	३६	५१	२८	३१	४४	३०	२४	२८	३७	१५
विभाग एकूण	११४	२७०	२२६	२१६	१७०	२२४	२४८	१८२	१३८	१६६	२१०	१०६
तंत्र अधिकारी	१	८	८	८	०	१	०	०	०	०	०	१५
वि.गु.नि.नि.	१	८	८	८	८	५	४	४	४	४	१२	८
जि.गु.नि.नि.	६	९०	९०	६०	६०	६०	७२	६०	६०	६०	७२	८८
एकूण पूर्णवेळ	८	१०६	१०६	७६	६८	६६	७६	६४	६४	६४	७६	५६
एकूण अर्धवेळ (जि.प.)	१०६	८४	४०	४४	२२	४४	८०	४४	४४	४४	४४	५४०
एकूण अर्धवेळ (जि.प.)	८०	८०	८०	१३६	८०	७४	१२	७४	७४	८०	१२	४५६
नागपूर विभाग एकूण	११४	२७०	२२६	२१६	१७०	२२४	२४८	१८२	१३८	१६६	२१०	१०६

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४-क (किटकनाशके) ठाणे विभाग

महिनानिहाय, निरक्षक निहाय किटकनाशकांचे नमुने काढण्याच्या लक्षांकाची विगतवारी सन २०१२-१३

मंजर पदे	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सेप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकाण	
तंत्र अधिकारी	१	१	१	२	२	२	२	२	१	१	१	०	१७	
जिगुनिनि.	१	१	६	६	५	५	५	५	३	३	१	१	४६	
जिगुनिनि.	१	१	६	६	५	५	६	५	४	४	१	१	५०	
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२	
क.उ.स. (जि.अ.कृ.अ)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	२	
उ.वि.कृ.अ.	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	६	
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	६	
ता.कृ.अ.	१३	०	०	०	१३	०	१३	०	०	०	०	०	२६	
क.वि. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२	
जि.कृ.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	२	
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५	
कृ.अ. प.स.	१३	०	०	१३	१३	१३	१३	१३	०	०	०	०	६५	
यांण जिल्हा एकूण	४०	३	१३	३१	४७	३३	४२	२७	१२	८	८	३	२	२९९
जिगुनिनि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.स. (जि.अ.कृ.अ)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	२	
उ.वि.कृ.अ.	४	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	६	
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	४	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	६	
ता.कृ.अ.	१५	०	०	०	१५	०	१५	०	०	०	०	०	३०	
क.वि. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२	
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	२	
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५	
कृ.अ. प.स.	१५	०	०	१५	१५	१५	१५	१५	०	०	०	०	७५	
रायगड जिल्हा एकूण	४४	१	६	२५	४४	२८	३९	२२	५	४	४	१	१	१८०
जिगुनिनि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.स. (जि.अ.कृ.अ)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	२	
उ.वि.कृ.अ.	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	६	
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	६	
ता.कृ.अ.	१	०	०	०	१	०	१	०	०	०	०	०	१८	
क.वि. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२	
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	२	
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५	
कृ.अ. प.स.	१	०	०	१	१	१	१	१	०	०	०	०	४५	
स्वागती जिल्हा एकूण	३०	१	६	११	३२	२२	२७	१६	५	४	४	१	१	१३८
जिगुनिनि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.स. (जि.अ.कृ.अ)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	२	
उ.वि.कृ.अ.	२	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	६	
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	२	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	६	
ता.कृ.अ.	८	०	०	०	८	८	८	८	०	०	०	०	१६	
क.वि. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२	
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	२	
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५	
कृ.अ. प.स.	८	०	०	८	८	८	८	८	०	०	०	०	४०	
सिद्धुद्वारं जिल्हा एकूण	२६	१	६	१८	३०	२१	२५	१५	५	४	४	१	१	१३१
पूर्वोत्तर एकूण	६	६	३१	३२	२७	२७	३१	३१	२७	२०	२०	६	५	२६३
अर्धवेळ राज्य एकूण	७७	०	०	८	७३	२४	४९	०	०	०	०	०	०	१५४
अर्धवेळ जि.प.एकूण	५७	०	०	५३	५३	५३	५३	४९	०	०	०	०	०	२६१
कोकण विभाग एकूण	१४०	६	३१	१३	१५३	१०४	१३३	८०	२७	२०	२०	६	५	६७८

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४-क (किटकनाशक) नासिक विभाग														
माहनानाहाय, निरक्षक निहाय किटकनाशकाचे नमुने काढण्याच्या लक्षाकाचा विगतवारी सन २०१२-१३														
	मंजूर पदे	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण
तंत्र अधिकारी	१	१	१	२	२	२	२	२	२	२	१	१	०	१७
वि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	५	५	५	३	३	१	१	४६
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ . अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ .अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ .अ.	४	०	०	०	४	४	०	०	०	०	०	०	०	८
तं.अ.(उ.वि.कृ .अ.)	४	०	०	०	४	४	०	०	०	०	०	०	०	८
ता.कृ .अ.	१५	०	०	०	१५	०	१५	०	०	०	०	०	०	३०
कृ .वि. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५
कृ .अ. प.स.	१५	०	०	१५	१५	१५	१५	१५	१५	०	०	०	०	७५
नासिक जिल्हा एकूण	४५	३	१३	३३	५३	३७	४६	२९	१२	८	८	३	२	२४७
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ . अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ .अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ .अ.	१	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२
तं.अ.(उ.वि.कृ .अ.)	१	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२
ता.कृ .अ.	४	०	०	०	४	०	४	०	०	०	०	०	०	८
कृ .वि. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५
कृ .अ. प.स.	४	०	०	४	४	४	४	४	४	०	०	०	०	२०
धुळे जिल्हा एकूण	१६	१	६	१४	१८	१३	१७	११	५	४	४	१	१	९५
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ . अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ .अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ .अ.	२	०	०	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	४
तं.अ.(उ.वि.कृ .अ.)	२	०	०	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	४
ता.कृ .अ.	६	०	०	०	६	०	६	०	०	०	०	०	०	१२
कृ .वि. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५
कृ .अ. प.स.	६	०	०	६	६	६	६	६	६	०	०	०	०	३०
नंदुरवर जिल्हा एकूण	२२	१	६	१६	२४	१७	२१	१३	५	४	४	१	१	११३
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ . अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ .अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ .अ.	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
तं.अ.(उ.वि.कृ .अ.)	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
ता.कृ .अ.	१५	०	०	०	१५	०	१५	०	१५	०	०	०	०	३०
कृ .वि. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५
कृ .अ. प.स.	१५	०	०	१५	१५	१५	१५	१५	१५	०	०	०	०	७५
जलांव जिल्हा एकूण	४२	१	६	२५	४४	२८	३१	२२	५	४	४	१	१	१८०
पूर्णोल एकूण	६	६	३१	३२	२७	२७	३१	३१	२७	२०	२०	६	५	२६३
अर्धवेळ राज्य एकूण	६८	०	०	८	६४	२०	४४	४४	०	०	०	०	०	१३६
अर्धवेळ जि.प.एकूण	५१	०	०	४८	४८	४८	४८	४४	०	०	०	०	०	२३६
नासिक विभाग एकूण	१२५	६	३१	८८	१३१	९५	१२३	७५	२७	२०	२०	६	५	८३५

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४-क (किटकनाशके) पुणे विभाग														
महिनानिहाय, निरक्षक निहाय किटकनाशकांचे नमुने काढण्याच्या लक्षांकाची विगतवारी सन २०१२-१३														
	मंजूर पदे	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण
तंत्र अधिकारी	१	१	१	२	२	२	२	२	२	१	१	१	०	१७
वि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	५	५	५	३	३	१	१	४६
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
ता.कृ.अ.	१३	०	०	०	१३	०	१३	०	०	०	०	०	०	२६
कृ.वि.अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	१३	०	०	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	०	०	०	६५
पुणे जिल्हा एकूण	४१	३	१३	३१	४७	३३	४२	२७	१२	८	८	३	२	२२९
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	४	०	०	०	४	४	०	०	०	०	०	०	०	८
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	४	०	०	०	४	४	०	०	०	०	०	०	०	८
ता.कृ.अ.	१४	०	०	०	१४	०	१४	०	०	०	०	०	०	२८
कृ.वि.अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	१४	०	०	१४	१४	१४	१४	१४	१४	०	०	०	०	७०
अहमदनगर जिल्हा एकूण	४२	१	६	२४	४४	२९	३७	२१	५	४	४	१	१	१७७
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
ता.कृ.अ.	११	०	०	०	११	०	११	०	०	०	०	०	०	२२
कृ.वि.अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	११	०	०	११	११	११	११	११	११	०	०	०	०	५५
सोलापूर जिल्हा एकूण	३४	१	६	२१	३६	२४	३१	१८	५	४	४	१	१	१५२
पूर्णवेळ एकूण	५	१३	७३	१४	१२	१२	१३	१३	१२	८	८	३	२	२१३
अर्धवेळ राज्य एकूण	६४	०	०	६	६१	२०	४१	०	०	०	०	०	०	१२८
अर्धवेळ जि.प.एकूण	४८	०	०	४४	४४	४४	४४	४१	०	०	०	०	०	२१७
पुणे विभाग एकूण	११७	१३	७३	६४	११७	७६	९८	५४	१२	८	८	३	२	५५८

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४-क (किटकनाशके) कोल्हापूर विभाग														
महिनानिहाय, निरक्षक निहाय किटकनाशकांचे नमुने काढण्याच्या लक्षांकाची विगतवारी सन २०१२-१३														
विभाग	मंजूर पदे	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण
तंत्र अधिकारी	१	१	१	२	२	२	२	२	२	१	१	०	०	१७
वि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	५	५	५	३	१	१	१	४६
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
ता.कृ.अ.	१२	०	०	०	१२	०	१२	०	०	०	०	०	०	२४
कृ.वि.अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	१२	०	०	१२	१२	१२	१२	१२	१२	०	०	०	०	६०
कोल्हापूर जिल्हा एकूण	३८	३	१३	३०	४५	३२	४०	२६	१२	८	८	३	२	२२२
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	४	०	०	०	४	४	०	०	०	०	०	०	०	८
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	४	०	०	०	४	४	०	०	०	०	०	०	०	८
ता.कृ.अ.	११	०	०	०	११	०	११	०	०	०	०	०	०	२२
कृ.वि.अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	११	०	०	११	११	११	११	११	११	०	०	०	०	५५
सातारा जिल्हा एकूण	३६	१	६	२१	३८	२६	३१	१८	५	४	४	१	१	१५६
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
ता.कृ.अ.	१०	०	०	०	१०	०	१०	०	०	०	०	०	०	२०
कृ.वि.अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	१०	०	०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	०	०	०	०	५०
सांगली जिल्हा एकूण	३२	१	६	२०	३४	२३	२९	१७	५	४	४	१	१	१४५
पूर्णवेळ एकूण	५	५	२५	२६	२२	२२	२५	२५	२२	१६	१६	५	४	२१३
अर्धवेळ रात्र एकूण	५९	०	०	६	५६	२०	३६	०	०	०	०	०	०	११८
अर्धवेळ जि.प.एकूण	४२	०	०	३९	३९	३९	३९	३६	०	०	०	०	०	११२
कोल्हापूर विभाग एकूण	१०६	५	२५	७१	११७	८१	१००	६१	२२	१६	१६	५	४	५२३

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४-क (किटकनाशके) औरंगाबाद विभाग														
महिनानिहाय, निरक्षक निहाय किटकनाशकांचे नमुने काढण्याच्या लक्ष्याकाची विगतवारी सन २०१२-१३														
	मंजूर पदे	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण
तंत्र अधिकारी	१	१	१	२	२	२	२	२	२	१	१	०	०	१७
वि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	५	५	५	३	१	१	१	४६
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
ता.कृ.अ.	१	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	१८
कृ.वि.अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	१	०	०	१	१	१	१	१	१	०	०	०	०	४५
औरंगाबाद जिल्हा एकूण	३२	३	१३	२७	३९	२९	३४	२३	१२	८	८	३	२	२०१
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	२	०	०	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	४
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	२	०	०	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	४
ता.कृ.अ.	८	०	०	०	८	८	८	८	८	०	०	०	०	१६
कृ.वि.अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	८	०	०	८	८	८	८	८	८	०	०	०	०	४०
जालना जिल्हा एकूण	२६	१	६	१८	२८	१९	२५	१५	५	४	४	१	१	१२७
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
ता.कृ.अ.	११	०	०	०	११	०	११	०	०	०	०	०	०	२२
कृ.वि.अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	११	०	०	११	११	११	११	११	११	०	०	०	०	५५
बीड जिल्हा एकूण	३४	१	६	२१	३६	२४	३१	१८	५	४	४	१	१	१५२
पूर्णवेळ एकूण	५	५	२५	२६	२२	२२	२५	२५	२२	१६	१६	५	४	२१३
अर्धवेळ रात्न एकूण	५०	०	०	६	४७	१६	३१	०	०	०	०	०	०	१००
अर्धवेळ जि.प.एकूण	३७	०	०	३४	३४	३४	३४	३१	०	०	०	०	०	१६७
औरंगाबाद विभाग एकूण	९२	५	२५	६६	१०३	७२	९०	५६	२२	१६	१६	५	४	४८०

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४-क (किटकनाशके) लातूर विभाग														
महिनानिहाय, निरक्षक निहाय किटकनाशकांचे नमुने काढण्याच्या लक्षांकाची विगतवारी सन २०१२-१३														
	मंजूर पदे	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण
तंत्र अधिकारी	१	१	१	२	२	२	२	२	२	१	१	०	१७	
वि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	५	५	५	३	३	१	१	४६
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	२	०	०	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	४
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	२	०	०	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	४
ता.कृ.अ.	१०	०	०	०	१०	०	१०	०	०	०	०	०	०	२०
कृ.वि. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	०	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	१०	०	०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	०	०	०	०	५०
लातूर जिल्हा एकूण	३२	३	१३	२८	३१	२८	३६	२४	१२	८	८	३	२	२०४
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	२	०	०	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	४
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	२	०	०	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	४
ता.कृ.अ.	८	०	०	०	८	०	८	०	०	०	०	०	०	१६
कृ.वि. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	०	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	८	०	०	८	८	८	८	८	०	०	०	०	०	४०
उस्मानाबाद जिल्हा एकूण	२६	१	६	१८	२८	१९	२५	१५	५	४	४	१	१	१२७
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
ता.कृ.अ.	१६	०	०	०	१६	०	१६	०	०	०	०	०	०	३२
कृ.वि. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	०	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	१६	०	०	१६	१६	१६	१६	१६	१६	०	०	०	०	६०
नांदेड जिल्हा एकूण	४४	१	६	२६	४६	२९	४१	२३	५	४	४	१	१	१८७

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४-क (किटकनाशके) लातूर विभाग														
महिनानिहाय, निरक्षक निहाय किटकनाशकांचे नमुने काढण्याच्या लक्षांकाची विगतवारी सन २०१२-१३														
	मंजूर पदे	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	१	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	१	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२
ता.कृ.अ.	१	०	०	०	१	०	१	०	०	०	०	०	०	१८
कृ.वि. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	०	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	१	०	०	१	१	१	१	१	०	०	०	०	०	४५
परभणी जिल्हा एकूण	२६	१	६	११	२८	१८	२७	१६	५	४	४	१	१	१३०
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	१	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	१	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२
ता.कृ.अ.	५	०	०	०	५	०	५	०	०	०	०	०	०	१०
कृ.वि. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	०	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	५	०	०	५	५	५	५	५	०	०	०	०	०	२५
हिंगोली जिल्हा एकूण	१८	१	६	१५	२०	१४	१९	१२	५	४	४	१	१	१०२
पूर्णवेळ एकूण	७	७	३७	३८	३२	३२	३७	३७	३२	२४	२४	७	६	३१३
अर्धवेळ राज्य एकूण	७६	०	०	१०	७१	१८	५३	०	०	०	०	०	०	१५२
अर्धवेळ जि.प.एकूण	६३	०	०	५८	५८	५८	५८	५३	०	०	०	०	०	२८५
लातूर विभाग एकूण	१४६	७	३७	१०६	१६१	१०८	१४८	९०	३२	२४	२४	७	६	७५०

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४-क (किटकनाशके) अमरावती विभाग														
महिनानिहाय, निरक्षक निहाय किटकनाशकांचे नमुने काढण्याच्या लक्षांकाची विगतवारी सन २०१२-१३														
	मंजूर पदे	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण
तंत्र अधिकारी	१	१	१	२	२	२	२	२	२	१	१	०	१७	
वि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	५	५	५	३	३	१	१	४६
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	२	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
ता.कृ.अ.	१४	०	०	०	१४	०	१४	०	०	०	०	०	०	२८
कृ.वि.अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	०	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	१४	०	०	१४	१४	१४	१४	१४	१४	०	०	०	०	७०
अमरावती जिल्हा एकूण	४२	३	१३	३२	४१	३४	४४	२८	१२	८	८	३	२	२३६
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
ता.कृ.अ.	१३	०	०	०	१३	०	१३	०	०	०	०	०	०	२६
कृ.वि.अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	०	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	१३	०	०	१३	१३	१३	१३	१३	१३	०	०	०	०	६५
बुलढाणा जिल्हा एकूण	३८	१	६	२३	४०	२६	३५	२०	५	४	४	१	१	१६६
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	२	०	०	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	४
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	२	०	०	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	४
ता.कृ.अ.	७	०	०	०	७	०	७	०	०	०	०	०	०	१४
कृ.वि.अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	०	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	७	०	०	७	७	७	७	७	७	०	०	०	०	३५
अकोला जिल्हा एकूण	२४	१	६	१७	२६	१८	२३	१४	५	४	४	१	१	१२०

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४-क (किटकनाशके) अमरावती विभाग														
महिनानिहाय, निरक्षक निहाय किटकनाशकांचे नमुने काढण्याच्या लक्षांकाची विगतवारी सन २०१२-१३														
	मंजूर पदे	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	४	०	०	०	४	४	०	०	०	०	०	०	०	८
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	४	०	०	०	४	४	०	०	०	०	०	०	०	८
ता.कृ.अ.	१६	०	०	०	१६	०	१६	०	०	०	०	०	०	३२
कृ.वि.अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	०	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	१६	०	०	१६	१६	१६	१६	१६	०	०	०	०	०	८०
यवतमाळ जिल्हा एकूण	४६	१	६	२६	४८	३१	४१	२३	५	४	४	१	१	१११
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	१	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	१	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२
ता.कृ.अ.	६	०	०	०	६	०	६	०	०	०	०	०	०	१२
कृ.वि.अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	०	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	६	०	०	६	६	६	६	६	०	०	०	०	०	३०
वाशीम जिल्हा एकूण	२०	१	६	१६	२२	१५	२१	१३	५	४	४	१	१	१०९
पूर्णवेळ एकूण	७	७	३७	३८	३२	३२	३७	३७	३२	२४	२४	७	६	३१३
अर्धवेळ राज्य एकूण	९२	०	०	१०	८७	२६	६१	०	०	०	०	०	०	१८४
अर्धवेळ जि.प.एकूण	७१	०	०	६६	६६	६६	६६	६१	०	०	०	०	०	३२५
अमरावती विभाग एकूण	१७०	७	३७	११४	१८५	१२४	१६४	९८	३२	२४	२४	७	६	८२२

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४-क (किटकनाशके) नागपूर विभाग														
महिनानिहाय, निरक्षक निहाय किटकनाशकांचे नमुने काढण्याच्या लक्षांकाची विगतवारी सन २०१२-१३														
	मंजूर पदे	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण
		मा	मा	मा	मा	मा	मा	मा	मा	मा	मा	मा	मा	
तंत्र अधिकारी	१	१	१	२	२	२	२	२	२	१	१	०	१७	
वि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	५	५	५	३	३	१	१	४६
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	४	०	०	०	४	४	०	०	०	०	०	०	०	८
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	४	०	०	०	४	४	०	०	०	०	०	०	०	८
ता.कृ.अ.	१३	०	०	०	१३	०	१३	०	०	०	०	०	०	२६
कृ.वि.अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	१३	०	०	१३	१३	१३	१३	१३	१३	०	०	०	०	६५
नागपूर जिल्हा एकूण	४२	३	१३	३१	४१	३५	४२	२७	१२	८	८	३	२	२३३
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
ता.कृ.अ.	८	०	०	०	८	०	८	०	०	०	०	०	०	१६
कृ.वि.अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	८	०	०	८	८	८	८	८	८	०	०	०	०	४०
वर्धा जिल्हा एकूण	२८	१	६	१८	३०	२१	२५	१५	५	४	४	१	१	१३१
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	२	०	०	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	४
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	२	०	०	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	४
ता.कृ.अ.	७	०	०	०	७	०	७	०	०	०	०	०	०	१४
कृ.वि.अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	१	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	७	०	०	७	७	७	७	७	७	०	०	०	०	३५
भंडारा जिल्हा एकूण	२४	१	६	१७	२६	१८	२३	१४	५	४	४	१	१	१२०

गुणवत्ता नियंत्रण कामाच्या मार्गदर्शक सुचना सन २०१२-१३

तक्ता क्र. ४-क (किटकनाशके) नागपूर विभाग														
महिनानिहाय, निरीक्षक निहाय किटकनाशकांचे नमुने काढण्याच्या लक्षांकाची विगतवारी सन २०१२-१३														
	मंजूर पदे	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एकूण
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	४	०	०	०	४	४	०	०	०	०	०	०	०	८
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	४	०	०	०	४	४	०	०	०	०	०	०	०	८
ता.कृ.अ.	१५	०	०	०	१५	०	१५	०	०	०	०	०	०	३०
कृ.वि. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	०	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	१५	०	०	१५	१५	१५	१५	१५	०	०	०	०	०	७५
चंद्रपूर जिल्हा एकूण	४४	१	६	२५	४६	३०	३९	२२	५	४	४	१	१	१८४
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	२	०	०	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	४
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	२	०	०	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	४
ता.कृ.अ.	८	०	०	०	८	०	८	०	०	०	०	०	०	१६
कृ.वि. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	०	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	८	०	०	८	८	८	८	८	०	०	०	०	०	४०
गांदिवा जिल्हा एकूण	२६	१	६	१८	२८	१९	२५	१५	५	४	४	१	१	१२७
जि.गु.नि.नि.	१	१	६	६	५	५	६	६	५	४	४	१	१	५०
जि. अ. कृ. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
क.उ.सं. (जि.अ.कृ.अ.)	१	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२
उ.वि.कृ.अ.	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
तं.अ.(उ.वि.कृ.अ.)	३	०	०	०	३	३	०	०	०	०	०	०	०	६
ता.कृ.अ.	१२	०	०	०	१२	०	१२	०	०	०	०	०	०	२४
कृ.वि. अ.	१	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
जि.क.अ.	१	०	०	०	०	१	१	१	०	०	०	०	०	२
मोहीम अधिकारी	१	०	०	१	१	१	१	१	०	०	०	०	०	५
कृ.अ. प.स.	१२	०	०	१२	१२	१२	१२	१२	०	०	०	०	०	६०
गडचिरोली जिल्हा एकूण	३६	१	६	२२	३८	२५	३३	१९	५	४	४	१	१	१५९
पूर्णवेळ एकूण	८	८	४३	४४	३७	३७	४३	४३	३७	२८	२८	८	७	३६३
अर्धवेळ राज्य एकूण	१११	०	०	१२	१०५	३६	६९	०	०	०	०	०	०	२२२
अर्धवेळ जि.प.एकूण	८१	०	०	७५	७५	७५	७५	६९	०	०	०	०	०	३६९
नागपूर विभाग एकूण	२००	८	४३	१३१	२१७	१४८	१८७	११२	३७	२८	२८	८	७	९५४

बियाणे, खते व किटकनाशकांच्या तक्रारींकरीता
कृषी विभागाचा टोल फ्री क्रमांक १८०० २३३ ४०००